ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ **ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ**

Ετήσια Έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2020

Δεκέμβριος 2021

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑνΕΚ

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ 2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ 7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ 9
1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 12
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 12
1.2 Διοικητικά Στοιχεία 15
1.3 Μεταφορικές Υποδομές 18
1.3.1 Αεροδρόμια 18
1.3.2 Λιμένες 21
1.3.3 Οδικοί άξονες 23
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2015 και 2020 25
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 25
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 27
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2015 και 2020 28
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας 28
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 29
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2020 30
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 30
1.7 Μακροικονομικά Στοιχεία, 2013-2018 32
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 32
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 34
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 35
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 36
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2020 37
1.8 Απασχόληση, 2015-2020 38
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 39
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης 41
1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια 43

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 46
1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 49
1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 52
1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 55
1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης 59
1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020 63
2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ 66
2.1 Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2020 66
2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια 66
2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 69
2.2 Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019 72
2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 72
2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 75
2.3 Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018 78
2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 78
2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 80
2.4 Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011 82
2.5 Δυναμικό Κάμπινγκ, 2020 85
3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 89
3.1 Παραδοσιακοί Οικισμοί 89
3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία 90
3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 90
3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 92
3.3 Γαλάζιες Σημαίες, 2020 94

3.4 Μαρίνες, 2020 95
3.5 Ιαματικοί φυσικοί πόροι 96
3.6 Πεζοπορία - TREKKING 97
3.7 Αναρριχητικά πεδία 100
3.8 Ορειβατικά Καταφύγια 102
3.9 Καταδυτικοί προορισμοί 102
3.10 Σπηλαιολογία 104
3.11 Γαστρονομία - Οινοτουρισμός 106
4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ 108
4.1 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2015-2020 108
4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 108
4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 110
4.2 Αεροπορικες Αφίξεις Εσωτερικού, 2015-2020 112
4.2.1 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 112
4.2.2 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 114
4.3 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2015-2020 116
4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 116
4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 118
4.4 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2015-2020 120
4.5 Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2015-2020 122
4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια . 122
4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 124
4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 125
4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα 127
4.6 Επισκέπτες σε Μουσεία, 2015-2020 128
4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 128
4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 130
4.7 Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους, 2015-2020 131

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 131
4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 133
4.8 Εισπράξεις σε Μουσεία (σε €), 2015-2020 134
4.8.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 134
4.8.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 136
4.9 Εισπράξεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους (σε €), 2015-2020 137
4.9.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 137
4.9.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 139
5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2020 141
5.1 Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2020 141
5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα 141
5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 144
5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 146
5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 148
5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 150
5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 152
5.2 Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2020 154
5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα 154
5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 156
5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα 158
5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 160
5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια. 162
5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 165
5.3 Βασικές προτεινόμενες Στρατηγικές Κατευθύνσεις / Δράσεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 167

5.4 Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2015-2020 171
5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 171
5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 174
5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 176
5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 179
5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 181
5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 183
5.5 Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2015-2020 184
5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής 184
5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής 187
5.6 Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Κάμπινγκ, 2015-2020 190
5.6.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 190
5.6.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 192
5.6.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 193
5.6.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 195
6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 196
6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2019 196
6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα 197
6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 199
7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 201

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ**: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού**: στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις**: ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Αφίξεις σε κάμπινγκ**: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι**: ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων)σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις**: οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις**: το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική**.

- **Επισκέψεις**: ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.
- **Ίδια Κεφάλαια**: περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια**: στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ**: Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ**: Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών**: είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια**: μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής**: ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός**: αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων**: η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2020 – Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «*Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του*» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333[1]. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας ιμέηλ στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας) της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

[1] Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.11.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- ανάλυση των εισπράξεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή των τιμών σε ξενοδοχειακά δωμάτια,
- καταγραφή αφίξεων-διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,

- στοιχεία εισπράξεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

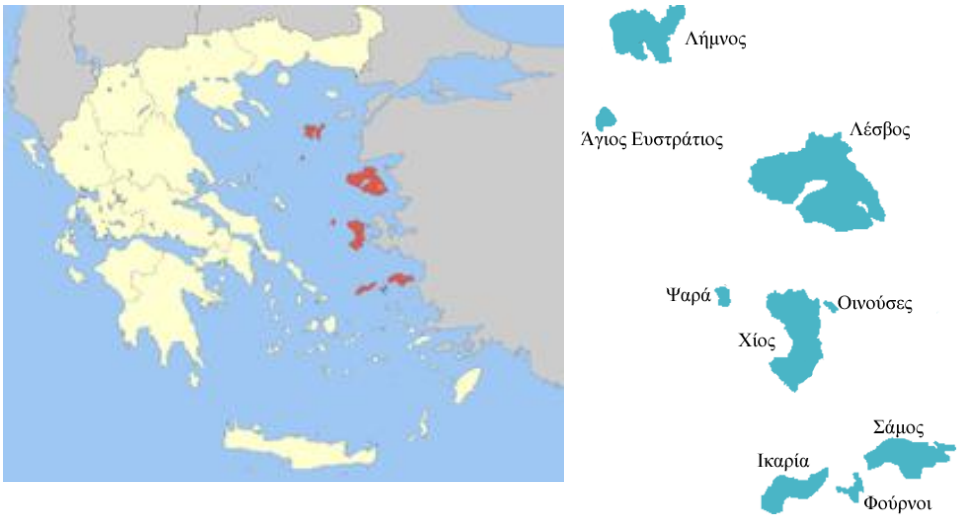

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου περιλαμβάνει δέκα κατοικημένα νησιά και η συνολική της έκταση, συμπεριλαμβανομένων πολλών ακατοίκητων νησιών και μεγάλου αριθμού βραχονησίδων, ανέρχεται στα 3.832km². Πέντε από τα νησιά της Περιφέρειας είναι μεγάλα σε έκταση για την κλίμακα των νησιών του Αιγαίου (Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος και Ικαρία) και τέσσερα μικρότερα (Άγιος Ευστράτιος, Οινούσσες, Ψαρά, Φούρνοι), ενώ δύο από τα μεγάλα νησιά, η Λέσβος και η Χίος συγκαταλέγονται στα σημαντικά νησιά του Ευρωπαϊκού Χώρου.

Χαρακτηριστικό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι η μεγάλη απόσταση όλων των νησιών της από την Ηπειρωτική Χώρα, αποτελώντας τα σύνορα της Ευρώπης σε άμεση γειτνίαση εξ ανατολών με την Τουρκική επικράτεια, ενώ παράλληλα οι αποστάσεις μεταξύ των νησιών της είναι επίσης μεγάλες. Η έδρα της Περιφέρειας είναι η πόλη της Μυτιλήνης.

Το **ανάγλυφο** του εδάφους των περισσότερων νησιών της Περιφέρειας είναι ορεινό και ημιορεινό, με τις ορεινές εκτάσεις να καλύπτουν περίπου το 33% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Ειδικότερα η Σάμος χαρακτηρίζεται από το ορεινό του εδάφους της έναντι των άλλων νησιών, ενώ η Λήμνος από το ημιορεινό και το πεδινό. Οι κλίσεις του εδάφους παρουσιάζουν επίσης σημαντικές διαφορές μεταξύ των νησιών με τις μεγαλύτερες στην Ικαρία και τις μικρότερες στη Λήμνο.

Το σύνολο των νησιών ανήκουν στην κλιματολογική ζώνη του Αιγαίου. Διαφοροποιήσεις υπάρχουν και στο εσωτερικό της Περιφέρειας, με τη Λήμνο να παρουσιάζει τις λιγότερες βροχοπτώσεις αλλά και τη χαμηλότερη μέση θερμοκρασία ενώ η Σάμος και η Ικαρία που βρίσκονται νοτιότερα έχουν περισσότερες βροχοπτώσεις και υψηλότερη μέση θερμοκρασία.

Συγκεκριμένα, το **κλίμα** της Λέσβου, της Λήμνου και του Άγιου Ευστράτιου χαρακτηρίζεται ως εύκρατο, με λιγότερες βροχοπτώσεις στα δύο τελευταία νησιά. Το κλίμα της Χίου χαρακτηρίζεται μεσογειακό με ήπιους σχετικά χειμώνες και ανομβρία τη θερινή περίοδο. Το κλίμα των Οινουσσών και των Ψαρών είναι μεσογειακό θαλάσσιου χαρακτήρα, με ήπιο χειμώνα και παρατεταμένο ξηρό και θερμό καλοκαίρι. Το κλίμα της Σάμου, της Ικαρίας και των Φούρνων χαρακτηρίζεται από ήπιο χειμώνα και δροσερό καλοκαίρι. Ενδεικτικά το μέσο ύψος βροχής κυμαίνεται από 460mm έως 710mm και ελαττώνεται καθώς κινούμαστε βορειότερα ενώ η μέση θερμοκρασία από 15 έως 19 ^{o}C.

Τα νησιά του Β. Αιγαίου ως μεσογειακά οικοσυστήματα, έχουν να επιδείξουν ένα πολύπλοκο μωσαϊκό οικοσυστημικών τύπων στην πολύ περιορισμένη επιφάνεια που καλύπτουν. Ένα σύνολο από χερσαία και υδατικά οικοσυστήματα, πλούσιο σε ενδημικά και σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας. Όσον αφορά το **οικοσύστημα**, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου συγκεντρώνει περισσότερα από 5.000 διαφορετικά είδη ζώων και 1.000 περίπου είδη φυτών, μερικά από τα οποία κινδυνεύουν να εξαφανιστούν κάτω από τις πιέσεις που δέχεται το θαλάσσιο περιβάλλον και ιδιαίτερα το παράκτιο οικοσύστημα που από την φύση του είναι το πιο παραγωγικό και το πιο σημαντικό για τη διατήρηση των οικολογικών ισορροπιών.

Μεγάλο ποσοστό των **χερσαίων οικοσυστημάτων των νησιών του Β. Αιγαίου** είναι αγροτικά, με καλλιέργειες όπως τα σιτηρά ή οι ελιές και τα αμπέλια, ενώ αρκετά μεγάλες εκτάσεις χρησιμοποιούνται ως βοσκότοποι. Σε κάθε νησί απαντάται διαφορετική ποικιλότητα οικοσυστημάτων, υψηλή σε κάποια, όπως για παράδειγμα στη Λέσβο, χαμηλότερη σε άλλα, όπως στις Οινούσσες.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υπάρχει σημαντικός αριθμός **θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας**. Ειδικότερα, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία στην Περιφέρεια οι θεσμοθετημένες προστατευόμενες περιοχές περιλαμβάνουν:

- 11 Ειδικές ζώνες διαχείρισης (ΕΖΔ)
- 16 Ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ)

- 1 Διατηρητέο μνημείο της φύσης (Απολιθωμένο δάσος Σίγρι στη Λέσβο)
- 1 Περιοχή Σύμβασης Βαρκελώνης (Απολιθωμένο δάσος Σίγρι στη Λέσβο)
- 16 Βιότοποι Corine,
- 23 Τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και
- 55 Παραδοσιακοί Οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου χωρίζεται σε πέντε Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Λέσβου** βρίσκεται στο Βορειοανατολικό Αιγαίο κοντά στα μικρασιατικά παράλια, από τα οποία χωρίζεται με το στενό της Μυτιλήνης πλάτους 7 έως 13 ναυτικών μιλιών. Είναι το μεγαλύτερο νησί της Περιφέρειας και του Ανατολικού Αιγαίου με έκταση 1.633,83 km² και τρίτο σε μέγεθος μετά την Κρήτη και την Εύβοια ενώ η έδρα της είναι η πόλη της Μυτιλήνης. **Γεωμορφολογικά** μπορούμε να πούμε ότι το ανάγλυφο του νησιού είναι ορεινό-ημιορεινό. Οι **πεδιάδες** είναι ελάχιστες και μικρές, σπουδαιότερες των οποίων είναι: της Καλλονής, του Γέρα, της Ερεσού, του Ιππείου-Συκούντας και της Πέτρας.

Τα σπουδαιότερα **όρη** της Ενότητας είναι ο ορεινός όγκος του Λεπέτυμνου (968 m) στα ΒΑ, ο ορεινός όγκος του Όρδυμνου (512 m) στα δυτικά, ο ορεινός όγκος του Ολύμπου (967 m) στο κεντρικό τμήμα και το βουνό Αμαλή (527 m) στο ΝΑ τμήμα του νησιού, ενώ τα κυριότερα **ποτάμια** του νησιού είναι ο Ευεργέτουλας που εκβάλλει στον κόλπο Γέρας, ο Βούβαρης που εκβάλλει στον Κόλπο Καλλονής και ο χείμαρρος Σεδούντας που εκβάλλει στο Αιγαίο Πέλαγος διαρρέοντας την κωμόπολη του Πλωμαρίου.

Η **Π.Ε. Ικαρίας** βρίσκεται ανατολικά του Αιγαίου Πελάγους και απαρτίζεται από τα νησιά της Ικαρίας, της Θύμαινας και των Φούρνων. Το μεγαλύτερο νησί της Ενότητας είναι η Ικαρία που αποτελεί και ένα από τα μεγαλύτερα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Η συνολική έκταση της Ενότητας είναι 295,571 km² και η έδρα της ο Άγιος Κήρυκος. **Γεωμορφολογικά** μπορούμε να αναφέρουμε ότι η Ενότητα Ικαρίας στο μεγαλύτερο μέρος της είναι ορεινή. Η κυριότερη οροσειρά της Ενότητας είναι του Αθέρα με υψηλότερη κορυφή τα 1.041m.

Οι Φούρνοι Κορσεών (Ικαρίας) είναι συστάδα νήσων, νησίδων και βραχονησίδων του Ανατολικού Αιγαίου. Η θέση τους είναι νοτιοδυτικά της Σάμου και νοτιοανατολικά της Ικαρίας. Συγκεκριμένα ανάμεσα στο τρίγωνο των ακρωτηρίων «Δομένικος» της Σάμου, «Φανάρι» της Ικαρίας και «Τζουλούφι» της Πάτμου. Το χαρακτηριστικό των νησίδων αυτών είναι η πολύ μεγάλη ακτογραμμή. Μάλιστα ξεπερνά σε μέγεθος και αυτό της Σάμου (η οποία συγκριτικά έχει πολύ μεγαλύτερο μέγεθος). Κύρια ασχολία των μόνιμων κατοίκων είναι η πλούσια αλιεία που σημειώνεται στη περιοχή (πέρασμα ψαριών).

Η Θύμαινα είναι νησίδα του συμπλέγματος των Φούρνων που βρίσκεται μεταξύ Σάμου και Ικαρίας. Είναι το δεύτερο μεγαλύτερο νησί του συμπλέγματος μετά τους Φούρνους με έκταση 10km².

Η **Π.Ε. Λήμνου** είναι το ένατο σε μέγεθος νησί της Ελλάδας με έκταση 438 km². Βρίσκεται στο Βόρειο Αιγαίο, στο Θρακικό Πέλαγος, ανάμεσα στο Άγιον Όρος, τη Σαμοθράκη, την Ίμβρο και τη Λέσβο. Μαζί με τον Άγιο Ευστράτιο αποτελούν την Ενότητα της Λήμνου. Η Λήμνος είναι ηφαιστιογενές νησί. Αν και δεν έχει δάση, έχει εκτεταμένες εύφορες πεδιάδες με σιτηρά και αμπέλια. Η Λήμνος δε διασχίζεται από ποτάμια, ενώ οι κυριότερες **λίμνες** της είναι η Αλυκή μια παράκτια αλμυρή λιμνοθάλασσα και η Χορταρολίμνη ένα παράκτιο, εποχιακό υφάλμυρο έλος. Η έδρα της Ενότητας είναι η πόλη της Μύρινας.

Ο Άγιος Ευστράτιος είναι νησί του βορειοανατολικού Αιγαίου μεταξύ της Λήμνου και της Σκύρου, με έκταση 49,6 km² και μήκος ακτογραμμής 37 km. Ο Άγιος Ευστράτιος αποτελεί το πιο απομονωμένο νησί του Αρχιπελάγους. Το νησί έχει σχήμα άνισου τριγώνου με την υποτείνουσα προς τη Δύση.

Η **Π.Ε. Σάμου** βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του Αιγαίου Πελάγους κοντά στα παράλια της Μικράς Ασίας. Ανατολικά της βρίσκεται η Μικρά Ασία από την οποία χωρίζεται με τον επταστάδιο πορθμό με ελάχιστο πλάτος 1.650 m περίπου, βόρεια βρίσκεται η χερσόνησος της Ερυθραίας, βορειοδυτικά η Χίος, δυτικά και νοτιοδυτικά η Ικαρία και το σύμπλεγμα των Φούρνων και νότια τα Δωδεκάνησα από τα οποία τα πλησιέστερα είναι το Αγαθονήσι, οι Αρκοί και η Πάτμος. Είναι το όγδοο σε μέγεθος νησί της Ελλάδας και η έκταση της είναι 477 km².

Η **κατανομή των εδαφών** της Σάμου είναι 69,6% ορεινή, 22% ημιορεινή και μόλις το 8,4% είναι πεδινές εκτάσεις. Τα κυριότερα **βουνά** της Ενότητας είναι η Κέρκη (1.443μ.) και η Άμπελος (ή Καρβούνης) (1.160μ.). Οι πεδινές περιοχές είναι λίγες, με μεγαλύτερη την πεδιάδα της Χώρας, η οποία βρίσκεται στην νότια πλευρά του νησιού και περικλείεται από τα χωριά Χώρα, Πυθαγόρειο, Μύλοι και Παγώνδας. Η έδρα της Ενότητας Σάμου είναι η πόλη της Σάμου.

Στην **Π.Ε. Χίου** ανήκουν τα νησιά Χίος, Ψαρά, Αντίψαρα και Οινούσσες (αποτελούν σύμπλεγμα νησιών). Η Χίος είναι νησί του Ανατολικού Αιγαίου, απέχει ελάχιστα από τις ακτές της Μικράς Ασίας, μόλις 3,5 ναυτικά μίλια τη χωρίζουν από το ακρωτήριο Πούντα ως τη χερσόνησο της Ερυθραίας στο ύψος του Τσεσμέ. Είναι το πέμπτο μεγαλύτερο σε μέγεθος νησί στην Ελλάδα με έκταση 904km² και μήκος ακτών

213km. Το έδαφος του νησιού κατά το μεγαλύτερο μέρος του είναι ορεινό και μόνο στα νοτιοανατολικά και νότια σχηματίζονται κάποιες μικρές πεδινές εκτάσεις.

Στο βόρειο τμήμα του νησιού υψώνονται τα όρη Πελιναίο με ψηλότερη κορυφή τον Προφήτη Ηλία (1.297μ.), Όρος (1.126μ.) και Αμονή (809μ.). Άλλα όρη είναι ο Προβατάς ή Προβάτιο (773μ.) και ο Αίπος (448μ.). Νοτιότερα στο μέσο του νησιού, βρίσκονται οι χαμηλότερες κορυφές Μαραθόβουνο και Πιγκανιάς. Τα βουνά της Χίου καλύπτονται σε αρκετό ύψος από δάση πεύκων και από θάμνους. **Ποταμούς** δεν συναντάμε στη Χίο, εκτός από μικρούς χειμάρρους και ρέματα με μικρό μήκος.

Τα Ψαρά είναι νησί του Βορειοανατολικού Αιγαίου, βορειοδυτικά της νήσου Χίου και ανήκει στη Ενότητα Χίου. Έχει έκταση 40km² και μήκος ακτών 45 km. Τα Ψαρά είναι κυρίως γνωστά από τη μεγάλη καταστροφή που υπέστησαν το 1824, κατά τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα εναντίον των Τούρκων. Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων είναι η αλιεία και η μελισσοκομία (το θυμαρίσιο μέλι του νησιού θεωρείται εξαιρετικής ποιότητας).

Τα Αντίψαρα είναι ένα μικρό ελληνικό νησί του ανατολικού Αιγαίου, πολύ κοντά στο μεγαλύτερο νησί Ψαρά. Τα Αντίψαρα βρίσκονται στα δυτικά της νοτιοδυτικής άκρης των Ψαρών, από την οποία απέχει 2,4km. Η έκταση των Αντίψαρων είναι 4 km² (δέκα φορές μικρότερη από εκείνη των Ψαρών). Το έδαφος των Αντίψαρων είναι άνυδρο και ορεινό. Η υψηλότερη κορυφή του νησιού είναι η ψηλή ράχη με υψόμετρο 130μ.

Οι Οινούσσες είναι σύμπλεγμα νησιών ανατολικά της Χίου. Κατοικείται μονάχα το μεγαλύτερο από αυτά που είναι η Αιγνούσα με έκταση τα 14,382km². Το έδαφος των νησιών είναι γεμάτο λόφους, που σχηματίζουν μικρές κοιλάδες. Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων τους είναι η αλιεία, η κτηνοτροφία ενώ και πολλοί κάτοικοι του νησιού ασχολούνται με τη ναυτιλία.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

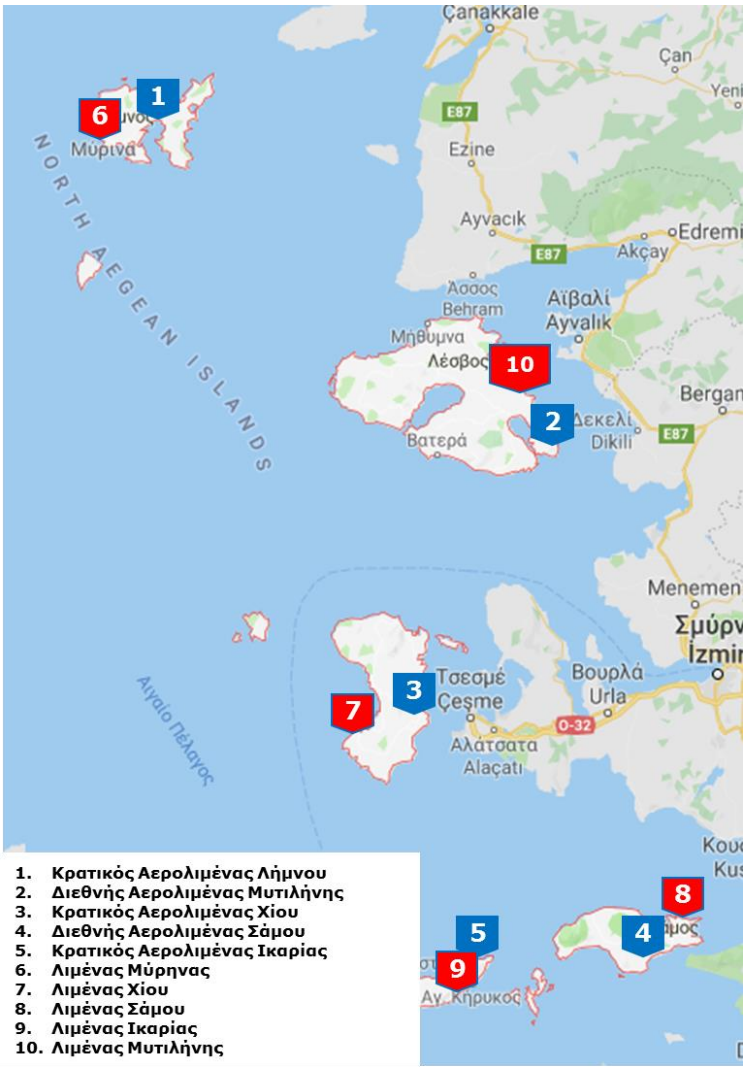

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει 5 αεροδρόμια ένα σε κάθε Ενότητα. Συγκεκριμένα τα αεροδρόμια της Περιφέρειας είναι: ο Κρατικός Αερολιμένας Λήμνου «Ήφαιστος», ο Διεθνής Αερολιμένας Μυτιλήνης «Οδ. Ελύτης», ο Κρατικός Αερολιμένας Χίου «Όμηρος», ο Διεθνής Αερολιμένας Σάμου «Αρίσταρχος ο Σάμιος» και ο Κρατικός Αερολιμένας Ικαρίας «Ίκαρος».

Ο Κρατικός Αερολιμένας Λήμνου βρίσκεται 18χλμ. από την πόλη της Μύρινας. Λειτουργεί από το 1959 και από το 2001 έγινε η μετεγκατάσταση του σε καινούργιες

κτιριακές εγκαταστάσεις. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν επιφάνεια έκτασης 6.500 τ.μ. Επίσης, διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, έναν πυροσβεστικό σταθμό και χώρο για εννέα θέσεις στάθμευσης.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Μυτιλήνης βρίσκεται σε απόσταση 8χλμ. νοτιοανατολικά της πόλης της Μυτιλήνης. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Μυτιλήνης πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν την:

- Κατασκευή νέου τερματικού σταθμού,
- Κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Νέα εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων,
- Κατασκευή νέου χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Αύξηση κατά 18% της συνολικής έκτασης του αεροδρομίου σε 7.185m^2,
- Αύξηση κατά 29% των σταθμών check in (από 7 σε 9).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Χίου βρίσκεται 3χλμ. νότια της πόλης της Χίου. Ο τερματικός σταθμός του αερολιμένα είναι επιφάνειας 800 τ.μ. ενώ ο διάδρομος προσγείωσης έχει μήκος 1.500μ. και πλάτος 30μ. Επίσης, ο αερολιμένας διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, έναν πυροσβεστικό σταθμό, εγκατάσταση NDP-HIO, εγκατάσταση VOR/DME-MES και εγκατάσταση VOR/DME-HOS. Τέλος, στον αερολιμένα λειτουργεί κλιμάκιο SAR (Έρευνας και Διάσωσης).

Ο Διεθνής Αερολιμένας Σάμου βρίσκεται 14χλμ. από την πόλη της Σάμου στο Δήμο Πυθαγορείου και λειτουργεί από το 1963. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Σάμου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν την:

- Επέκταση και αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- Κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Αύξηση κατά 19% της συνολικής έκτασης του αεροσταθμού 9.605m^2,
- Αύξηση κατά 40% των σταθμών check in (από 10 σε 14),
- Αύξηση κατά 25% του συνολικού αριθμού πυλών (από 4 σε 5) και
- Αύξηση κατά 50% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 2 σε 3).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Ικαρίας βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο του νησιού και απέχει 12χλμ. από την πρωτεύουσα του νησιού τον Άγιο Κήρυκο και 52χλμ. από τον Εύδηλο. Διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, ένα αμαξοστάσιο και χώρο στάθμευσης 4 αεροσκαφών (ATR72).

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει 5 κύρια λιμάνια, το λιμάνι της Μύρηνας, το λιμάνι της Χίου, το λιμάνι της Σάμου, το Λιμάνι Άγιος Κύρηκος και το λιμάνι της Μυτιλήνης.

Το λιμάνι της Μύρηνας εξυπηρετεί κυρίως την εμπορική και επιβατική κίνηση προς τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, τον Πειραιά, την Καβάλα, το Λαύριο, την Μύκονο, την Πάτμο και την Σύρο. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Χίου διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου εξυπηρετεί την σύνδεση της Χίου με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, του Πειραιά και της Βόρειας Ελλάδας. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από την Χίο προς το Τσεσμέ της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Σάμου (Βαθύ) διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου καταπλέουν τα επιβατικά πλοία της γραμμής σύνδεσης της Σάμου με τον Πειραιά, τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου και τη Βόρεια Ελλάδα. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από Σάμο προς το Κουσάντασι της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Ικαρίας (Άγιος Κύρηκος) διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμός όπου καταπλέουν επιβατικά πλοία της γραμμής σύνδεση της Ικαρίας με τον Πειραιά, τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, την Σύρο και την Μύκονο.

Το λιμάνι της Μυτιλήνης διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου εξυπηρετεί την σύνδεση της Μυτιλήνης με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, του Πειραιά και της Βόρειας Ελλάδας. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από την Χίο προς το Αϊβαλί της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Μούδρου, εξυπηρετεί την εμπορική κίνηση,
- Λιμάνι Άγιος Ευστράτιος, είναι το κύριο λιμάνι του νησιού Άγιος Ευστράτιος και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Σκάλας Ερεσού, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,

- Λιμάνι Σκάλας Καλλονής, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Πλωμαρίου, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Μεστών, εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορική κίνηση,
- Λιμάνι Ψαρών, είναι το κύριο λιμάνι της νήσου Ψαρών και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Οινουσσών, είναι το κύριο λιμάνι των Οινουσσών και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Καρλόβασι, εξυπηρετεί την επιβατική κίνηση με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, του Πειραιά, της Βόρειας Ελλάδας, της Μυκόνου και της Σύρου.
- Λιμάνι Πυθαγόρειο, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Φούρνων, είναι το κύριο λιμάνι της νήσου Φούρνων και εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορική κίνηση του νησιού και
- Λιμάνι Εύδηλος, αποτελεί το 2^{ο} λιμάνι της Ικαρίας και εξυπηρετεί κυρίως τη βόρεια πλευρά του νησιού. Εξυπηρετεί καθημερινά δρομολόγια, σαν ενδιάμεσος σταθμός με τελικό προορισμό των πλοίων τη Σάμο και τον Πειραιά. Επίσης, συνδέεται και με λιμάνια άλλων νησιών και εξυπηρετεί και εμπορικά πλοία που έρχονται στο νησί.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Το οδικό δίκτυο και οι χερσαίες μεταφορές περιορίζονται κατ' ανάγκη σε τοπικό επίπεδο νησιού και η σημασία τους είναι πάντοτε ανάλογη με το μέγεθος του χερσαίου χώρου που αφορούν και το μέγεθος των αναγκών που ικανοποιούν. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι πέρα από τον αριθμό των αυτοκινήτων των μόνιμων κατοίκων, το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου επιβαρύνεται με έναν επίσης υψηλό αριθμό αυτοκινήτων των τουριστών της καλοκαιρινής περιόδου. Αναλυτικότερα, το οδικό δίκτυο ανά Περιφερειακή Ενότητα έχει ως εξής:

- ΠΕ Σάμου: Το οδικό δίκτυο της Ενότητας είναι σε πολύ καλή κατάσταση. Όλοι οι οικισμοί συνδέονται μεταξύ τους και με τον κεντρικό οδικό άξονα. Έχει γίνει ήδη πρόβλεψη και είναι υπό εκτέλεση έργα για βελτίωση μέρους του οδικού δικτύου του νησιού.
- ΠΕ Λήμνου: το οδικό δίκτυο του νησιού είναι αφαλτοστρωμένο στο μεγαλύτερο τμήμα του και σε μέτρια κατάσταση. Ο βασικός οδικός άξονας είναι σε πολύ καλή κατάσταση, ξεκινά από την Μύρινα, προσεγγίζει το Αεροδρόμιο και καταλήγει στο Μούδρο. Διακλαδώσεις του βασικού άξονα οδηγούν στους υπόλοιπους οικισμούς του νησιού, οι βασικότεροι από τους οποίους είναι:
    1. Έπαρχιακή οδός Μύρινας-Καλλιθέας,
    2. Επαρχιακή οδός Πλάκα-Ρωμανού,
    3. Επαρχιακή οδός Κατάλακκο-Κορνός,
    4. Επαρχιακή οδός Μούδρου-Σκανδάλι.
- ΠΕ Λέσβου: το βασικό οδικό δίκτυο του νησιού, ενώνει τα δύο λιμάνια του νησιού, της Μυτιλήνης και του Σιγρίου. Διακλαδώσεις των βασικών οδών οδηγούν στο αεροδρόμιο και τα τουριστικά θέρετρα. Η πόλη της Μυτιλήνης έχει 3 εξόδους. Η Βόρεια έξοδος οδηγεί στο ΒΑ τμήμα του νησιού και διέρχεται από το παλιό λιμάνι και τη βιομηχανική ζώνη, η Νότια οδηγεί προς τον κόλπο της Γέρας και το Αεροδρόμιο και η Δυτική οδηγεί μέσω της διεθνούς οδικής αρτηρίας σε όλους τους υπόλοιπους οικισμούς. Σε γενικές γραμμές το οδικό δίκτυο είναι καλής βατότητας, με εξαίρεση την ορεινή περιοχή του Ολύμπου και τη ΒΔ πλευρά του νησιού.
- ΠΕ Ικαρίας: το οδικό δίκτυο είναι περιορισμένο και απαιτεί εκτεταμένα έργα βελτίωσης. Επαρχιακοί οδοί, ασφαλτωστρομένοι και σε σχετικά καλή κατάσταση υπάρχουν μόνο στο βόρειο-ΒΑ τμήμα του νησιού, οι οποίες συνδέουν τους περιμετρικούς οικισμούς του Αρμενιστή και του Ευδήλου με τις ΝΑ ακτές και το Λιμάνι του Αγίου Κηρύκου. Το υπόλοιπο νοτιοδυτικό

τμήμα του νησιού υστερεί σε υποδομές αφού οι οικισμοί συνδέονται με μη ασφαλτοστρωμένες οδούς.

- ΠΕ Χίου: το κεντρικό δίκτυο συνδέει την πόλη της Χίου με τα κυριότερα χωριά του νησιού. Οι οδοί στην πλειοψηφία τους είναι ασφαλτοστρωμένοι και σε πολύ καλή κατάσταση. Προβλήματα παρουσιάζονται στο βόρειο τμήμα του νησιού λόγω κατολισθήσεων. Το δευτερεύον οδικό δίκτυο αποτελείται κυρίως από χωματόδρομους ενώ τα τμήματα που είναι ασφαλτοστρωμένα είναι σε κακή κατάσταση λόγω ελλιπούς συντήρησης.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2015 ΚΑΙ 2020

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2015-2020 σημείωσε μείωση κατά -1% (από 10,9 εκατ. το 2015 σε 10,7 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2015-2020, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 632 χιλ. το 2015 σε 637 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (+4%, από 335 χιλ. το 2015 σε 348 χιλ. το 2020) και Βορείου Αιγαίου (+16%, από 198 χιλ. το 2015 σε 230 χιλ. το 2020).

Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015 και 2020

Περιφέρεια	2015	2020	%Δ 2015 - 2020
Αττική	3.822.843	3.738.901	-2%
Κεντρική Μακεδονία	1.893.878	1.872.102	-1%
Θεσσαλία	733.663	715.115	-3%
Δυτική Ελλάδα	673.263	651.065	-3%
Κρήτη	631.513	636.504	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	606.490	598.613	-1%
Πελοπόννησος	583.431	572.151	-2%
Στερεά Ελλάδα	557.753	556.002	0%
Νότιο Αιγαίο	334.865	347.512	4%
Ήπειρος	339.142	333.265	-2%
Δυτική Μακεδονία	276.423	264.670	-4%
Βόρειο Αιγαίο	**197.695**	**229.516**	**16%**
Ιόνια Νησιά	207.059	203.149	-2%
Ελλάδα	**10.858.018**	**10.718.565**	**-1%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2020, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

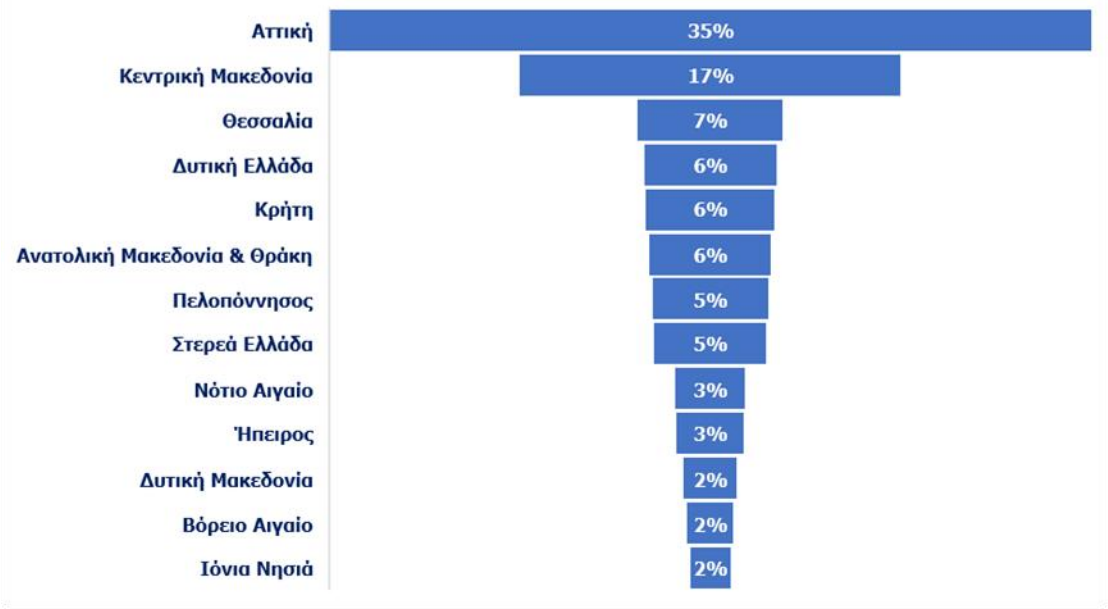

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2020, σημείωσε αύξηση κατά +16% (από 198 χιλ. το 2015 σε 230 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες εμφανίζουν αύξηση του πληθυσμού τους: Λέσβου (+18%, από 102 χιλ. το 2015 σε 120 χιλ. το 2020), Χίου (+11%, από 53 χιλ. το 2015 σε 59 χιλ. το 2020) και Σάμου (+18%, από 42 χιλ. το 2015 σε 50 χιλ. το 2020). Η μεγάλη αύξηση που σημειώνεται στον πληθυσμό της Περιφέρειας οφείλεται στους πρόσφυγες μιας και στο Βόρειο Αιγαίο απαντώνται σημαντικές δομές φιλοξενίας προσφύγων.

Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2015 και 2020

Ενότητα	2015	2020	%Δ 2015 - 2020
Λέσβου	102.007	120.114	18%
Χίου	53.332	59.441	11%
Σάμου	42.356	49.961	18%
Βόρειο Αιγαίο	**197.695**	**229.516**	**16%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, η Ενότητα Λέσβου αντιπροσωπεύει το 52% της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Χίου (26%) και Σάμου (22%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2020

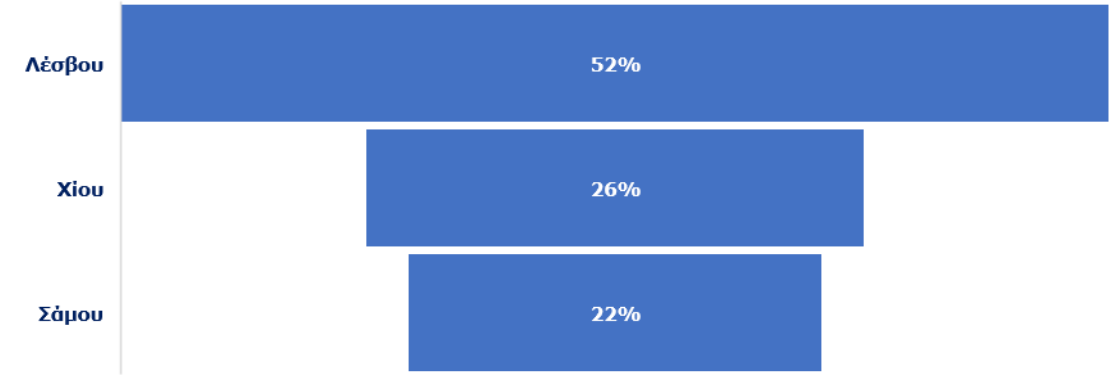

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2015 ΚΑΙ 2020

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2015-2020. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών κατέγραψαν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (+2%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-6%), 20-24 ετών (-9%), 25-29 ετών (-9%) και 30-44 ετών (-11%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+2%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30-44 ετών (20%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2015 και 2020

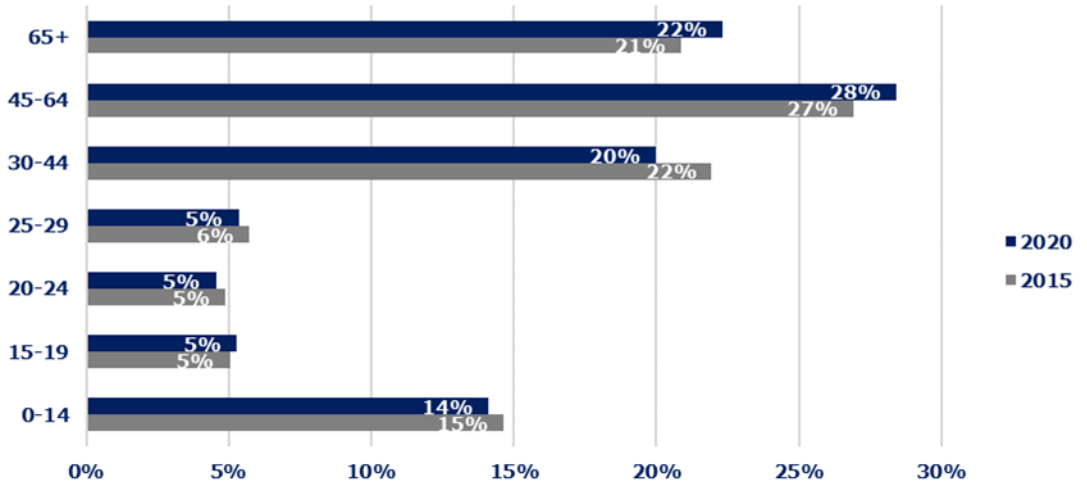

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας, με εξαίρεση τις ηλικίες 65+ όπου καταγράφεται μείωση σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας που σημειώνει αύξηση. Συγκεκριμένα, μείωση κατέγραψαν οι ηλικιακές ομάδες 0-14 ετών (-2%), 20-24 ετών (-19%), 25-29 ετών (-9%), 30-44 ετών (-9%) και 65+ ετών (-2%). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου μαζί με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είναι οι μοναδικές Περιφέρειες της χώρας που σημείωσαν μείωση στις ηλικίες 65+ ετών. Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (27%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (24%), 30-44 ετών (19%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (15%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2015 και 2020

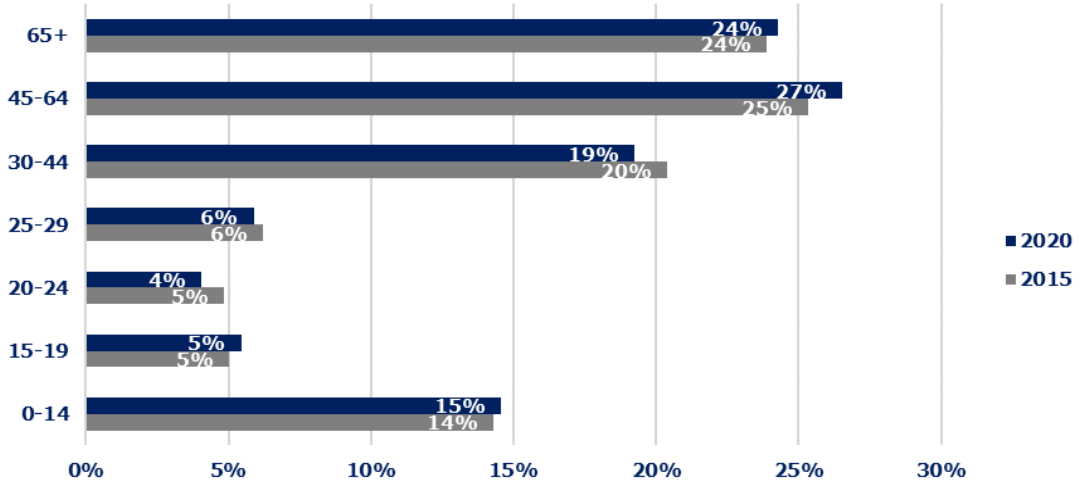

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2015 ΚΑΙ 2020

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2015 και 2020 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% και 51% για τα έτη 2015 και 2020 αντίστοιχα αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της. Στις επιμέρους Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη, με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών για το 2015 να κυμαίνεται μεταξύ 83%-87% ενώ για το 2020 μεταξύ 84%-87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2020 καταγράφεται στις Περιφέρειες Κρήτης (54%), Αττικής (53%) και Βορείου Αιγαίου (53%) ενώ στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2020 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (46%), Δυτικής Μακεδονίας (47%), Κεντρικής Μακεδονίας (49%), Θεσσαλίας (49%), Δυτικής Ελλάδας (49%) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (49%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015 και 2020

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2020						
	2015			2020		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	54%	37%	86%	53%	37%
Κεντρική Μακεδονία	85%	51%	17%	86%	49%	17%
Θεσσαλία	85%	51%	7%	86%	49%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	51%	6%	86%	49%	6%
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	54%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	49%	5%
Πελοπόννησος	86%	53%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	86%	51%	5%	86%	50%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	84%	52%	3%
Ήπειρος	87%	47%	3%	87%	46%	3%
Δυτική Μακεδονία	86%	49%	2%	87%	47%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	50%	2%
Βόρειο Αιγαίο	**86%**	**46%**	**2%**	**85%**	**53%**	**2%**
Ελλάδα	**85%**	**52%**	**100%**	**86%**	**51%**	**100%**

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

***επί του συνόλου των ηλικιών 15+**

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει μόλις το 2% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 46% το 2015 και 53% το 2020. Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εμφανίζει το 2015 το χαμηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού ενώ το 2020 το 3ο υψηλότερο, μετά την Περιφέρεια Κρήτης και Αττικής.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2013-2018

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2013-2018 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε οριακή αύξηση κατά +0,1% (από € 179.616 εκατ. το 2013 σε € 179.727 εκατ. το 2018), επιβεβαιώνοντας την στροφή της ελληνικής οικονομίας που ξεκίνησε το 2017 σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες την περιόδο 2013-2018 είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-0,1%, από € 86,0 δισ. το 2013 σε € 85,9 δισ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-3%, από € 8,2 δισ. το 2013 σε € 7,9 δισ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-1%, από € 7,0 δισ. το 2013 σε € 6,9 δισ. το 2018), Δυτικής Μακεδονίας (-19%, από € 5,0 δισ. το 2013 σε € 4,1 δισ. το 2018), Ηπείρου (-3%, από € 4,0 δισ. το 2013 σε € 3,9 δισ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (-4%, από € 2,6 δισ. το 2013 σε € 2,5 δισ. το 2018) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+3%, από € 23,9 δισ. το 2013 σε € 24,6 δισ. το 2018), Κρήτης (+6%, από € 8,6 δισ. το 2013 σε € 9,1 δισ. το 2018), Θεσσαλίας (+2%, από € 8,9 δισ. το 2013 σε € 9,1 δισ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+2%, από € 8,2 δισ. το 2013 σε € 8,4 δισ. το 2018), Πελοποννήσου (+0,3%, από € 8,0 δισ. το 2013 σε € 8,0 δισ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+2%, από € 6,1 δισ. το 2013 σε € 6,2 δισ. το 2018) και Ιονίων Νήσων (+4%, από € 3,1 δισ. το 2013 σε € 3,2 δισ. το 2018) αύξηση.

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2013-2018 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	%Δ 2013-2018
Αττικής	86.013	84.699	83.483	82.898	84.651	85.918	0%
Κεντρικής Μακεδονίας	23.923	23.435	23.776	23.748	24.063	24.607	3%
Κρήτης	8.596	8.826	8.816	8.596	8.847	9.071	6%
Θεσσαλίας	8.924	8.902	8.970	8.821	8.927	9.060	2%
Στερεάς Ελλάδας	8.162	7.938	8.021	8.128	8.322	8.353	2%
Πελοποννήσου	7.998	7.817	7.961	7.922	8.071	8.025	0%
Δυτικής Ελλάδας	8.220	8.095	8.021	7.822	7.845	7.942	-3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	6.974	6.818	6.778	6.795	6.813	6.873	-1%
Νοτίου Αιγαίου	6.077	6.175	6.083	5.850	5.940	6.183	2%
Δυτικής Μακεδονίας	5.047	4.945	4.700	4.308	4.302	4.107	-19%
Ηπείρου	4.041	3.987	3.925	3.889	3.875	3.933	-3%
Ιονίων Νήσων	3.075	3.154	3.083	3.029	3.059	3.183	4%
Βορείου Αιγαίου	**2.566**	**2.559**	**2.492**	**2.430**	**2.436**	**2.471**	**-4%**
Ελλάδα	**179.616**	**177.349**	**176.110**	**174.237**	**177.152**	**179.727**	**0%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

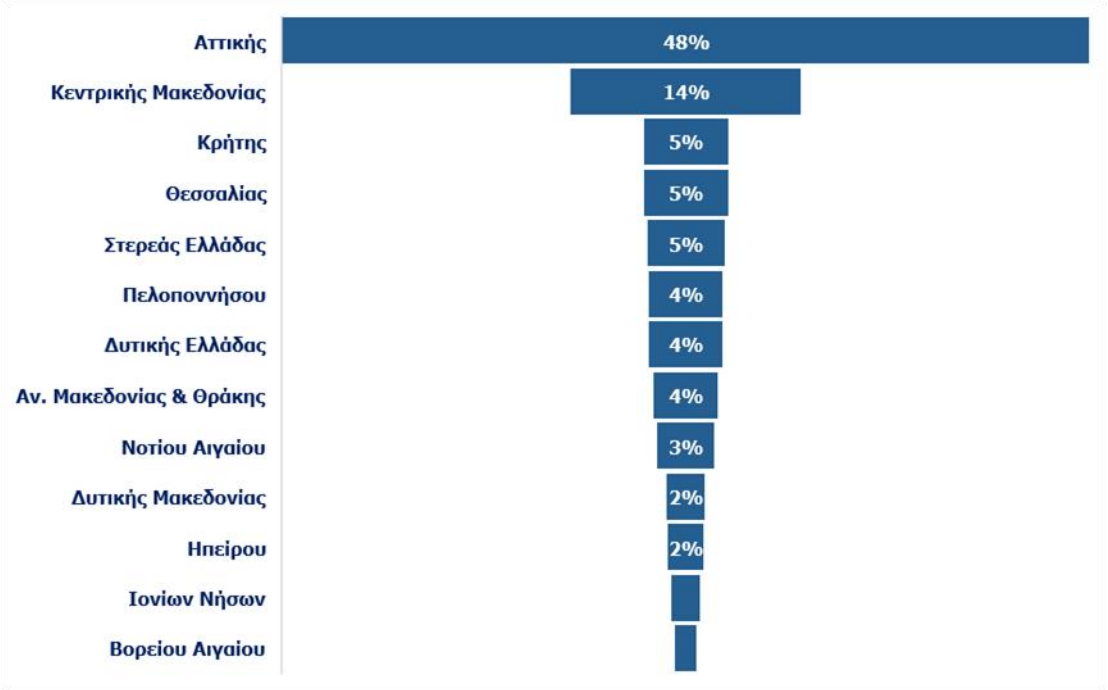

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας, η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2013-2018 εμφάνισε μείωση κατά -4% (από € 2.566 εκατ. το 2013 σε € 2.471 εκατ. το 2018).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2013-2018

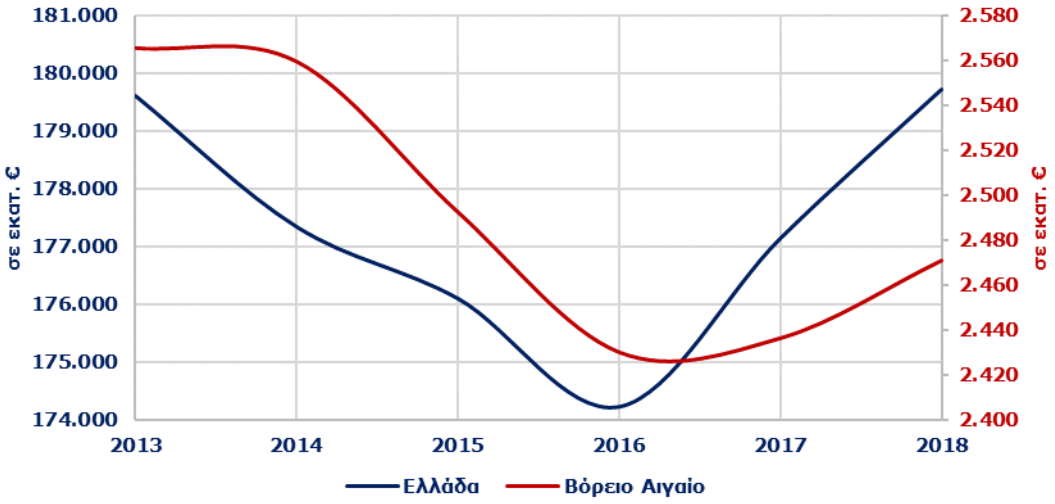

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες εμφάνισαν μείωση του ΑΕΠ τους την περίοδο 2013-2018, Λέσβου (-2%, από € 1.330 εκατ. το 2013 σε € 1.299 εκατ. το 2018), Χίου (-7%, από € 679 εκατ. το 2013 σε € 630 εκατ. το 2018) και Σάμου (-3%, από € 556 εκατ. το 2013 σε € 542 εκατ. το 2018).

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013-2018 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	%Δ 2013-2018
Λέσβου	1.330	1.329	1.306	1.269	1.277	1.299	-2%
Χίου	679	671	649	636	628	630	-7%
Σάμου	556	559	538	525	531	542	-3%
Βόρειο Αιγαίο	**2.566**	**2.559**	**2.492**	**2.430**	**2.436**	**2.471**	**-4%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2013-2018 αυξήθηκε κατά +2% (από € 16.381 το 2013 σε € 16.745 το 2018). Επιμέρους η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-1%, από € 18.154 το 2013 σε € 18.054 το 2018), Δυτικής Μακεδονίας (-15%, από € 18.025 το 2013 σε € 15.319 το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-0,02%, από € 12.085 το 2013 σε € 12.082 το 2018), Βορείου Αιγαίου (-11%, από € 12.890 το 2013 σε € 11.434 το 2018), Ηπείρου (-0,3%, από € 11.812 το 2013 σε € 11.775 το 2018) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-0,02%, από € 11.448 το 2013 σε € 11.446 το 2018) να καταγράφουν μείωση του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ τους ενώ αντίθετα οι Ενότητες Αττικής (+4%, από € 22.121 το 2013 σε € 22.915 το 2018), Ιονίων Νήσων (+5%, από € 14.789 το 2013 σε € 15.587 το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+3%, από € 14.585 το 2013 σε € 15.030 το 2018), Κρήτης (+5%, από € 13.634 το 2013 σε € 14.302 το 2018), Πελοποννήσου (+2%, από € 13.649 το 2013 σε € 13.943 το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+5%, από € 12.538 το 2013 σε € 13.125 το 2018) και Θεσσαλίας (+4%, από € 12.065 το 2013 σε € 12.578 το 2018) αύξηση.

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013-2018 (σε €)

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	%Δ 2013-2018
Αττικής	22.121	22.038	21.957	21.946	22.484	22.915	4%
Νοτίου Αιγαίου	18.154	18.441	18.169	17.382	17.488	18.054	-1%
Ιονίων Νήσων	14.789	15.210	14.921	14.718	14.921	15.587	5%
Στερεάς Ελλάδας	14.585	14.213	14.405	14.624	14.976	15.030	3%
Δυτικής Μακεδονίας	18.025	17.815	17.082	15.798	15.912	15.319	-15%
Κρήτης	13.634	13.983	13.958	13.596	13.975	14.302	5%
Πελοποννήσου	13.649	13.379	13.674	13.656	13.964	13.943	2%
Κεντρικής Μακεδονίας	12.538	12.343	12.589	12.620	12.813	13.125	5%
Θεσσαλίας	12.065	12.101	12.262	12.122	12.331	12.578	4%
Δυτικής Ελλάδας	12.085	11.983	11.958	11.743	11.856	12.082	0%
Βορείου Αιγαίου	**12.890**	**12.917**	**12.641**	**12.140**	**11.746**	**11.434**	**-11%**
Ηπείρου	11.812	11.723	11.614	11.574	11.576	11.775	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	11.448	11.225	11.193	11.257	11.318	11.446	0%
Ελλάδα	**16.381**	**16.282**	**16.275**	**16.169**	**16.472**	**16.745**	**2%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας εμφανίζει την περίοδο 2013-2018 μείωση του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της. Σημαντικός παράγοντας για την εξέλιξη αυτή έχει παίξει το προσφυγικό-μεταναστευτικό που ταλανίζει την Περιφέρεια από τα τέλη του 2015. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2013-2018 το κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας κατέγραψε μείωση κατά -11% (από € 12.890 το 2013 σε € 11.434 το 2018) ενώ παράλληλα η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε την 2η υψηλότερη μείωση κατά Κεφαλήν ΑΕΠ πίσω μόνο από την Δυτική Μακεδονία.

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (σε €), 2013-2018

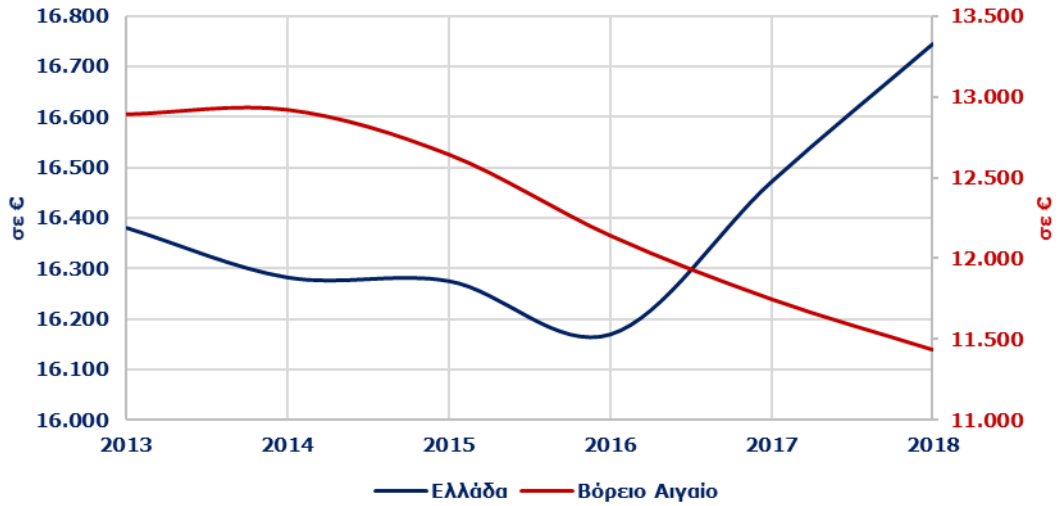

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2013-2018 όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν μείωση του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ τους. Συγκεκριμένα: Λέσβου (-10%, από € 12.925 το 2013 σε € 11.634 το 2018), Σάμου (-12%, από € 13.024 το 2013 σε € 11.471 το 2018) και Χίου (-13%, από € 12.715 το 2013 σε € 11.011 το 2018).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2013-2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	%Δ 2013-2018
Λέσβου	12.925	12.996	12.843	12.228	11.892	11.634	-10%
Σάμου	13.024	13.158	12.735	12.269	11.833	11.471	-12%
Χίου	12.715	12.577	12.180	11.866	11.391	11.011	-13%
Βόρειο Αιγαίο	**12.890**	**12.917**	**12.641**	**12.140**	**11.746**	**11.434**	**-11%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2020

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2020 ήταν της τάξης του 3,7% ή € 6,1 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου από τον τουρισμό το 2020, αντιπροσώπευαν το 1% (€ 35 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ανήλθε σε 2%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου το 2020 σημείωσε μείωση κατά -8% (από € 2.471 εκατ. το 2018 σε € 2.273 εκατ. το 2020).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2020

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2020	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2020 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2020*- σε εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2020	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2018 - σε €
Ν. Αιγαίο	29%	1.771	5.687	31%	18.054
Κρήτη	20%	1.214	8.344	15%	14.302
Αττική	18%	1.073	79.034	1%	22.915
Κεντ. Μακεδονία	10%	581	22.636	3%	13.125
Ιόνια Νησιά	10%	629	2.928	21%	15.587
Πελοπόννησος	3%	186	7.382	3%	13.943
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	129	6.322	2%	11.446
Θεσσαλία	2%	122	8.334	1%	12.578
Ήπειρος	2%	116	3.618	3%	11.775
Δυτ. Ελλάδα	2%	98	7.306	1%	12.082
Στερεά Ελλάδα	1%	83	7.684	1%	15.030
Δυτ. Μακεδονία	1%	38	3.778	1%	15.319
Β. Αιγαίο	**1%**	**35**	**2.273**	**2%**	**11.434**
Σύνολο Χώρας	**100%**	**6.075**	**165.326**	**4%**	**16.745**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψιν την ποσοστιαία κατανομή του 2018

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ[2], 2015-2020

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης-μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι τα έτη 2015, 2019 και 2020. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

[2] Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων την περίοδο 2015-2019 στο σύνολο της χώρας κατέγραψε αύξηση κατά +8% (από 3,6 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των απασχολούμενων τους, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (+106 χιλ. ή +8%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+44 χιλ. ή 21%, από 209 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+42 χιλ. ή +7%, από 601 χιλ. το 2015 σε 643 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (+23 χιλ. ή 10%, από 230 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν μείωση κατά -1% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,9 εκατ. το 2020). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+2%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (+1%, από 215 χιλ. το 2019 σε 217 χιλ. το 2020), Πελοποννήσου (+1%, από 211 χιλ. το 2019 σε 214 χιλ. το 2020) και Δυτικής Μακεδονίας (+0,04%, από 87 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2020) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-1%, από 643 χιλ. το 2019 σε 639 χιλ. το 2020), Θεσσαλίας (-0,5%, από 253 χιλ. το 2019 σε 252 χιλ. το 2020), Κρήτης (-8%, από 253 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 215 χιλ. το 2019 σε 204 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-3%, από 194 χιλ. το 2019 σε 189 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 133 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2020), Ηπείρου (-4%, από 113 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2020), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 75 χιλ. το 2019 σε 73 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-7%, από 77 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2020) μείωση.

Πίνακας 9: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττική	1.335.896	1.442.366	1.471.711	8%	2%
Κεντρική Μακεδονία	600.756	642.691	638.820	7%	-1%
Θεσσαλία	229.766	253.248	252.071	10%	0%
Κρήτη	209.134	252.984	231.493	21%	-8%
Δυτική Ελλάδα	206.191	214.683	216.616	4%	1%
Πελοπόννησος	193.237	211.431	213.930	9%	1%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	197.901	214.647	203.593	8%	-5%
Στερεά Ελλάδα	181.007	194.168	188.853	7%	-3%
Νότιο Αιγαίο	132.339	132.973	117.636	0%	-12%
Ήπειρος	105.272	112.748	108.753	7%	-4%
Δυτική Μακεδονία	81.243	87.085	87.116	7%	0%
Βόρειο Αιγαίο	**64.967**	**74.817**	**72.813**	**15%**	**-3%**
Ιόνια Νησιά	72.984	77.188	72.074	6%	-7%
Σύνολο	**3.610.693**	**3.911.030**	**3.875.479**	**8%**	**-1%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2020

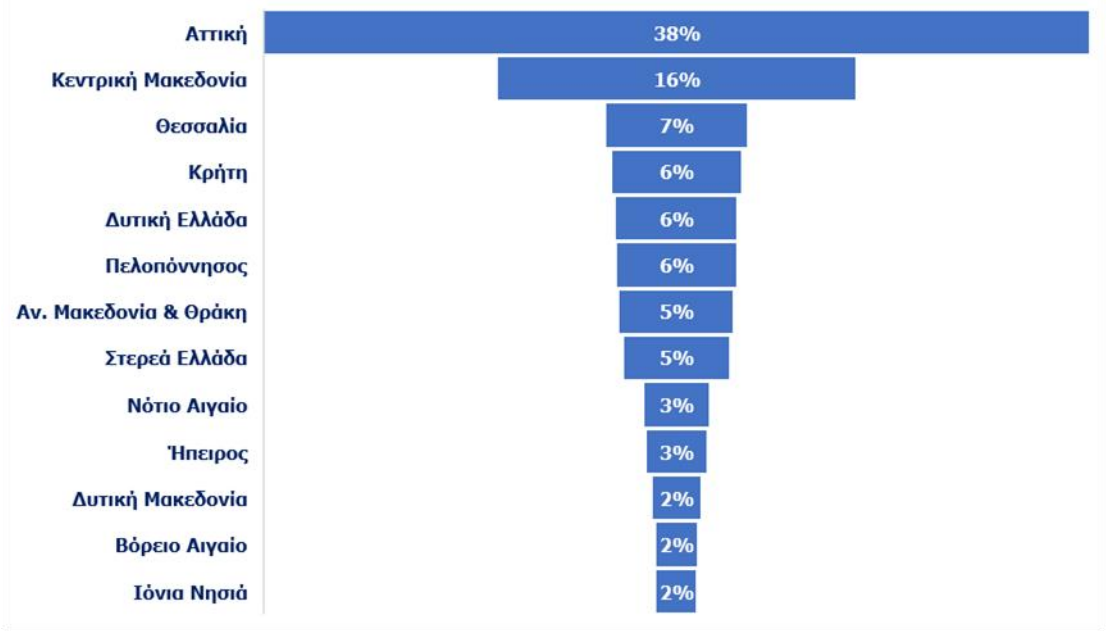

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +15% (από 65 χιλ. το 2015 σε 75 χιλ. το 2019). Όλες οι επιμέρους κατηγορίες κατέγραψαν αύξηση: λοιποί κλάδοι (+11%, από 59 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019), εστίαση (+71%, από 4 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019) και καταλύματα (+21%, από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -3% (από 75 χιλ. το 2019 σε 73 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι κατηγορίες κατέγραψαν πτώση: λοιποί κλάδοι (-2%, από 66 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2020), εστίαση (-3%, από 7 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2020) και καταλύματα (-11%, από 2 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020).

Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2020

Κλάδος	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λοιποί Κλάδοι	59.204	65.673	64.096	11%	-2%
Εστίαση	4.307	7.380	7.152	71%	-3%
Καταλύματα	1.456	1.764	1.566	21%	-11%
Σύνολο	**64.967**	**74.817**	**72.813**	**15%**	**-3%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων όπως είναι φυσικό εντοπίζεται στους λοιπούς κλάδους (από 91% το 2015 σε 88% το 2020) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην εστίαση (από 7% το 2015 σε 10% το 2020) και τα καταλύματα (2% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2020

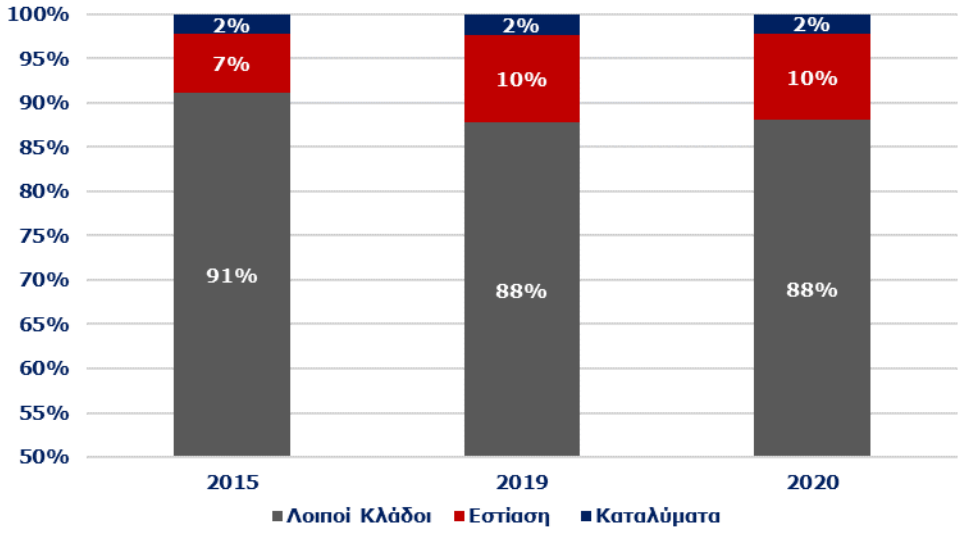

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 3,3 εκατ. το 2015 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +5% (από 343 χιλ. το 2015 σε 361 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 126 χιλ. το 2015 σε 121 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στην πλήρη απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+103 χιλ. ή +9%, από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019), Κρήτης (+50 χιλ. ή +26%, από 189 χιλ. το 2015 σε 239 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+31 χιλ. ή +6%, από 546 χιλ. το 2015 σε 576 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+24 χιλ. ή +14%, από 175 χιλ. το 2015 σε 199 χιλ. το 2019). Στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (-33%, από 18 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Κρήτης (-30%, από 20 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-4%, από 18 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (-2%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019 σε απόλυτα μεγέθη, καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+11 χιλ. ή +20%, από 55 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+5 χιλ. ή +85%, από 6 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Αττικής (+4 χιλ. ή +3%, από 148 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3 χιλ. ή +28%, από 11 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν πτώση κατά -0,3% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 3,5 εκατ. το 2020) ενώ τις μερικής μείωση κατά -7% (από 361 χιλ. το 2019 σε 336 χιλ. το 2020). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+3%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,3%, από 576 χιλ. το 2019 σε 578 χιλ. το 2020), Θεσσαλίας (+0,02%, από 220 χιλ. το 2019 σε 220 χιλ. το 2020), Πελοποννήσου (+2%, από 199 χιλ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2020) και Στερεάς Ελλάδας (+0,2%, από 177 χιλ. το 2019 σε 177 χιλ. το 2020) να καταγράφουν αύξηση απασχολούμενων ενώ οι Περιφέρειες Κρήτης (-8%, από 239 χιλ. το 2019 σε 220 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-1%, από 197 χιλ. το 2019 σε 196 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%, από 200 χιλ. το 2019 σε 188 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-11%, από 121 χιλ. το 2019 σε 108 χιλ. το 2020), Ηπείρου (-5%, από 105 χιλ. το 2019 σε 101 χιλ. το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 80 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2020), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 70 χιλ.

το 2019 σε 68 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-6%, από 74 χιλ. το 2019 σε 70 χιλ. το 2020) μείωση.

Σε ότι αφορά τους απασχολούμενους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2019-2020 η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι αρνητική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (+18%, από 18 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2020), Ηπείρου (+14%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (+9%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2020) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+6%, από 14 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2020). Οι υψηλότερες μείωσεις σε απόλυτα μεγέθη στην μερική απασχόληση καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-11 χιλ. ή -8%, από 151 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-6 χιλ. ή -9%, από 66 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2020) και Στερεάς Ελλάδας (-6 χιλ. ή -32%, από 18 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2020).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2015-2020

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττικής	Πλήρης	1.188.212	1.290.923	1.331.879	9%	3%
	Μερική	147.684	151.444	139.832	3%	-8%
Κεντρικής Μακεδονίας	Πλήρης	545.507	576.379	578.391	6%	0%
	Μερική	55.249	66.313	60.428	20%	-9%
Θεσσαλίας	Πλήρης	199.104	219.707	219.757	10%	0%
	Μερική	30.662	33.541	32.314	9%	-4%
Κρήτης	Πλήρης	189.086	238.866	219.913	26%	-8%
	Μερική	20.048	14.118	11.580	-30%	-18%
Δυτικής Ελλάδας	Πλήρης	187.878	197.020	195.772	5%	-1%
	Μερική	18.313	17.663	20.843	-4%	18%
Πελοποννήσου	Πλήρης	175.315	199.489	203.181	14%	2%
	Μερική	17.922	11.942	10.749	-33%	-10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Πλήρης	186.703	200.265	188.350	7%	-6%
	Μερική	11.198	14.383	15.244	28%	6%
Στερεάς Ελλάδας	Πλήρης	164.851	176.667	176.997	7%	0%
	Μερική	16.156	17.501	11.856	8%	-32%
Νοτίου Αιγαίου	Πλήρης	126.101	121.418	107.802	-4%	-11%
	Μερική	6.238	11.555	9.834	85%	-15%
Ηπείρου	Πλήρης	98.203	105.495	100.510	7%	-5%
	Μερική	7.069	7.253	8.243	3%	14%
Δυτικής Μακεδονίας	Πλήρης	74.739	79.978	79.358	7%	-1%
	Μερική	6.504	7.107	7.758	9%	9%
Βορείου Αιγαίου	**Πλήρης**	**61.889**	**70.071**	**68.179**	**13%**	**-3%**
	Μερική	**3.077**	**4.746**	**4.634**	**54%**	**-2%**
Ιονίων Νήσων	Πλήρης	69.862	74.137	69.521	6%	-6%
	Μερική	3.122	3.050	2.553	-2%	-16%
Ελλάδα	**Πλήρης**	**3.267.448**	**3.550.414**	**3.539.611**	**9%**	**0%**
	Μερική	**343.244**	**360.616**	**335.868**	**5%**	**-7%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2020

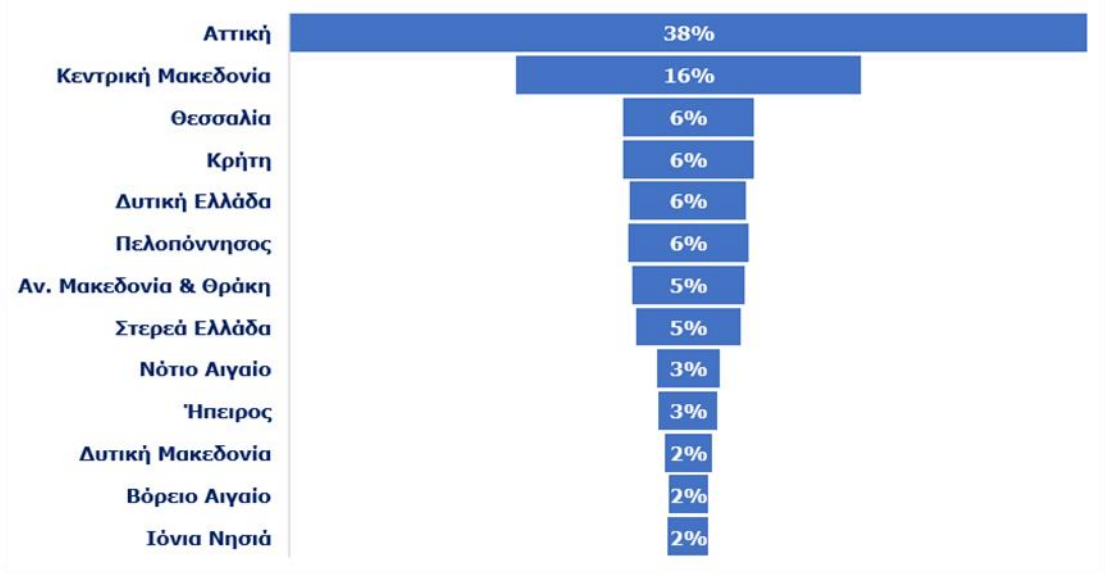

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (42%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (10%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Κρήτης (3%), Πελοποννήσου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (1%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2020

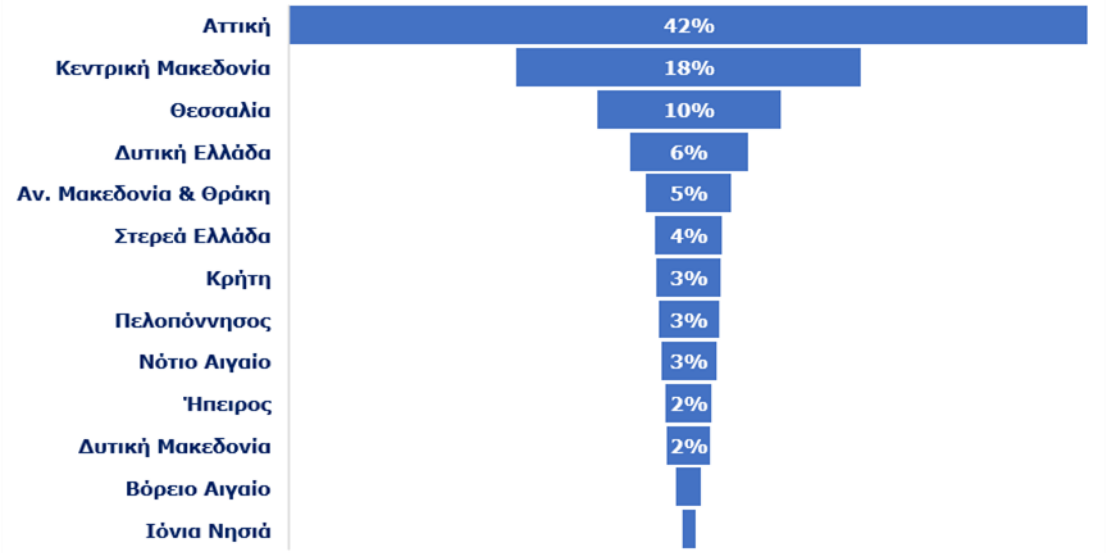

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +13% (από 62 χιλ. το 2015 σε 70 χιλ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +54% (από 3 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 56 χιλ. το 2015 σε 62 χιλ. το 2019) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +37% (από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι πλήρης αύξηση κατά +59% (από 4 χιλ. το 2015 σε 6 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +302% (από 219 απασχολούμενους το 2015 σε 881 απασχολούμενους το 2019) ενώ στα καταλύματα οι πλήρης αύξηση κατά +24% (από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019) και οι μερικής μείωση κατά -100% (από 28 απασχολούμενους το 2015 σε 0 απασχολούμενους το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψαν μείωση κατά -3% (από 70 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2020) ενώ οι μερικής μείωση κατά -2% (από 5 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2020). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν πτώση σε όλες τις κατηγορίες: λοιποί κλάδοι (-3%, από 62 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2020), εστίαση (-1%, από 6 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2020) και καταλύματα (-13%, από 2 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020). Σε ότι αφορά την μερική απασχόληση, οι λοιποί κλάδοι (-0,2%, από 4 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2020) και η εστίαση (-15%, από 881 απασχολούμενοι το 2019 σε 749 απασχολούμενους το 2020) κατέγραψαν πτώση ενώ τα καταλύματα (από 0 απασχολούμενους το 2019 σε 26 απασχολούμενους το 2020) αύξηση.

Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2020

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	56.373	61.808	60.237	10%	-3%
	Μερική	2.830	3.865	3.859	37%	0%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	4.088	6.499	6.403	59%	-1%
	Μερική	219	881	749	302%	-15%
Καταλύματα	Πλήρης	1.428	1.764	1.540	24%	-13%
	Μερική	28	0	26	-100%	
Βόρειο Αιγαίο	**Πλήρης**	**61.889**	**70.071**	**68.179**	**13%**	**-3%**
	Μερική	**3.077**	**4.746**	**4.634**	**54%**	**-2%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2015-2020, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 95% το 2015 σε 94% το 2020) εμφάνισαν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 5% το 2015 σε 6% 2020).

Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2020

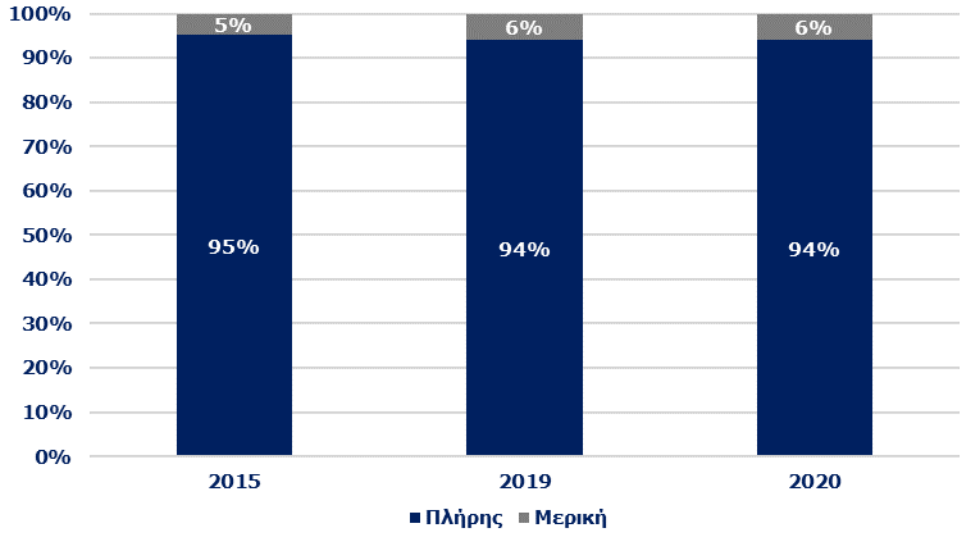

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στη εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 95% το 2015 σε 90% το 2020) καταγράφουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 5% το 2015 σε 10% το 2020).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2020

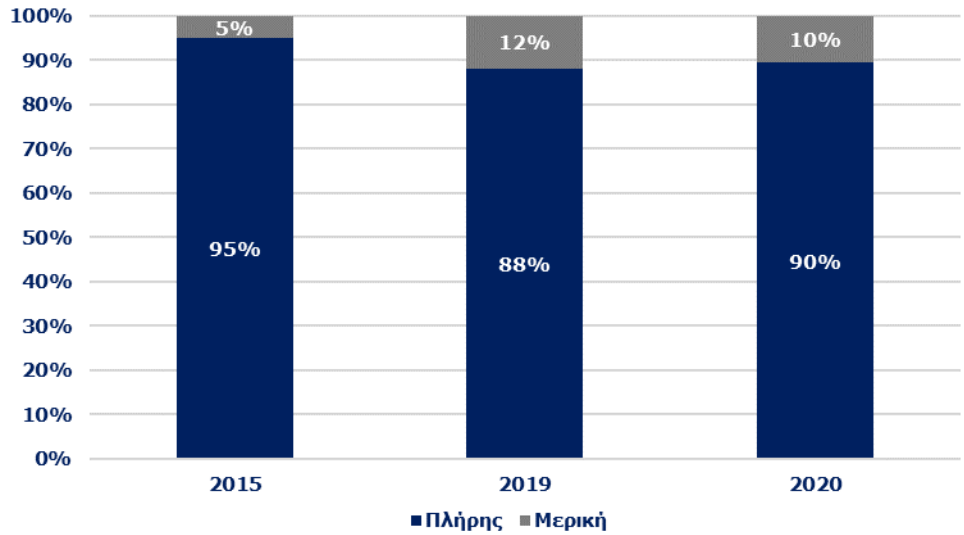

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με της απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 98% το 2015 σε 98% το 2020) καταγράφουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 2% το 2015 σε 2% το 2020).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2020

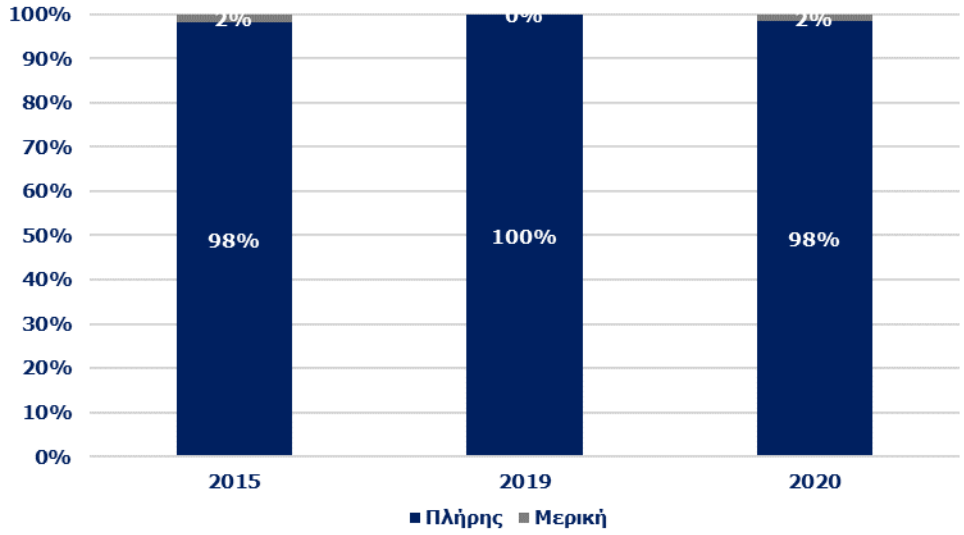

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 2,1 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +8% (από 1,5 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των ανδρών και γυναικών απασχολούμενων, με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα που σημείωσε οριακή μείωση στις γυναίκες απασχολούμενες (-0,3%, από 82 χιλ. το 2015 σε 82 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στους άνδρες απασχολούμενους σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+60 χιλ. ή +8%, από 748 χιλ. το 2015 σε 808 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27 χιλ. ή +8%, από 345 χιλ. το 2015 σε 372 χιλ. το 2019) και Κρήτης (+21 χιλ. ή +18%, από 122 χιλ. το 2015 σε 143 χιλ. το 2019) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Αττικής (+46 χιλ. ή +8%, από 588 χιλ. το 2015 σε 634 χιλ. το 2019), Κρήτης (+22 χιλ. ή +26%, από 88 χιλ. το 2015 σε 110 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15 χιλ. ή +6%, από 256 χιλ. το 2015 σε 271 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι άνδρες απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν πτώση κατά -1% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2020) ενώ οι γυναίκες οριακή μείωση κατά -0,2% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2020). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+1%, από 808 χιλ. το 2019 σε 813 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,3%, από 372 χιλ. το 2019 σε 373 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (+1%, από 133 χιλ. το 2019 σε 134 χιλ. το 2020) και Πελοποννήσου (+1%, από 123 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2020) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (-3%, από 150 χιλ. το 2019 σε 145 χιλ. το 2020), Κρήτης (-7%, από 143 χιλ. το 2019 σε 133 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 127 χιλ. το 2019 σε 120 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 125 χιλ. το 2019 σε 120 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 78 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2020), Ηπείρου (-1%, από 65 χιλ. το 2019 σε 64 χιλ. το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 53 χιλ. το 2019 σε 52 χιλ. το 2020), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 45 χιλ. το 2019 σε 43 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-6%, από 45 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2020) μείωση.

Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+4%, από 634 χιλ. το 2019 σε 658 χιλ. το 2020), Θεσσαλίας (+4%, από 103 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (+1%, από 82 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2020), Πελοποννήσου (+2%, από 88 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2020) και Δυτικής Μακεδονίας (+2%, από 34 χιλ. το 2019 σε 35 χιλ. το 2020) να

καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 271 χιλ. το 2019 σε 266 χιλ. το 2020), Κρήτης (-11%, από 110 χιλ. το 2019 σε 98 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 88 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 69 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-11%, από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2020), Ηπείρου (-7%, από 48 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2020), Βορείου Αιγαίου (-2%, από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-7%, από 32 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2020) μείωση.

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2020

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττική	Άνδρες	747.590	808.049	813.277	8%	1%
	Γυναίκες	588.306	634.317	658.434	8%	4%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	344.547	371.786	372.880	8%	0%
	Γυναίκες	256.209	270.905	265.940	6%	-2%
Θεσσαλία	Άνδρες	134.903	150.333	145.354	11%	-3%
	Γυναίκες	94.863	102.915	106.717	8%	4%
Κρήτη	Άνδρες	121.631	143.067	133.431	18%	-7%
	Γυναίκες	87.503	109.917	98.062	26%	-11%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	123.993	132.765	134.052	7%	1%
	Γυναίκες	82.198	81.918	82.564	0%	1%
Πελοπόννησος	Άνδρες	111.743	123.344	124.359	10%	1%
	Γυναίκες	81.494	88.087	89.571	8%	2%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	115.996	126.742	120.035	9%	-5%
	Γυναίκες	81.905	87.906	83.558	7%	-5%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	112.313	125.121	120.237	11%	-4%
	Γυναίκες	68.694	69.047	68.615	1%	-1%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	77.739	77.847	68.460	0%	-12%
	Γυναίκες	54.601	55.126	49.176	1%	-11%
Ήπειρος	Άνδρες	61.830	64.717	64.118	5%	-1%
	Γυναίκες	43.442	48.031	44.635	11%	-7%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.592	53.017	52.239	5%	-1%
	Γυναίκες	30.651	34.068	34.876	11%	2%
Βόρειο Αιγαίο	**Άνδρες**	**42.255**	**44.827**	**43.281**	**6%**	**-3%**
	Γυναίκες	**22.711**	**29.989**	**29.532**	**32%**	**-2%**
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	41.230	44.712	41.830	8%	-6%
	Γυναίκες	31.753	32.476	30.244	2%	-7%
Ελλάδα	**Άνδρες**	**2.086.363**	**2.266.326**	**2.233.555**	**9%**	**-1%**
	Γυναίκες	**1.524.330**	**1.644.704**	**1.641.924**	**8%**	**0%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2020

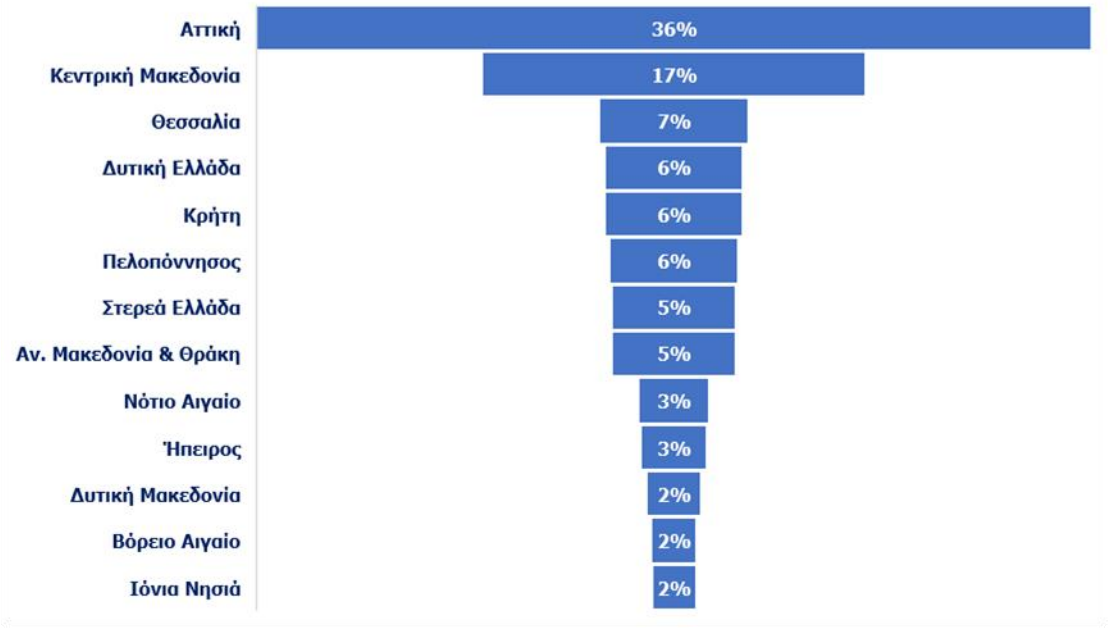

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2020, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (40%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2020

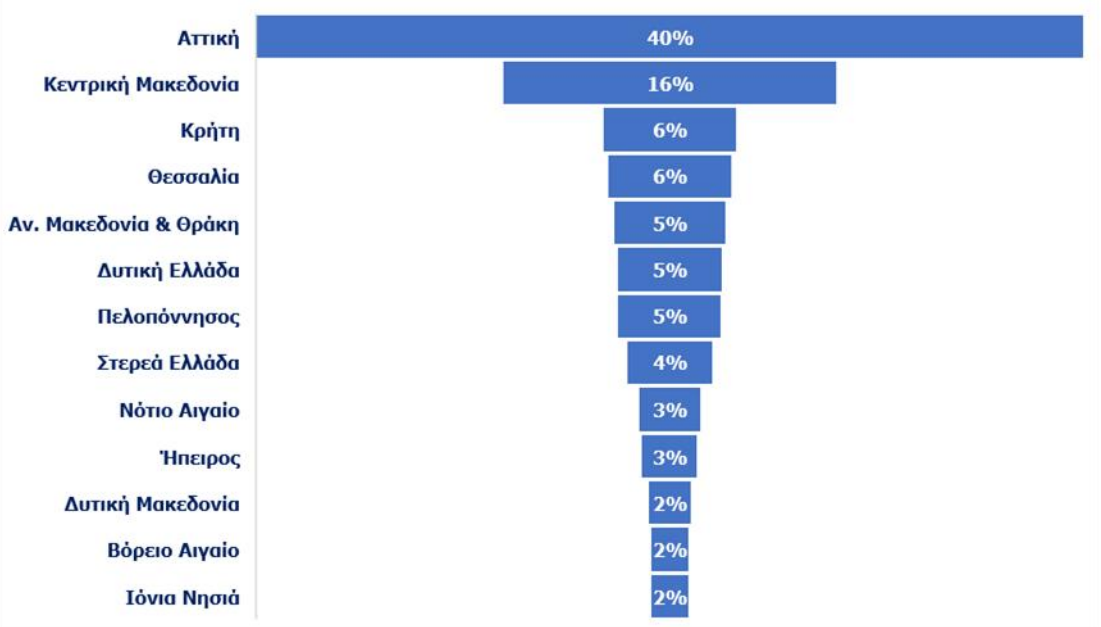

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +6% (από 42 χιλ. το 2015 σε 45 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +32% (από 23 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 39 χιλ. το 2015 σε 40 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +26% (από 20 χιλ. το 2015 σε 25 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι άνδρες απασχολούμενοι αύξηση κατά +49% (από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +107% (από 2 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι άνδρες αύξηση κατά +12% (από 558 απασχολούμενους το 2015 σε 625 απασχολούμενους το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +27% (από 898 απασχολούμενους το 2015 σε 1 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν μείωση κατά -3% (από 45 χιλ. το 2019 σε 43 χιλ. το 2020) ενώ οι γυναίκες μείωση κατά -2% (από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2020). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στην εστίαση (+19%, από 4 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2020) και στα καταλύματα (+13%, από 625 απασχολούμενους το 2019 σε 707 απασχολούμενους το 2020) κατέγραψαν αύξηση ενώ στους λοιπούς κλάδους (-6%, από 40 χιλ. το 2019 σε 38 χιλ. το 2020) μείωση. Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εστίαση (-28%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2020) και τα καταλύματα (-25%, από 1 χιλ. το 2019 σε 858 απασχολούμενους το 2020) κατέγραψαν μείωση ενώ οι λοιποί κλάδοι (+3%, από 25 χιλ. το 2019 σε 26 χιλ. το 2020) αύξηση.

Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2020

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	39.086	40.325	37.942	3%	-6%
	Γυναίκες	20.118	25.348	26.154	26%	3%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	2.611	3.878	4.632	49%	19%
	Γυναίκες	1.696	3.503	2.520	107%	-28%
Καταλύματα	Άνδρες	558	625	707	12%	13%
	Γυναίκες	898	1.138	858	27%	-25%
Βόρειο Αιγαίο	**Άνδρες**	**42.255**	**44.827**	**43.281**	**6%**	**-3%**
	Γυναίκες	**22.711**	**29.989**	**29.532**	**32%**	**-2%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2015-2020, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 66% το 2015 σε 59% το 2020) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 34% το 2015 σε 41% το 2020).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2020

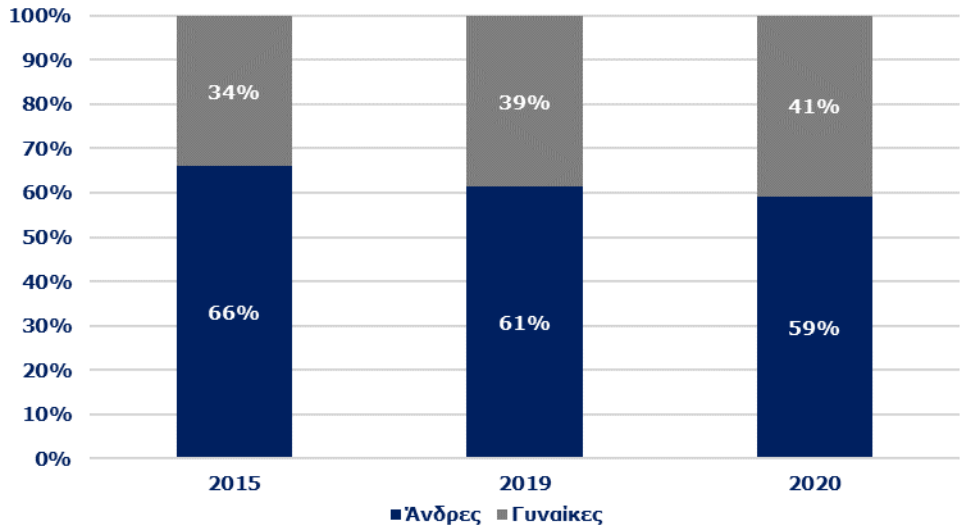

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την εστίαση, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 61% το 2015 σε 65% το 2020) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 39% το 2015 σε 35% το 2020).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2020

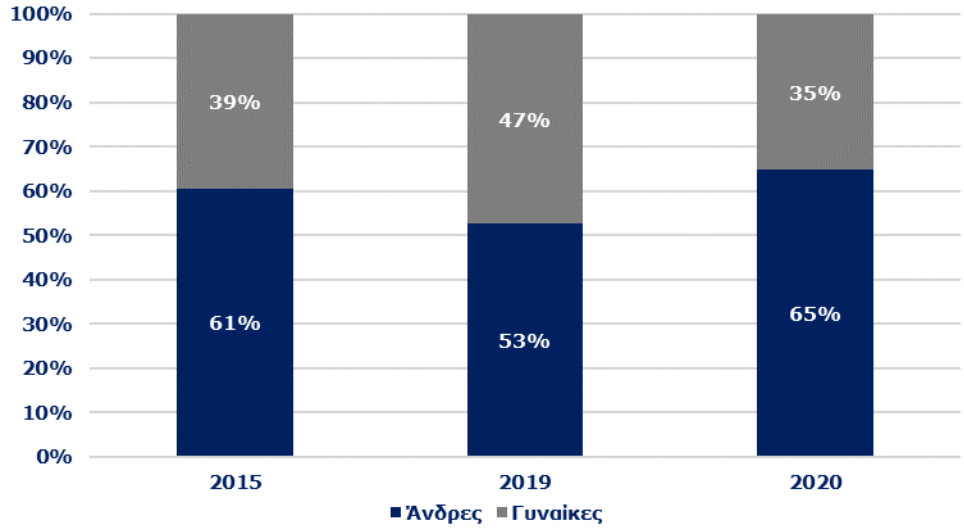

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με τους λοιπούς κλάδους και την εστίαση, οι γυναίκες απασχολούμενες στον κλάδο των καταλυμάτων εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 62% το 2015 σε 55% το 2020) σε σύγκριση με αυτά των ανδρών (από 38% το 2015 σε 45% το 2020).

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2020

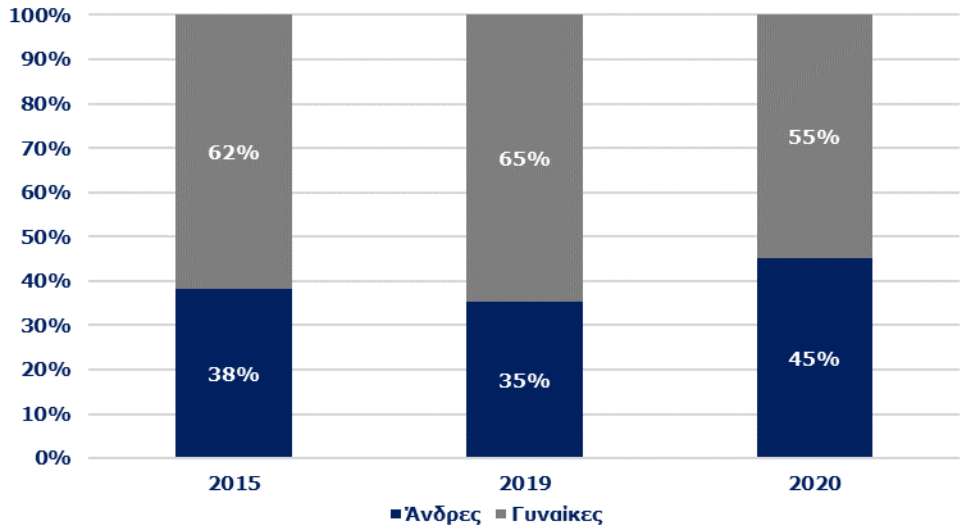

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2015-2019, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 815 χιλ. το 2015 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+8%, από 140 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+13%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+31%, από 524 χιλ. το 2015 σε 687 χιλ. το 2019).

Επιμέρους, την περίοδο 2015-2019, μείωση σημειώθηκε στις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-34%), Δυτικής Ελλάδας (-27%), Πελοποννήσου (-23%), Στερεάς Ελλάδας (-7%) και Νοτίου Αιγαίου (-6%), στις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-18%), Δυτικής Μακεδονίας (-14%), Αττικής (-7%), Ηπείρου (-6%), Ιονίων Νήσων (-6%), Στερεάς Ελλάδας (-4%) και Κεντρικής Μακεδονίας (-2%) και στις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-8%), Θεσσαλίας (-6%), Νοτίου Αιγαίου (-5%), Δυτικής Μακεδονίας (-0,3%) και Κεντρικής Μακεδονίας (-0,1%).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+59%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+29%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+7%, από 48 χιλ. το 2015 σε 52 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+7%, από 34 χιλ. το 2015 σε 37 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+17%, από 65 χιλ. το 2015 σε 76 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+14%, από 17 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+25%, από 56 χιλ. το 2015 σε 70 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+20%, από 25 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2015 σε 43 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 157 χιλ. το 2015 σε 218 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-5%, από 151 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2020), 25-34 ετών (-5%, από 786 χιλ. το 2019 σε 747 χιλ. το 2020) και 35-44 ετών (-4%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2020) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+2%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2020) και 55+ ετών (+5%, από 687 χιλ. το 2019 σε 719 χιλ. το 2020) αύξηση.

Επιμέρους, την περίοδο 2019-2020, αύξηση σημειώθηκε στις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+12%) και Δυτικής Μακεδονίας (+2%), στις ηλικίες 25-34 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+15%), στις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (+0,1%) και Πελοποννήσου (+0,2%) στις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+3%), Κεντρικής Μακεδονίας (+3%), Θεσσαλίας (+1%), Δυτικής Ελλάδας (+7%), Πελοποννήσου (+1%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+2%), Στερεάς Ελλάδας (+3%), Ηπείρου (+0,5%) και Βορείου Αιγαίου (+6%) και στις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+10%), Κεντρικής Μακεδονίας (+3%), Θεσσαλίας (+5%), Κρήτης (+4%), Πελοποννήσου (+5%), Στερεάς Ελλάδας (+8%), Ηπείρου (+7%), Δυτικής Μακεδονίας (+10%) και Ιονίων Νήσων (+3%).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2019-2020, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-40%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-36%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2020), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-23%, από 30 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2020) και Κρήτης (-16%, από 52 χιλ. το 2019 σε 43 χιλ. το 2020), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (-14%, από 76 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2020) και Ηπείρου (-13%, από 35 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2020), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-10%, από 22 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2020) και Δυτικής Μακεδονίας (-4%, από 30 χιλ. το 2019 σε 28 χιλ. το 2020) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 23 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2020) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 42 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2020).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττική	15-24	49.544	57.161	63.837	15%	12%
	25-34	324.892	301.567	298.036	-7%	-1%
	35-44	435.152	449.035	441.981	3%	-2%
	45-54	369.588	416.252	427.331	13%	3%
	55+	156.719	218.351	240.525	39%	10%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	20.242	23.636	21.077	17%	-11%
	25-34	128.351	126.150	122.261	-2%	-3%
	35-44	187.973	187.775	182.120	0%	-3%
	45-54	173.447	193.294	198.727	11%	3%
	55+	90.743	111.836	114.635	23%	3%
Θεσσαλία	15-24	7.677	9.373	9.225	22%	-2%
	25-34	48.188	50.918	47.096	6%	-8%
	35-44	71.309	67.239	66.814	-6%	-1%
	45-54	63.656	73.557	74.167	16%	1%
	55+	38.936	52.162	54.768	34%	5%
Κρήτη	15-24	10.256	11.792	8.930	15%	-24%
	25-34	48.372	51.598	43.335	7%	-16%
	35-44	64.886	76.167	65.536	17%	-14%
	45-54	56.043	70.319	69.000	25%	-2%
	55+	29.577	43.109	44.692	46%	4%
Δυτική Ελλάδα	15-24	9.704	7.122	7.031	-27%	-1%
	25-34	42.399	42.604	41.406	0%	-3%
	35-44	63.726	58.683	58.760	-8%	0%
	45-54	55.508	61.730	65.747	11%	7%
	55+	34.855	44.545	43.672	28%	-2%
Πελοπόννησος	15-24	6.318	4.861	4.602	-23%	-5%
	25-34	34.438	36.827	36.353	7%	-1%
	35-44	54.864	57.402	57.509	5%	0%
	45-54	58.126	64.851	65.821	12%	1%
	55+	39.491	47.490	49.646	20%	5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	8.444	9.036	7.783	7%	-14%
	25-34	44.626	44.998	38.793	1%	-14%
	35-44	58.169	59.987	57.065	3%	-5%
	45-54	54.984	58.758	59.990	7%	2%
	55+	31.678	41.869	39.963	32%	-5%
Στερεά Ελλάδα	15-24	7.587	7.082	4.223	-7%	-40%
	25-34	39.369	37.929	33.596	-4%	-11%
	35-44	54.978	57.861	55.146	5%	-5%
	45-54	50.973	56.595	58.507	11%	3%
	55+	28.100	34.701	37.380	23%	8%
Νότιο Αιγαίο	15-24	7.919	7.445	5.226	-6%	-30%
	25-34	37.132	30.316	23.472	-18%	-23%
	35-44	40.028	37.849	34.900	-5%	-8%
	45-54	29.600	34.697	33.545	17%	-3%
	55+	17.661	22.665	20.493	28%	-10%
Ήπειρος	15-24	2.469	2.963	2.757	20%	-7%
	25-34	21.079	19.796	18.962	-6%	-4%
	35-44	32.804	34.789	30.188	6%	-13%
	45-54	30.086	32.437	32.585	8%	0%
	55+	18.833	22.764	24.261	21%	7%
Δυτική Μακεδονία	15-24	4.145	2.727	2.792	-34%	2%
	25-34	14.190	12.196	14.006	-14%	15%
	35-44	25.668	25.596	23.252	0%	-9%
	45-54	24.827	29.727	28.461	20%	-4%
	55+	12.414	16.838	18.606	36%	10%
Βόρειο Αιγαίο	**15-24**	**3.296**	**4.246**	**3.483**	**29%**	**-18%**
	25-34	**17.602**	**18.107**	**17.101**	**3%**	**-6%**
	35-44	**17.419**	**19.772**	**18.554**	**14%**	**-6%**
	45-54	**16.039**	**18.812**	**20.030**	**17%**	**6%**
	55+	**10.610**	**13.879**	**13.645**	**31%**	**-2%**
Ιόνια Νησιά	15-24	2.504	3.971	2.551	59%	-36%
	25-34	14.175	13.302	12.780	-6%	-4%
	35-44	20.636	21.066	19.667	2%	-7%
	45-54	21.158	22.465	20.279	6%	-10%
	55+	14.510	16.383	16.798	13%	3%
Ελλάδα	**15-24**	**140.105**	**151.415**	**143.517**	**8%**	**-5%**
	25-34	**814.814**	**786.309**	**747.198**	**-3%**	**-5%**
	35-44	**1.127.613**	**1.153.220**	**1.111.491**	**2%**	**-4%**
	45-54	**1.004.035**	**1.133.493**	**1.154.188**	**13%**	**2%**
	55+	**524.125**	**686.593**	**719.085**	**31%**	**5%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 45-54 ετών (30%) και 35-44 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 25-34 ετών (19%), 55+ ετών (19%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά ηλικιακή ομάδα, 2020

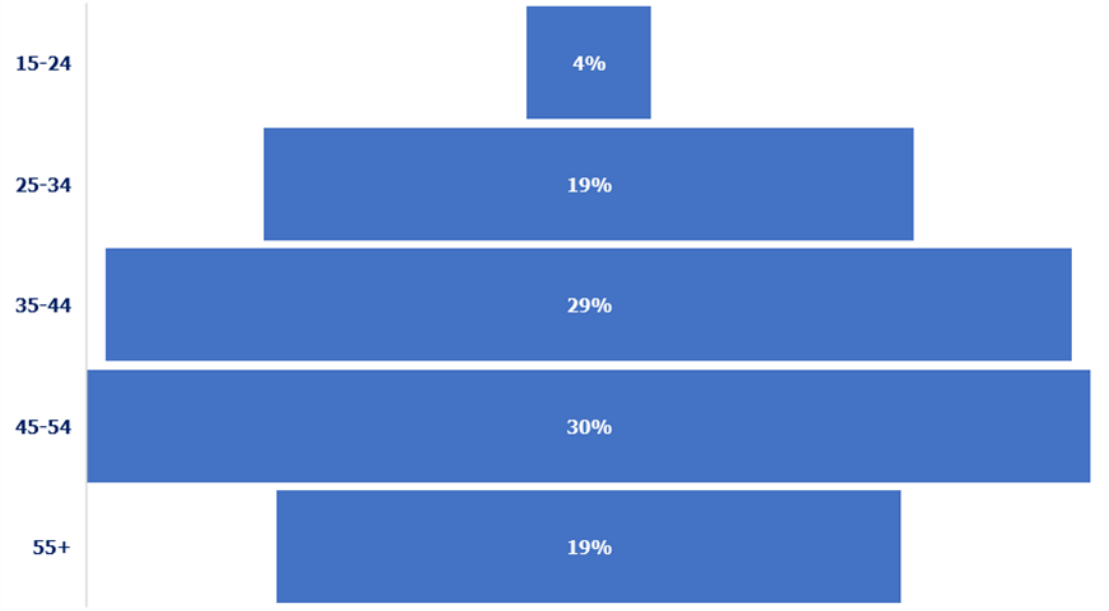

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 είναι θετική: 15-24 ετών (+29%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (+3%, από 18 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+14%, από 17 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+17%, από 16 χιλ. το 2015 σε 19 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+31%, από 11 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019).

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-7%, από 16 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες κατηγορίες: 15-24 ετών (+74%, από 2 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+11%, από 16 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+15%, από 15 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+19%, από 10 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019). Στην εστίαση όλες οι ηλικίες σημειώνουν αύξηση, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-24 ετών (-51%, από 935 απασχολούμενους το 2015 σε 456 απασχολούμενους το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικίες: 25-34 ετών (+167%, από 1 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+46%, από 950 απασχολούμενους το 2015 σε 1 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+25%, από 763 απασχολούμενους το 2015 σε 951 απασχολούμενους το 2019) και 55+ ετών (+202%, από 444 απασχολούμενους το 2015 σε 1 χιλ. το 2019). Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-100%, από 186 απασχολούμενους το 2015 σε 0 απασχολούμενους το 2019) και 25-34 ετών (-82%, από 555 απασχολούμενους το 2015 σε 99 απασχολούμενους το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 35-44 ετών (+44%, από 277 απασχολούμενους το 2015 σε 400 απασχολούμενους το 2019), 45-54 ετών (+290%, από 110 απασχολούμενους το 2015 σε 428 απασχολούμενους το 2019) και 55+ ετών (+155%, από 328 απασχολούμενους το 2015 σε 836 απασχολούμενους το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2020, η εικόνα είναι αρνητική, με εξαίρεση τις ηλικίες 45-54 ετών (+6%, από 19 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2020). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικίες: 15-24 ετών (-18%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2020), 25-34 ετών (-6%, από 18 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2020), 35-44 ετών (-6%, από 20 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2020) και 55+ ετών (-2%, από 14 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2020).

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-32%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2020) και 35-44 ετών (-7%, από 18 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2020) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες

25-34 ετών (+0,5%, από 15 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2020), 45-54 ετών (+3%, από 17 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2020) και 55+ ετών (+3%, από 12 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2020) αύξηση. Στην εστίαση η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+60%, από 456 απασχολούμενους το 2019 σε 732 απασχολούμενους το 2020), 35-44 ετών (+12%, από 1 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020) και 45-54 ετών (+67%, από 951 απασχολούμενους το 2019 σε 2 χιλ. το 2020) να καταγράφουν αύξηση ενώ οι ηλικίες 25-34 ετών (-34%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020) και 55+ ετών (-14%, από 1 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2020) μείωση. Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 25-34 ετών (+36%, από 99 απασχολούμενους το 2019 σε 135 απασχολούμενους το 2020) και 45-54 ετών (+13%, από 428 απασχολούμενους το 2019 σε 483 απασχολούμενους το 2020) να καταγράφουν αύξηση ενώ οι ηλικίες 35-44 ετών (-18%, από 400 απασχολούμενους το 2019 σε 330 απασχολούμενους το 2020) και 55+ ετών (-46%, από 836 απασχολούμενους το 2019 σε 454 απασχολούμενους το 2020) μείωση.

Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2020

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λοιποί κλάδοι	15-24	2.175	3.790	2.587	74%	-32%
	25-34	15.832	14.763	14.835	-7%	0%
	35-44	16.192	17.985	16.673	11%	-7%
	45-54	15.166	17.433	17.960	15%	3%
	55+	9.838	11.703	12.041	19%	3%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	935	456	732	-51%	60%
	25-34	1.215	3.246	2.132	167%	-34%
	35-44	950	1.388	1.551	46%	12%
	45-54	763	951	1.587	25%	67%
	55+	444	1.340	1.150	202%	-14%
Καταλύματα	15-24	186	0	164	-100%	
	25-34	555	99	135	-82%	36%
	35-44	277	400	330	44%	-18%
	45-54	110	428	483	290%	13%
	55+	328	836	454	155%	-46%
Βόρειο Αιγαίο	**15-24**	**3.296**	**4.246**	**3.483**	**29%**	**-18%**
	25-34	**17.602**	**18.107**	**17.101**	**3%**	**-6%**
	35-44	**17.419**	**19.772**	**18.554**	**14%**	**-6%**
	45-54	**16.039**	**18.812**	**20.030**	**17%**	**6%**
	55+	**10.610**	**13.879**	**13.645**	**31%**	**-2%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για της λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται της ηλικίες 45-54 ετών (από 26% το 2015 σε 28% το 2020), 35-44 ετών (από 27% το 2015 σε 26%

το 2020), 25-34 ετών (από 27% το 2015 σε 23% το 2020) και 55+ ετών (από 17% το 2015 σε 19% το 2020). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται της ηλικίες 15-24 ετών (από 4% το 2015 σε 4% το 2020).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2020

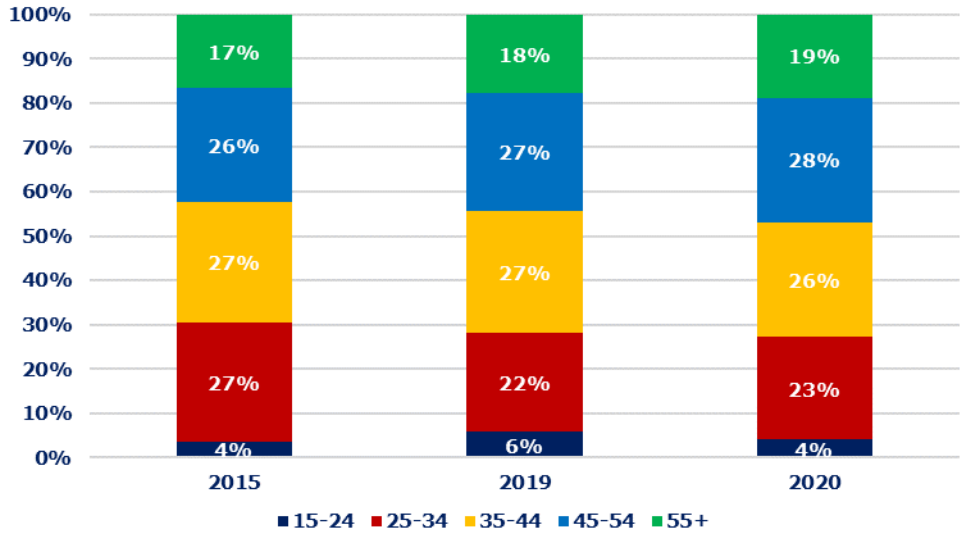

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται της ηλικίες 25-34 ετών (από 28% το 2015 σε 30% το 2020), 35-44 ετών (από 22% το 2015 σε 22% το 2020), 45-54 ετών (από 18% το 2015 σε 22% το 2020), 55+ ετών (από 10% το 2015 σε 16% το 2020) και 15-24 ετών (από 22% το 2015 σε 10% το 2020).

Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2020

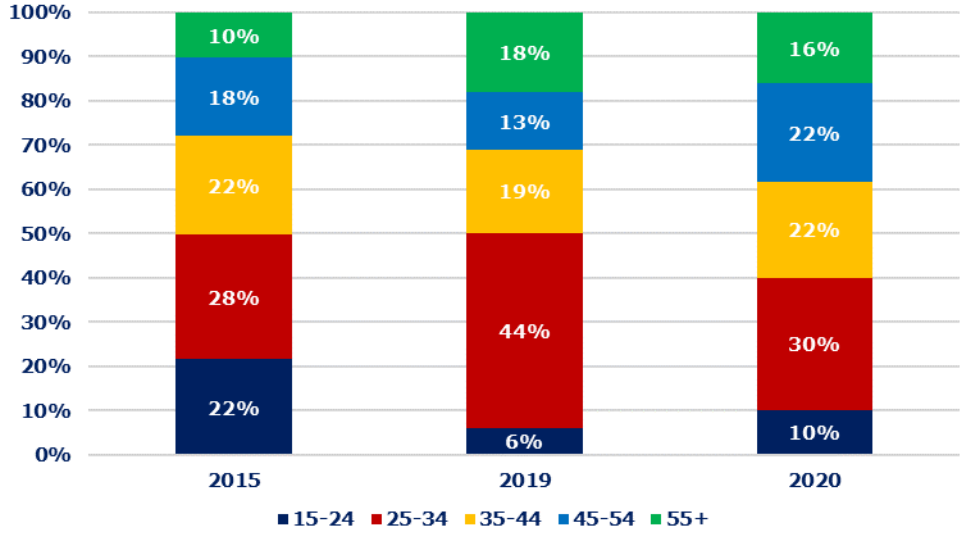

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε διακυμάνσεις από έτος σε έτος. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (από 13% το 2015 σε 10% το 2020), 25-34 ετών (από 38% το 2015 σε 9% το 2020), 35-44 ετών (από 19% το 2015 σε 21% το 2020), 45-54 ετών (από 8% το 2015 σε 31% το 2020) και 55+ ετών (από 23% το 2015 σε 29% το 2020).

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2020

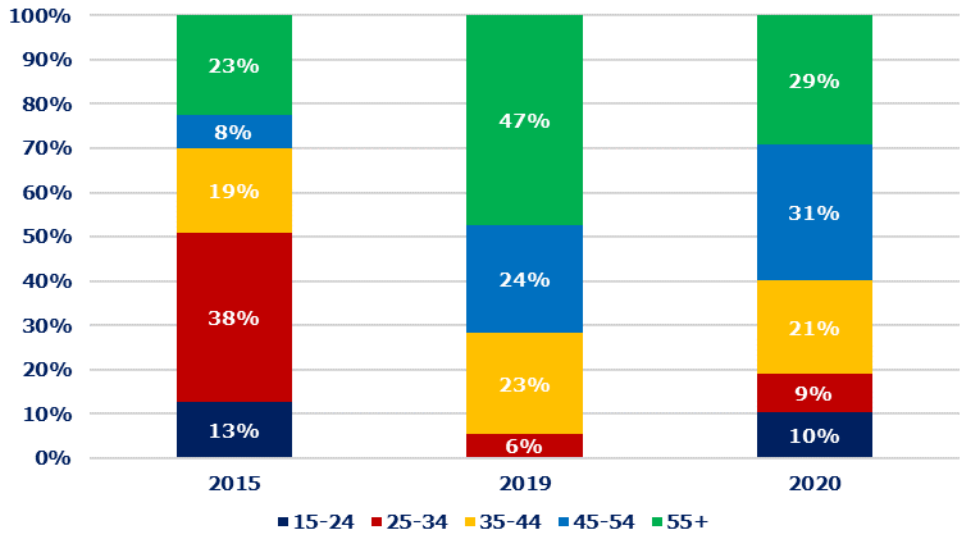

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου η εστίαση προσφέρει μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) ενώ τα καταλύματα στις ηλικίες 55+ ετών.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -32% (από 1.197 χιλ. το 2015 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (+12%, από 14 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-35% ή -155 χιλ., από 449 χιλ. το 2015 σε 294 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-25% ή -54 χιλ., από 211 χιλ. το 2015 σε 157 χιλ. το 2019), Κρήτης (-50% ή -33 χιλ., από 67 χιλ. το 2015 σε 33 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-32% ή -27 χιλ., από 85 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-48% ή -27 χιλ., από 55 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η ανεργία σημείωσε μείωση κατά -8% (από 819 χιλ. το 2019 σε 755 χιλ. το 2020). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-18%, από 294 χιλ. το 2019 σε 240 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-8%, από 157 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-13%, από 68 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2020), Θεσσαλίας (-11%, από 58 χιλ. το 2019 σε 51 χιλ. το 2020), Πελοποννήσου (-5%, από 29 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (-25%, από 28 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2020) και Βορείου Αιγαίου (-10%, από 16 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2020) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (+45%, από 33 χιλ. το 2019 σε 48 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (+11%, από 40 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+2%, από 41 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2020), Ηπείρου (+7%, από 22 χιλ. το 2019 σε 24 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (+12%, από 21 χιλ. το 2019 σε 24 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (+25%, από 11 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2020) αύξηση.

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2020, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Πελοποννήοσυ (11%), Αττικής (14%), Βορείου Αιγαίου (16%) και Ιονίων Νήσων (16%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (22%), Δυτικής Μακεδονίας (20%) και Στερεάς Ελλάδας (19%).

Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2020								
	2015		2019		2020		%Δ	
Περιφέρεια	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	2015-2019	2019-2020
Αττική	449	25%	294	17%	240	14%	-35%	-18%
Κεντρική Μακεδονία	211	26%	157	20%	144	18%	-25%	-8%
Δυτική Ελλάδα	82	28%	68	24%	60	22%	-17%	-13%
Θεσσαλία	85	27%	58	19%	51	17%	-32%	-11%
Κρήτη	67	24%	33	12%	48	17%	-50%	45%
Στερεά Ελλάδα	63	26%	40	17%	45	19%	-36%	11%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	60	23%	41	16%	42	17%	-32%	2%
Πελοπόννησος	55	22%	29	12%	27	11%	-48%	-5%
Ήπειρος	34	25%	22	16%	24	18%	-35%	7%
Νότιο Αιγαίο	23	15%	21	14%	24	17%	-9%	12%
Δυτική Μακεδονία	36	31%	28	25%	21	20%	-21%	-25%
Βόρειο Αιγαίο	**14**	**18%**	**16**	**18%**	**14**	**16%**	**12%**	**-10%**
Ιόνια Νησιά	17	19%	11	12%	14	16%	-36%	25%
Σύνολο	**1.197**	**25%**	**819**	**17%**	**755**	**16%**	**-32%**	**-8%**

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (32%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (19%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (7%), Κρήτης (6%), Στερεάς Ελλάδςα (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Πελοποννήσου (4%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

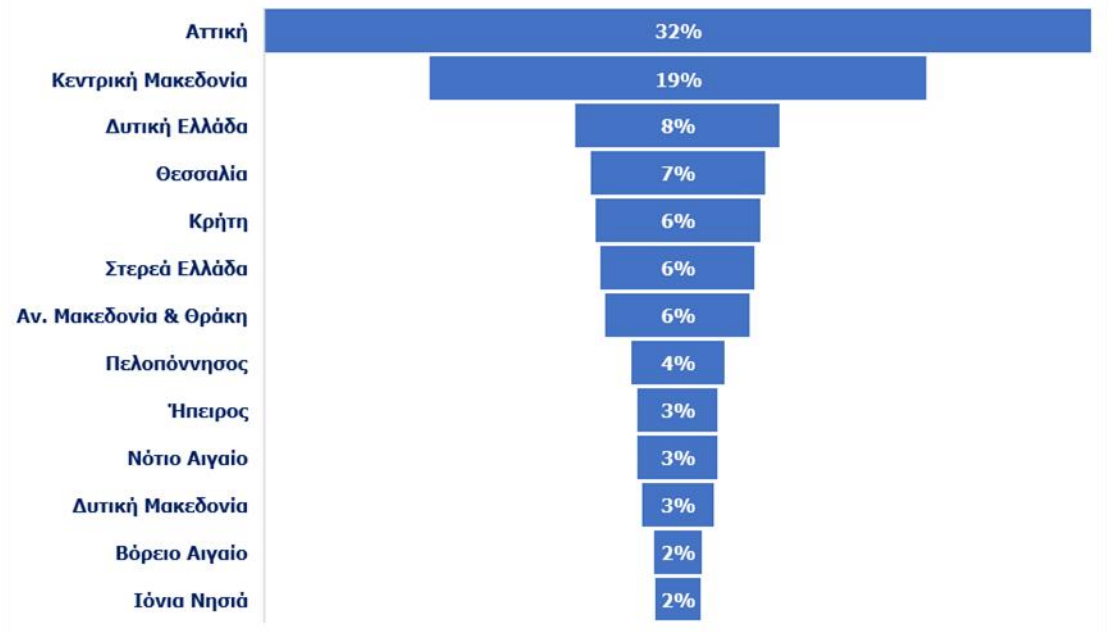

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφει το 2% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2019-2020 μείωση κατά -10% (από 16 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2020) ενώ την περίοδο 2015-2019 αύξηση κατά +12% (από 14 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019). Παράλληλα εμφανίζει το 2020 και το 3ο χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (16% έναντι 18% το 2019 και το 2015) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2020

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό[3] Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	234	403	557	800	201	2.195
	Δωμάτια	33.240	34.987	21.146	20.893	3.122	113.388
	Κλίνες	69.441	70.996	41.471	40.139	6.145	228.192
Κρήτη	Μονάδες	139	341	392	586	180	1.638
	Δωμάτια	24.063	32.650	17.219	19.122	4.471	97.525
	Κλίνες	50.452	64.818	32.569	34.323	8.552	190.714
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	66	161	262	427	74	990
	Δωμάτια	9.539	13.109	14.507	13.193	1.522	51.870
	Κλίνες	19.708	25.952	28.592	25.348	2.954	102.554
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	57	131	288	325	376	1.177
	Δωμάτια	9.445	10.304	10.357	8.399	7.908	46.413
	Κλίνες	19.726	20.802	21.060	16.631	15.651	93.870
Αττική	Μονάδες	43	133	158	244	113	691
	Δωμάτια	7.387	9.816	7.050	7.371	2.267	33.891
	Κλίνες	14.252	19.019	13.267	13.606	4.816	64.960
Πελοπόννησος	Μονάδες	29	138	241	215	65	688
	Δωμάτια	2.840	4.958	6.473	4.738	841	19.850
	Κλίνες	6.099	9.840	12.855	9.000	1.632	39.426
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	8	48	160	245	60	521
	Δωμάτια	686	3.033	5.100	5.531	1.032	15.382
	Κλίνες	1.519	6.089	9.852	10.430	1.951	29.841
Θεσσαλία	Μονάδες	30	121	139	192	71	553
	Δωμάτια	1.497	3.772	3.932	4.292	1.305	14.798
	Κλίνες	3.064	7.598	7.756	8.231	2.666	29.315
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	13	32	116	156	69	386
	Δωμάτια	1.215	2.061	3.635	3.333	1.061	11.305
	Κλίνες	2.527	4.294	7.164	6.504	2.071	22.560
Βόρειο Αιγαίο	**Μονάδες**	**8**	**34**	**137**	**166**	**43**	**388**
	Δωμάτια	**939**	**1.844**	**4.766**	**3.882**	**668**	**12.099**
	Κλίνες	**1.909**	**3.521**	**9.152**	**7.277**	**1.299**	**23.158**
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	5	44	105	97	24	275
	Δωμάτια	1.471	2.626	3.183	2.426	295	10.001
	Κλίνες	3.146	5.227	6.029	4.641	578	19.621
Ήπειρος	Μονάδες	15	100	170	132	21	438
	Δωμάτια	1.198	1.990	3.318	2.270	354	9.130
	Κλίνες	2.524	4.243	6.747	4.420	703	18.637
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	4	16	58	35	12	125
	Δωμάτια	99	373	1.461	715	241	2.889
	Κλίνες	219	807	3.238	1.562	818	6.644
Σύνολο	**Μονάδες**	**651**	**1.702**	**2.783**	**3.620**	**1.309**	**10.065**
	Δωμάτια	**93.619**	**121.523**	**102.147**	**96.165**	**25.087**	**438.541**
	Κλίνες	**194.586**	**243.206**	**199.752**	**182.112**	**49.836**	**869.492**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[3] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ.

Η Ελλάδα το 2020 διέθετε 10.065 ξενοδοχειακές μονάδες με 438.541 δωμάτια και 869.492 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.691 ξενοδοχειακές μονάδες).

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (36%) και 3* (28%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (6%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (17%) και 1* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 21%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* μόλις το 6%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 22%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 21% και 1* το 6%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 6% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2020

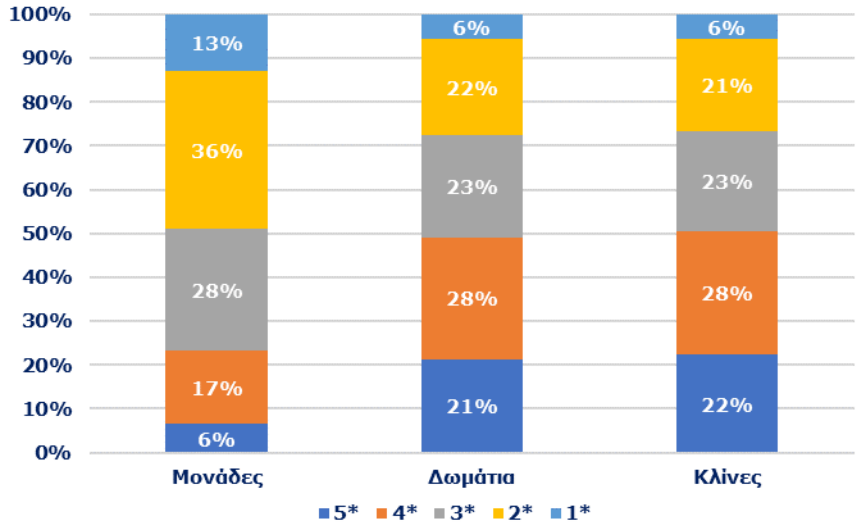

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 2020 το 78% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2020

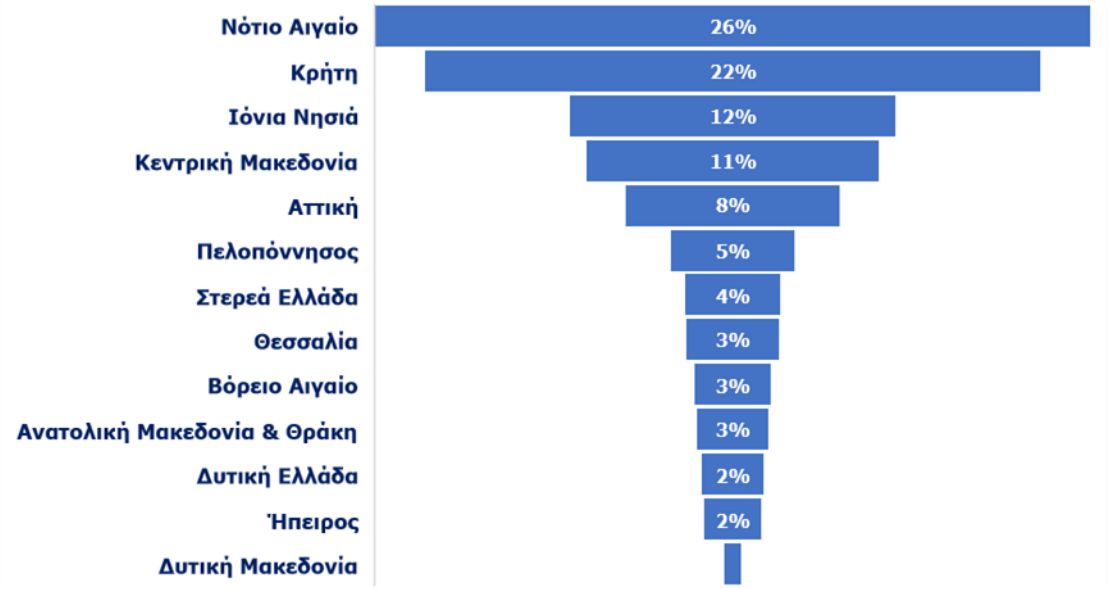

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2020, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+83%), 4* (+19%) και 3* (+10%) και μείωση στα 2* (-22%) και 1* (-14%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2020

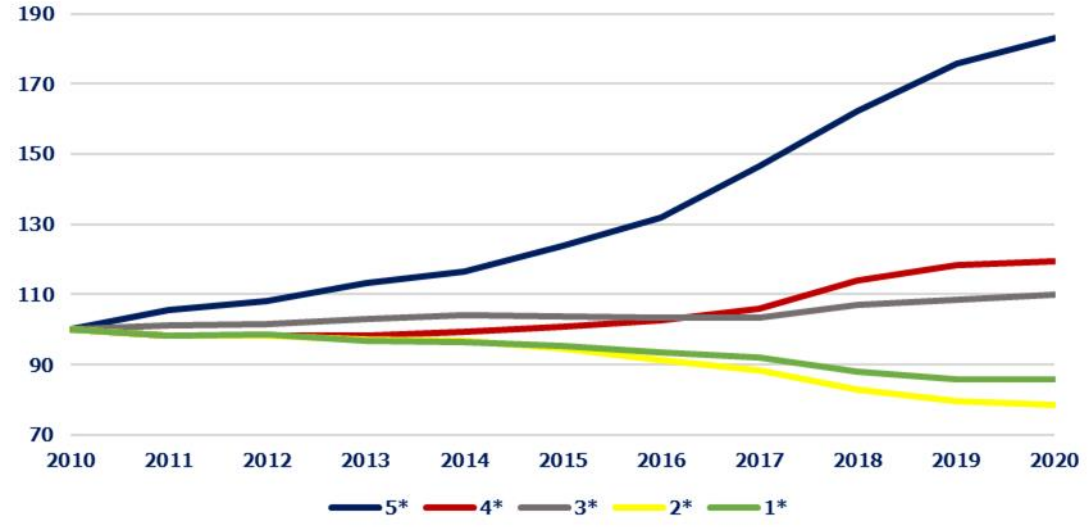

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2020 το 4% των μονάδων, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 388 μονάδες με 12.099 δωμάτια και 23.158 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ Ξενοδοχειακό δυναμικό 2020							
Ενότητα		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Σάμου	Μονάδες	2	6	39	93	17	**157**
	Δωμάτια	402	448	1.826	2.168	245	**5.089**
	Κλίνες	845	881	3.594	4.092	473	**9.885**
Λέσβου	Μονάδες	2	12	48	40	9	**111**
	Δωμάτια	155	560	1.909	902	147	**3.673**
	Κλίνες	314	1.124	3.600	1.718	311	**7.067**
Χίου	Μονάδες	2	13	30	13	6	**64**
	Δωμάτια	76	733	498	319	86	**1.712**
	Κλίνες	119	1.281	921	564	150	**3.035**
Λήμνου	Μονάδες	2	3	12	10	5	**32**
	Δωμάτια	306	103	297	246	87	**1.039**
	Κλίνες	631	235	572	450	176	**2.064**
Ικαρίας	Μονάδες	0	0	8	10	6	**24**
	Δωμάτια	0	0	236	247	103	**586**
	Κλίνες	0	0	465	453	189	**1.107**
Σύνολο	**Μονάδες**	**8**	**34**	**137**	**166**	**43**	**388**
	Δωμάτια	**939**	**1.844**	**4.766**	**3.882**	**668**	**12.099**
	Κλίνες	**1.909**	**3.521**	**9.152**	**7.277**	**1.299**	**23.158**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Της επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (43%) και 3* (35%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 1* (11%), 4* (9%) και 5* (2%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι: 5* (8%), 4* (15%), 3* (39%), 2* (32%) και 1* (6%). Παρόμοια είναι η εικόνα και της κλίνες: 5* (8%), 4* (15%), 3* (40%), 2* (31%) και 1* (6%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2020

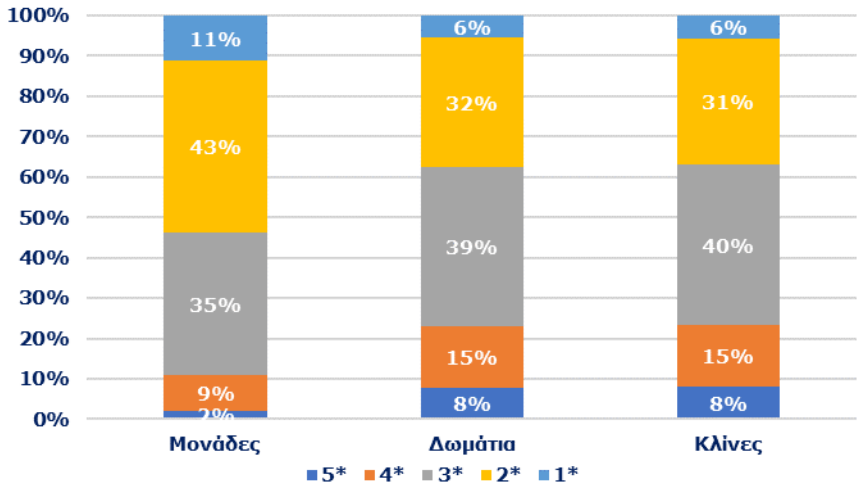

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με της επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Σάμου αντιπροσωπεύει το 42% των δωματίων της Περιφέρειας με 157 μονάδες, 5.089 δωμάτια και 9.885 κλίνες,
- Η Ενότητα Λέσβου διαθέτει το 30% του δυναμικού της Περιφέρειας με 111 μονάδες, 3.673 δωμάτια και 7.067 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου διαθέτει το 14% του δυναμικού της Περιφέρειας με 64 μονάδες, 1.712 δωμάτια και 3.035 κλίνες,
- Η Ενότητα Λήμνου διαθέτει το 9% του δυναμικού με 32 μονάδες, 1.039 δωμάτια και 2.064 κλίνες και
- Η Ενότητα Ικαρίας αντιπροσωπεύει το 5% του δυναμικού της Περιφέρειας με 24 μονάδες, 586 δωμάτια και 1.107 κλίνες.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

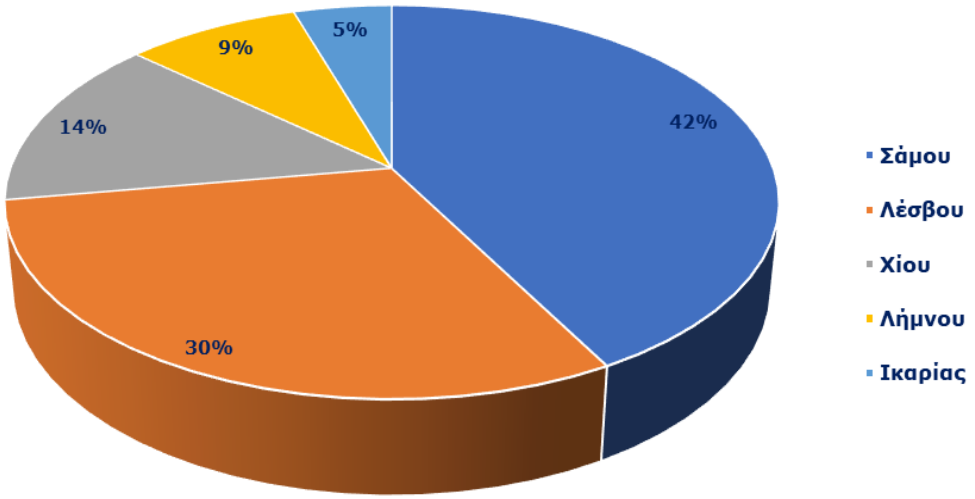

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2010-2020, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+22%), 4* (+23%) και 3* (+13%) και μείωση στα 2* (-12%) και 1* (-12%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Βορείου Αιγαίου Ελλάδας (2010=100), 2010-2020

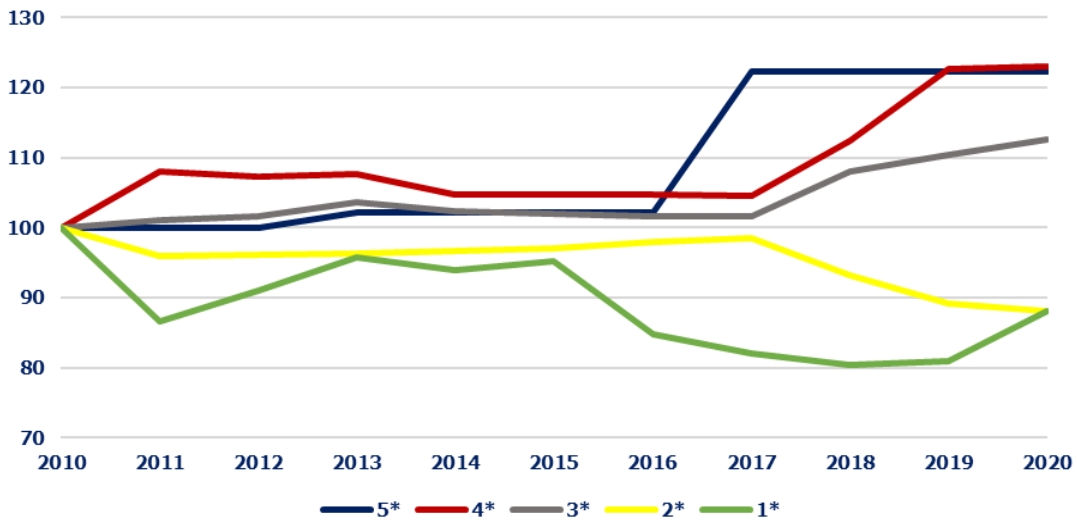

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	**Μονάδες**	**10**	**157**	**669**	**121**	**957**
	Δωμάτια	**64**	**1.181**	**4.408**	**658**	**6.311**
	Κλίνες	**179**	**2.896**	**9.843**	**1.396**	**14.314**
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	**Μονάδες**	**1.472**	**7.373**	**13.349**	**5.602**	**27.796**
	Δωμάτια	**12.209**	**55.134**	**87.650**	**32.217**	**187.210**
	Κλίνες	**29.832**	**129.949**	**201.730**	**73.528**	**435.039**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Της επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση της μονάδες 2Κ (48%), 3Κ (27%) και 1Κ (20%) και χαμηλή της μονάδες με 4Κ (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (7%), 3Κ (29%), 2Κ (47%) και 1Κ (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και της κλίνες: 4Κ (7%), 3Κ (30%), 2Κ (46%) και 1Κ (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4Κ δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και της κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

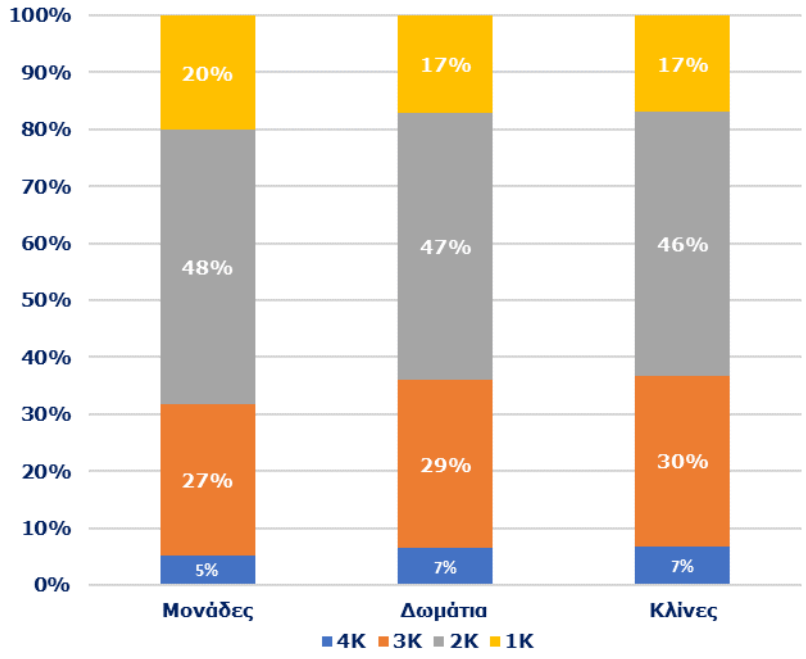

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση της μονάδες με 3 Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3Κ.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για της κλίνες της επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

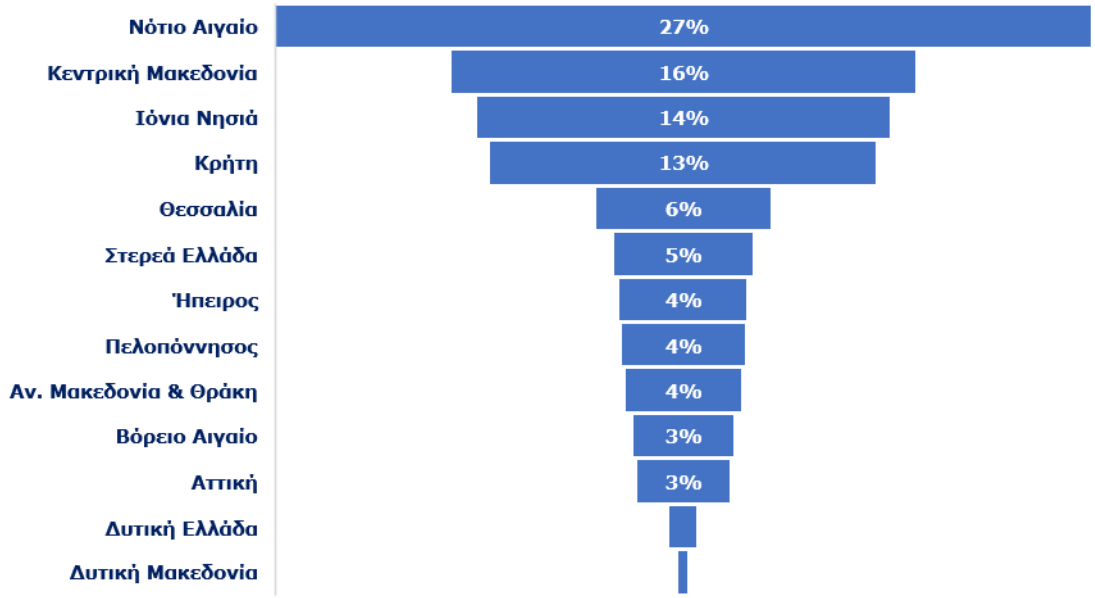

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 3% των μονάδων, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 957 μονάδες με 6.311 δωμάτια και 14.314 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Λέσβου	Μονάδες	3	51	212	91	**357**
	Δωμάτια	20	375	1.420	467	**2.282**
	Κλίνες	57	919	3.115	986	**5.077**
Σάμου	Μονάδες	3	27	243	3	**276**
	Δωμάτια	27	282	1.633	25	**1.967**
	Κλίνες	70	646	3.686	62	**4.464**
Χίου	Μονάδες	2	40	107	10	**159**
	Δωμάτια	13	241	635	51	**940**
	Κλίνες	36	623	1.495	110	**2.264**
Ικαρίας	Μονάδες	0	7	68	14	**89**
	Δωμάτια	0	34	460	95	**589**
	Κλίνες	0	88	958	189	**1.235**
Λήμνου	Μονάδες	2	32	39	3	**76**
	Δωμάτια	4	249	260	20	**533**
	Κλίνες	16	620	589	49	**1.274**
Σύνολο	**Μονάδες**	**10**	**157**	**669**	**121**	**957**
	Δωμάτια	**64**	**1.181**	**4.408**	**658**	**6.311**
	Κλίνες	**179**	**2.896**	**9.843**	**1.396**	**14.314**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Της επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση της μονάδες με 2Κ (70%) και χαμηλή της μονάδες με 4Κ (1%), 3Κ (16%) και 1Κ (13%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (1%), 3Κ (19%), 2Κ (70%) και 1Κ (10%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και της κλίνες: 4Κ (1%), 3Κ (20%), 2Κ (69%) και 1Κ (10%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019

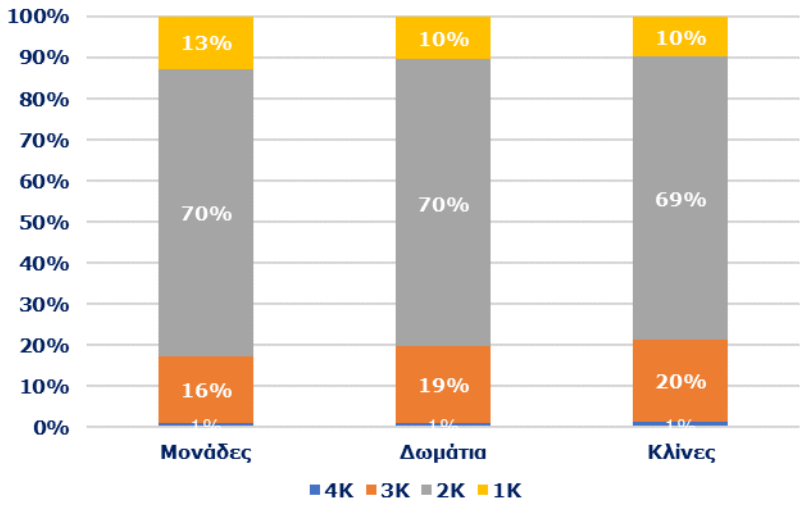

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με της επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Λέσβου αντιπροσωπεύει το 36% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας με 357 μονάδες, 2.282 δωμάτια και 5.077 κλίνες,
- Η Ενότητα Σάμου διαθέτει το 31% του δυναμικού της Περιφέρειας με 276 μονάδες, 1.967 δωμάτια και 4.464 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου διαθέτει το 15% του δυναμικού με 159 μονάδες, 940 δωμάτια και 2.264 κλίνες,
- Η Ενότητα Ικαρίας διαθέτει το 9% του δυναμικού με 89 μονάδες, 589 δωμάτια και 1.235 κλίνες και
- Η Ενότητα Λήμνου αντιπροσωπεύει το 8% του δυναμικού της Περιφέρειας με 76 μονάδες, 533 δωμάτια και 1.274 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

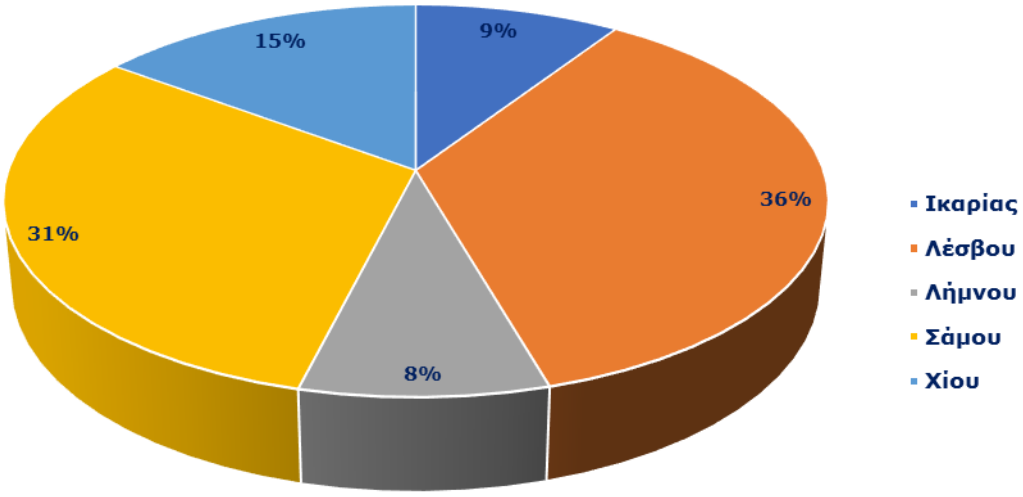

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Της, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	**228**	**384**	**1.473**
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	**11.415**	**17.300**	**90.910**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

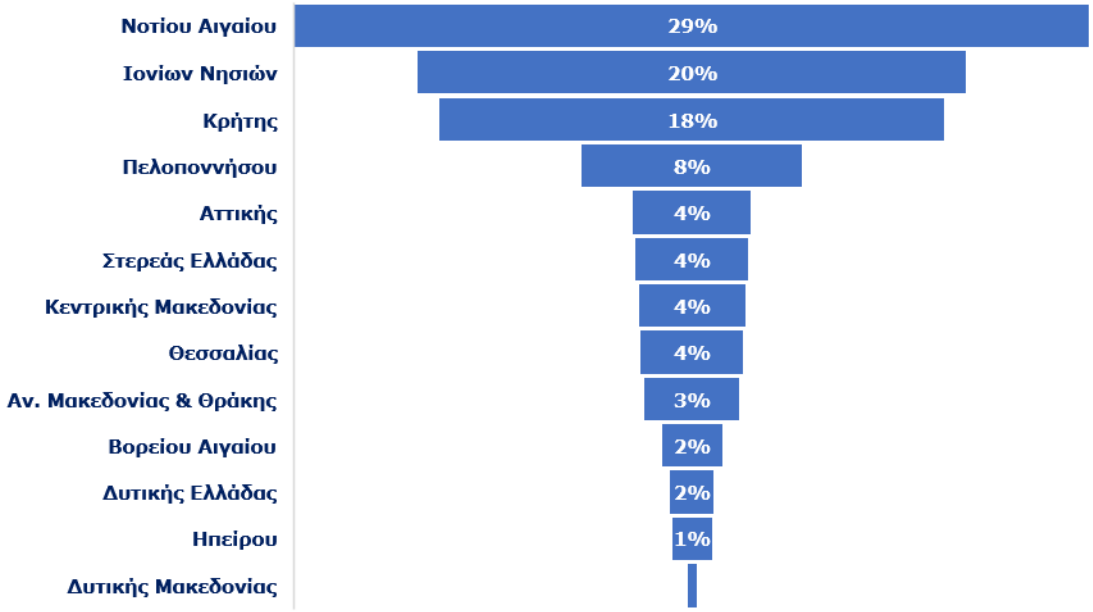

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς της κλίνες με της Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 2% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 2% των δωματίων και το 2% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 228 μονάδες με 384 δωμάτια και 1.473 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Λέσβου	122	168	704
Χίου	40	106	362
Ικαρίας	29	51	182
Σάμου	19	36	151
Λήμνου	18	23	74
Σύνολο	**228**	**384**	**1.473**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με της επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Λέσβου διαθέτει το 44% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 122 μονάδες, 168 δωμάτια και 704 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου αντιπροσωπεύει το 28% του δυναμικού της Περιφέρειας με 40 μονάδες, 106 δωμάτια και 362 κλίνες,
- Η Ενότητα Ικαρίας αντιπροσωπεύει το 13% του δυναμικού της Περιφέρειας με 29 μονάδες, 51 δωμάτια και 182 κλίνες,
- Η Ενότητα Σάμου διαθέτει το 9% του δυναμικού της Περιφέρειας με 19 μονάδες, 36 δωμάτια και 151 κλίνες και
- Η Ενότητα Λήμνου κατέχει το 6% του δυναμικού με 18 μονάδες, 23 δωμάτια και 74 κλίνες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

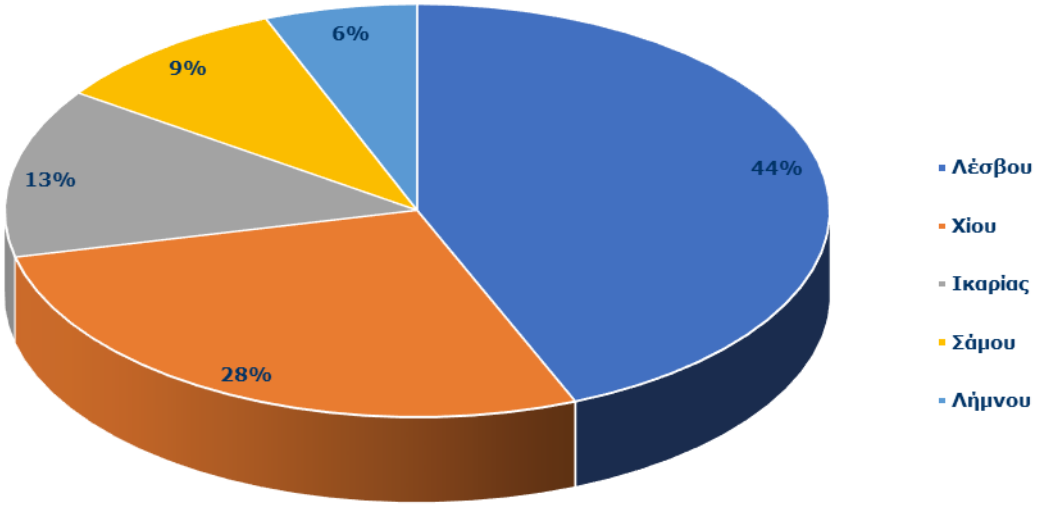

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς της των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν της Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Της, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με της εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται της Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εμφάνισε αύξηση της κατοικίες της κατά +7% (από 142.203 το 2001 σε 151.449 το 2011), κατά +17% της κενές κατοικίες (από 61.512 το 2001 σε 71.985 το 2011) και +13% της δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 44.612 το 2001 σε 50.592 το 2011).

Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	**151.449**	**71.985**	**50.592**	**2%**	**7%**	**17%**	**13%**
Ελλάδα	**6.384.353**	**2.249.813**	**1.351.845**	**56%**	**17%**	**56%**	**47%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται της Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

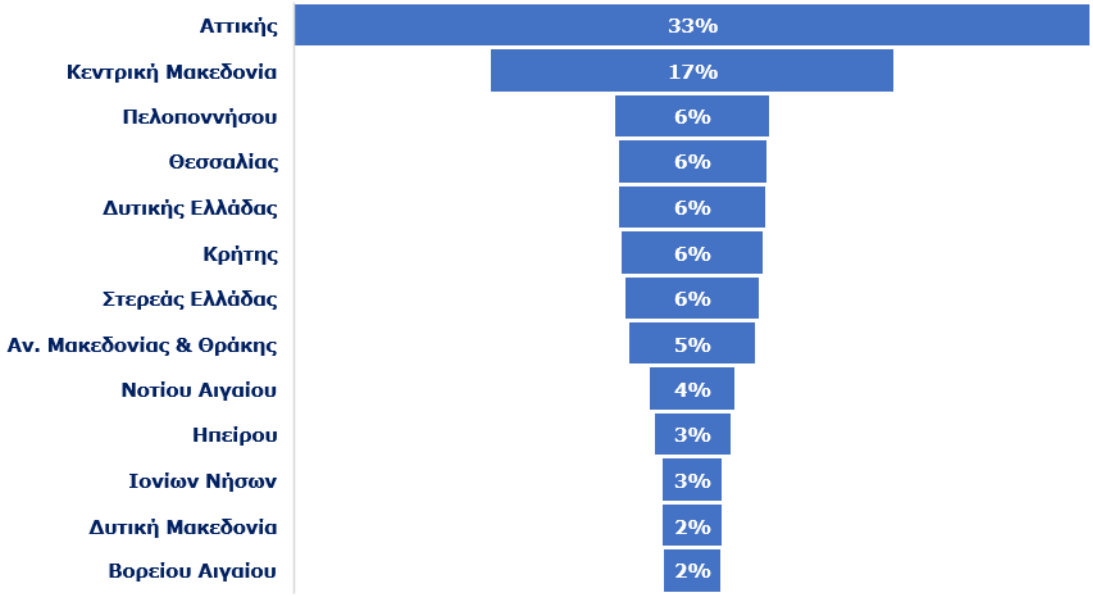

Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

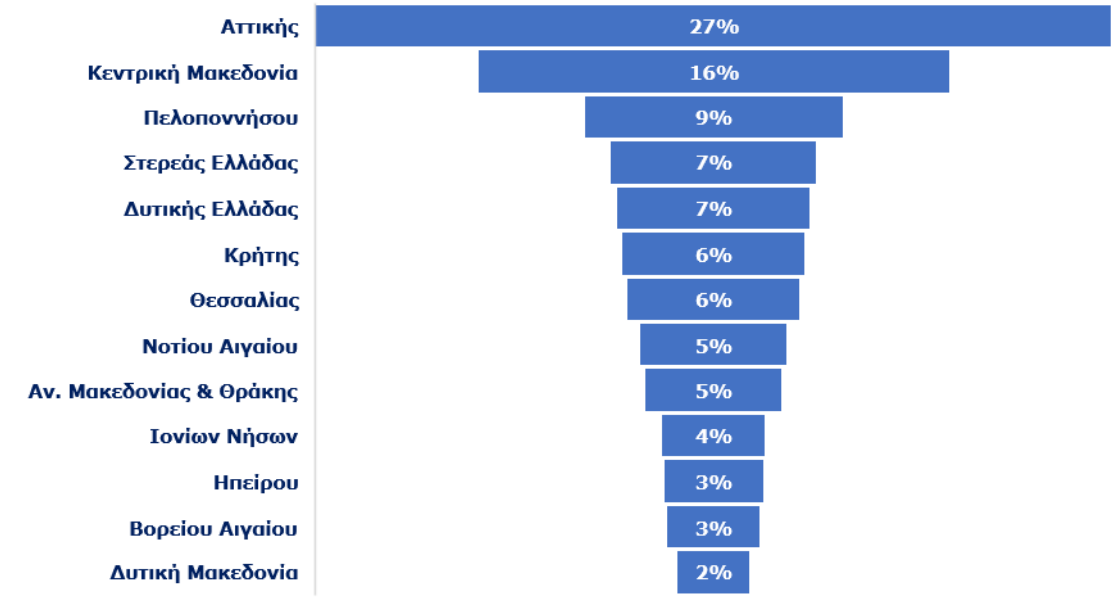

Αναφορικά με της εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

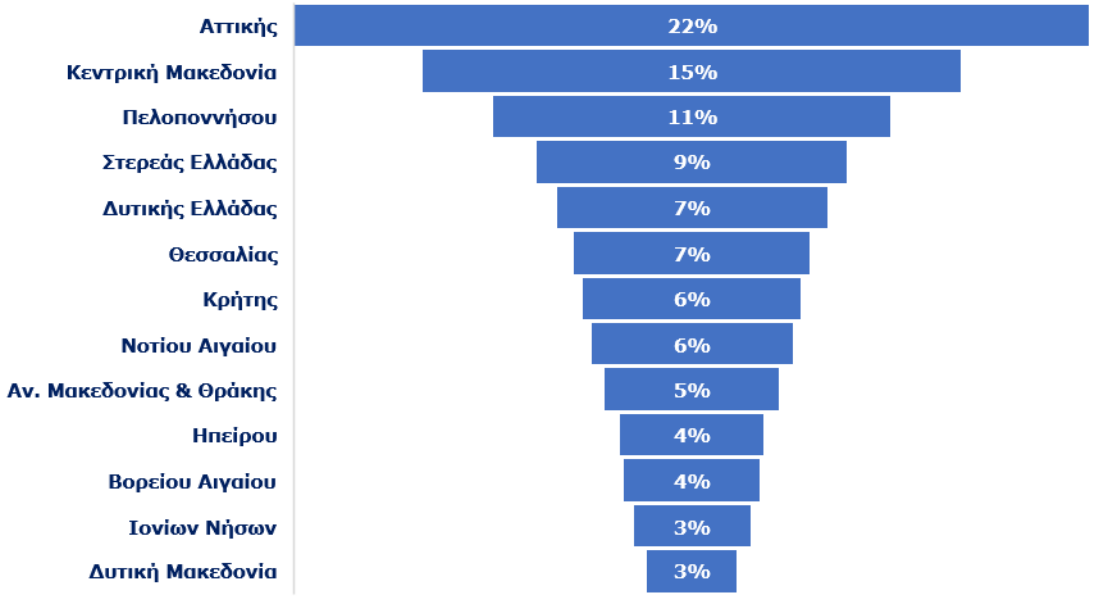

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2011 το 2% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 3% των κενών κατοικιών και το 4% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2020

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	11	10	45	4	70
	Οικίσκοι	0	38	83	204	26	351
	Θέσεις	0	2.451	1.259	2.531	236	6.477
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	0	9	45	2	56
	Οικίσκοι	0	0	17	41	0	58
	Θέσεις	0	0	1.001	2.968	131	4.100
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	6	23	3	34
	Οικίσκοι	0	0	114	162	0	276
	Θέσεις	0	22	396	1.652	540	2.610
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	6	2	6	4	18
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0	1
	Θέσεις	0	963	266	557	642	2.428
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0	24
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0	169
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0	1.866
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	2	8	11	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	14	0	116
	Θέσεις	0	360	474	703	30	1.567
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0	16
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	204	898	0	1.102
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	13	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0	9
	Θέσεις	75	0	0	755	196	1.026
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	2	10
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	80	736
Βόρειο Αιγαίο	**Μονάδες**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**1**
	Οικίσκοι	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Θέσεις	**0**	**0**	**0**	**46**	**0**	**46**
Σύνολο	**Μονάδες**	**1**	**26**	**48**	**211**	**18**	**304**
	Οικίσκοι	**0**	**155**	**281**	**627**	**26**	**1.089**
	Θέσεις	**75**	**4.329**	**4.363**	**13.653**	**1.955**	**24.375**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2020 διέθετε 304 μονάδες κάμπινγκ με 1.089 οικίσκους και 24.375 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (69%) και 3* (16%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (6%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (26%), 2* (58%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4*

(18%), 3* (18%), 2* (56%) και 1* (8%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Διάγραμμα 40: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2020

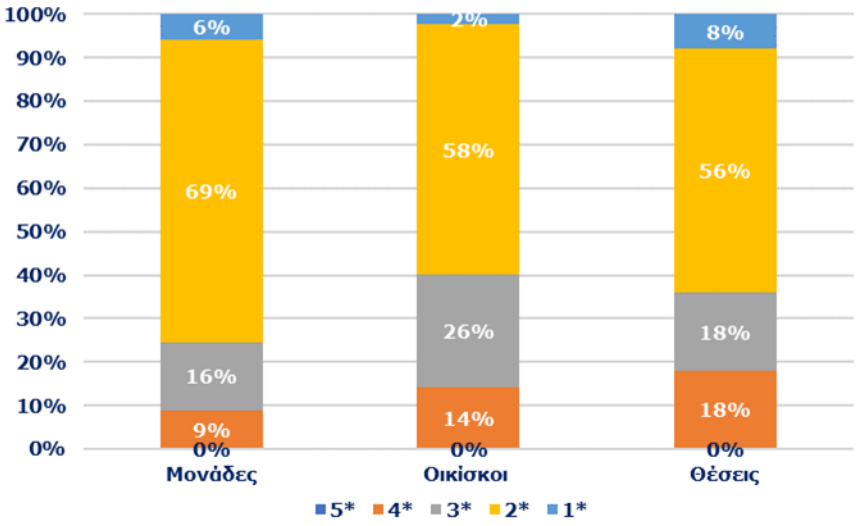

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

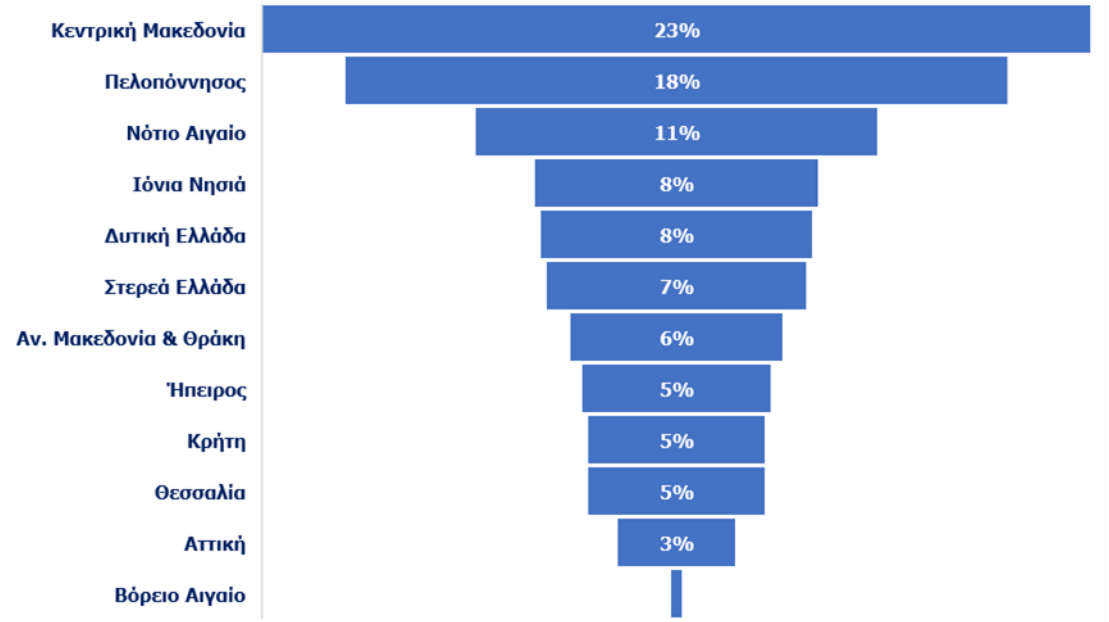

Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 73% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

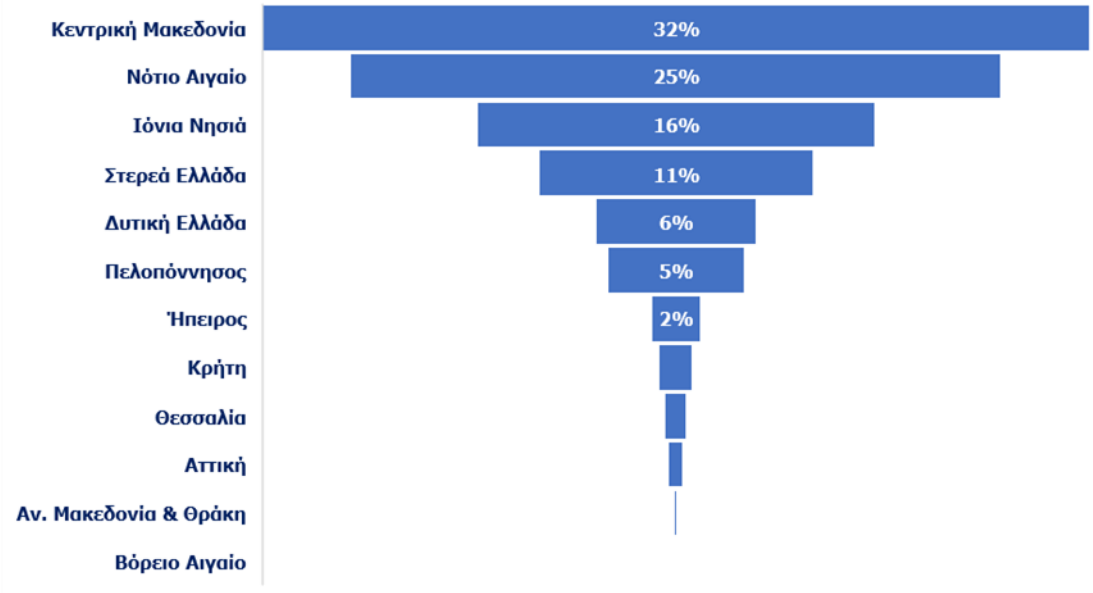

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 54% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

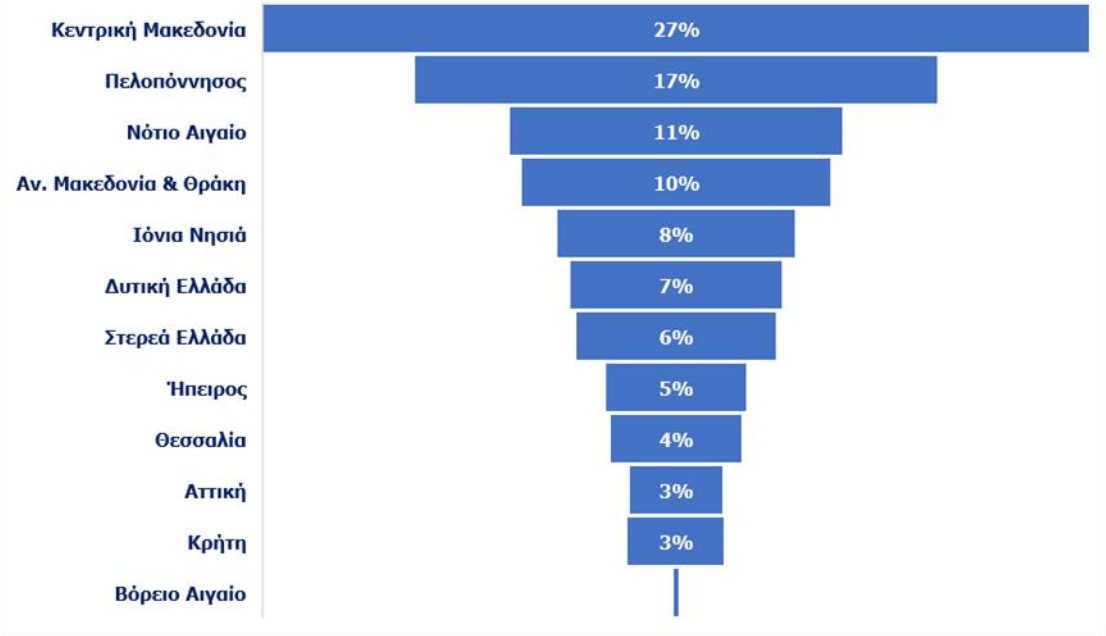

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέχει το 0,3% των μονάδων και το 0,2% των θέσεων κάμπινγκ που καταγράφονται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, καταγράφεται 1 μονάδα κάμπινγκ 2* με 0 οικίσκους και 46 θέσεις στην Ενότητα Λήμνου.

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό της χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφονται 44 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 26: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ				
ΙΚΑΡΙΑΣ	**ΛΕΣΒΟΥ**	**ΣΑΜΟΥ**	**ΧΙΟΥ**	
ΑΚΑΜΑΤΡΑ	ΑΓΙΑΣΟΣ	ΔΑΓΚΑΔΑ	ΑΓΙΟΝ ΓΑΛΑ	ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ
	ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ	ΚΟΚΚΑΡΙΟΝ	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΚΟΥΣΗΣ	ΚΕΡΑΜΟΣ
	ΑΦΑΛΩΝΑΣ	ΠΕΖΙΟΝ	ΑΝΑΒΑΤΟΣ	ΚΟΜΠΟΣ (ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ) ΚΑΜΠΟΣ
	ΒΑΤΟΥΣΑ		ΑΡΜΟΛΙΑ	ΛΙΘΙΟΝ
	ΜΗΘΥΜΝΑ		ΑΥΓΩΝΥΜΑ	ΜΕΣΤΑ
	ΜΟΡΙΑ		ΒΕΣΣΑ	ΟΛΥΜΠΟΙ
	ΜΥΤΙΛΗΝΗ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)		ΒΟΛΙΣΣΟΣ	ΠΑΡΜΠΑΡΙΑ
	ΠΑΜΦΙΛΑ		ΒΟΥΝΟΣ	ΠΑΤΡΙΚΑ
	ΠΑΝΑΓΙΟΥΔΑ		ΔΙΕΥΧΑ	ΠΥΡΓΙ
	ΠΕΤΡΑ		ΕΛΑΤΑ	ΣΙΔΗΡΟΥΝΤΑ
	ΠΛΗΓΩΝΙ		ΕΞΩ ΔΙΔΥΜΑ	ΤΡΥΠΑΙ
	ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΣ		ΖΥΦΙΑΣ	ΧΑΛΚΕΙΟ
	ΣΥΚΑΜΙΝΕΑ		ΚΑΛΑΜΩΤΗ	
	ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ		ΚΑΜΠΙΑ	

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα, με τα πιο γνωστά πολιτιστικά μνημεία για το νησί της Λήμνου να είναι το Ιερό των Καβείρων στην ΒΑ Λήμνο, το Ιερό αναπτύσσεται σε 2 πλατώματα και είχε 3 οικοδομικές φάσεις αρχαϊκή, ελληνιστική και υστερορωμαϊκή, καθώς και οι προϊστορικοί οικισμοί Μύρηνας και Πολιόχνης στην Λήμνο.

Στο νησί της Λέσβου συναντάμε τον Αρχαιολογικό χώρο του Ιερού του Μέσου, ο οποίος βρίσκεται στην ομώνυμη κοιλάδα και υπήρξε κέντρο Παλλεσβιακής λατρείας και έδρα του «Κοινού των Λεσβίων». Το Αιολικό Ιερό Κλοπέδης Λέσβου δυτικά της κωμόπολης της Αγίας Παρασκευής, το οποίο αποτελούσε λατρευτικό χώρο του θεού Απόλλωνα, τον αρχαιολογικό χώρο Θέρμης της πύργους Θέρμης βόρεια της πόλης της Μυτιλήνης κ.α.

Αναφορικά με το νησί της Χίου, οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι είναι ο αρχαιολογικός χώρος Εμπορειού οποίος απαντάται της απότομες πλαγιές του λόφου του Προφήτη Ηλία. Η αρχαιολογική σκαπάνη έχει φέρει στο φως τα ερείπια της οικισμού των πρώιμων ιστορικών χρόνων (8ος αιώνας π.χ.). Της, άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι είναι ο Ναός του Απόλλωνα στα Φανά, ο Ανάβατος, ο λεγόμενος και Μυστράς του Αιγαίου ο οποίος βρίσκεται στα δυτικά της Χίου και η Νέα Μονή Χίου, η οποία από το 1990 περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNSECO, ως σειριακή εγγραφή μαζί με την Μονή Δαφνίου και τη Μονή Οσίου Λουκά στο Στείρι Βοιωτίας.

Τέλος, στο νησί της Σάμου συναντάμε το Ευπαλίνειο Όρυγμα, ένα από τα σπουδαιότερα τεχνικά επιτεύγματα του 6ου αιώνα π.χ. Το Ευπαλίνειο Όρυγμα κατασκευάστηκε κατά την διάρκεια της τυραννίας του Πολυκράτη με σκοπό την τροφοδότηση της αρχαίας Σάμου με νερό. Της, αρχαιολογικός χώρος διεθνούς εμβέλειας αποτελεί ο Αρχαιολογικός Χώρος του Ηραίου στον οποίο λατρευόταν η Θεά Ήρα και έχει χαρακτηριστεί το 1992 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Οι χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου παρατίθενται κατωτέρω.

Πίνακας 27: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου					
Ικαρίας	**Λέσβου**		**Λήμνου**	**Σάμου**	**Χίου**
Αρχαία πόλη της Νας	Ακρόπολη Ερεσού	Κάστρο Μυτιλήνης	Αρχαίο Βουλευτήριο	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου Πυθαγορείου	Ά Γυμνάσιο-Λύκειο Αρρένων
Αρχαία Πόλη Δράκανο	Ανεμόμυλος Περάματος Γέρας	Κάστρο Σιγρίου	Αρχαιολογικός χώρος Καβειρίου	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου στο «Ποτάμι» Καρλοβάσου	Ανάβατος
Αρχαία Πόλη Θερμαί	Αρχαία Μήθυμνα	Μνημείο Τσαρσί Χαμάμ	Αρχαιολογικός χώρος Πολιόχνης	Αρχαιολογικός Χώρος του Ηραίου	Αρχαιολογικός Χώρος Αρχοντικίου Ψαρών
Κάμπος Ικαρίας	Αρχαίο Θέατρο Ηφαιστίας στον αρχαιολογικό χώρο Ηφαιστίας	Μονή Κοίμησης της Θεοτόκου στο Δαμάνδρι	Αρχαιολογικός Χώρος της Ηφαιστείας	Αρχαίος Πύργος στη Χρυσομηλιά των Φούρνων	Αρχαιολογικός Χώρος Εμπορειού
Κάστρο και Παλαιοχριστιανική βασιλική Μηλιωπού	Αρχαίο Θέατρο Μυτιλήνης	Μονή Υψηλού	Ιερό της Αρτέμιδος	Δημοτικό Σχολείο Μυτιληνιών "Ευθυμιάς Σχολή" στη Σάμο	Δακαλόπετρα
Κάστρο του Κοσκινά	Αρχαίο Λατομείο Μόριας στη Μόρια	Ναός Αγίου Αθανασίου	Κάστρο του Μούδρου	Ευπαλίνειο Όρυγμα	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Χώρα Χίου)
Οινόη	Αρχαίο Λατομείο στο Τσάφ	Ναός Αγίου Γεωργίου στην Ανεμώτια	Κτίριο της "Δημητριαδείου Σχιολής"	Κλειστός πολεμικός λιμένας της Αρχαίας πόλεως Σάμου	Κάμπος Χίου
	Αρχαιολογικός χώρος αιολικού ιερού Κλοπέδης Λέσβου	Νομαρχία Λέσβου	Μαράσλειος Σχολή Αγίου Ευστρατίου	Κρήνη στους Φούρνους	Κάστρο Χίου
	Αρχαιολογικός Χώρος Θερμής	Οικία Βουρνάζων	Παλαιολιθικός Οικισμός στο Λουρί	Ναός Ζωοδότη Χριστού στο Στελί	Μηταράκικο ιδιοκτησίας Ν. Πλατή
	Αρχοντικό Βαρελτζήδαινας	Οικία Μενάνδρου	Προϊστορική Μύρινα	Ο Πύργος του Σαρακίνη	Ναός Απόλλωνα στα Φανά
	Αρχοντικό Βαρελτζήδιανας Πέτρας (Πέτρα)	Παλαιό σχολείο στον οικισμό Αντίσσης	Το Φρούριο του Κότσινου	Το Πυθαγόρειο	Ξενώνας "Περιβόλι", Κάμπος
	Βαλιδέ Τζαμί	Παλαιοχριστιανική βασιλική Χαλινάδου			Οθωμανικό λουτρό στο Κάστρο Χίου
	Δημαρχείο Μυτιλήνης	Παρθεναγωγείο Μυτιλήνης			Παλατάκι Ιουστινιανού
	Δημοτικό Σχολείο Ακρασίου Πλωμαρίου	Πολύκεντρο Πολιχνίτου			Παλαιόκαστρο Ψαρών
	Δημοτικό Σχολείο στη Στύψη	Πρώτο Γυμνάσιο Μυτιλήνης			Παλαιό Παρθεναγωγείο
	Δημοτικό Σχολείο Καλλονής	Πρώην Μουσουλμανικό Παρθεναγωγείο			Πύργος Δοτιών
	Ελαιοτριβείο Αγίας Παρασκευής	Πρώην Γεωργική Σχολή Ερεσσού			Πύργος Πυτιούς
	Ελληνιστικό και Ρωμαϊκό κτήριο	Ρωμαϊκή Έπαυλη στην οδό Νικομηδείας			Ρημόκαστρο Χίου
	Ελληνιστική στοά στην Επάνω Σκάλα Μυτιλήνης	Ρωμαϊκή Ιχθυοδεξαμενή στο Μακρύ Γιαλό			Σπήλαιο Αγίου Γάλακτος
	Θεοφράστειο Δημοτικό Σχολείο Ερεσσού	Σπήλαιο Μαγαράς			Σπήλαιο Συκιά
	Ιερό Μέσων	Σπήλαιο Σπήλιος ή του Μπουρμούλη η Τρύπα			
	Ιερό της Κυβέλης	Σπήλαιο της Γριάς το Πήδημα			
	Καλόχτιστος Αποθήκας στην Αποθήκα	Σχολείο Αγίας Παρασκευής			
	Κάστρο Μολύβου	Φούρνος Μεσαγρού			

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Τα σημαντικότερα μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Λήμνου στην Μύρινα στο οποίο παρουσιάζεται η ιστορική διαδρομή και η εξέλιξη του νησιού χρονολογικά, από την χαλκολιθική περίοδο ως τη ρωμαιοκρατία. Το αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης, στο οποίο φιλοξενούνται εκθέματα της τελικής Νεολιθικής εποχής καθώς και της εποχής του Χαλκού και η Αρχαιολογική Συλλογή Ερεσού στην Σκάλα Ερεσού.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου, στο οποίο εκτίθενται περί της 3.000 ευρήματα από την αρχαία πόλη της Σάμου και την ύπαιθρο της (αγγεία, γλυπτά, νομίσματα, μικροαντικείμενα κ.α.). Μέσα από τα αντικείμενα παρουσιάζεται η ιστορική πορεία της αρχαίας πόλης και της υπαίθρου από την 4η χιλιετία π.χ. μέχρι τον 7ο αιώνα μ.χ. Το Αρχαιολογικό Μουσείο Βάθος Σάμου, το οποίο περιλαμβάνει της ακόλουθες συλλογές αρχαϊκή γλυπτική, Κεραμεική, Χάλκινα, Ελεφαντοστέινα, Ξύλινα, Κοροπλαστική και Μικροτεχνία.

Στο νησί της Χίου συναντάμε το Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου, στο οποίο εκτίθενται α) εκθέματα της προϊστορικής Χίου από την Τελική Νεολιθική Εποχή έως την Μυκηναϊκή περίοδο, β) δείγματα κοροπλαστικής και γλυπτά από τον 8ο αιώνα π.χ. ως την ρωμαϊκή περίοδο και γ) επιτύμβιες στήλες και επιγραφές.

Τέλος, στο νησί της Ικαρίας το σημαντικότερο Μουσείο είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Βαθέως Ιθάκης στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τα Γεωμετρικά μέχρι και τα Ρωμαϊκά χρόνια από της ανασκαφές στον αετό και της της θέσεις.

Τα χαρακτηρισμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

Πίνακας 28: Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου				
Ικαρίας	**Λέσβου**	**Λήμνου**	**Σάμου**	**Χίου**
Αρχαιολογική Συλλογή Κάμπου Ικαρίας	Αρχαιολογική Συλλογή Ερεσού	Αρχαιολογικό Μουσείο Λήμνου	Αρχαιολογική Συλλογή Πυθαγορείου	Αρχαιολογική Συλλογή Βολισσού
Αρχαιολογικό Μουσείο Κάμπου	Αρχαιολογική Συλλογή Νάπης	Λαογραφικό Μουσείο	Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου	Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου
Μουσείο Αγίου Κηρύκου	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης (Νέο)	Μουσείο Ναυτικής Παράδοσης και Σπογγαλιείας	Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του Δήμου Καρλοβασίων	Αρχαιολογικό Μουσείο Ψαρών
	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης (Παλαιό)		Λαογραφικό Μουσείο του Πνευματικού Ιδρύματος Νικόλαου Δημητρίου	Βυζαντινό Μουσείο Χίου
	Μουσείο - Βιβλιοθήκη Τεριάντ		Μουσείο Πύργου Λυκούργου Λογοθέτη	Δημοτική Πινακοθήκη Χίου
	Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου		Παλαιοντολογικό Μουσείο Μυτιληνιών	Εκκλησιαστικό Μουσείο Κουρουνίων
	Μουσείο Έργων Θεόφιλου		Αρχαιολογικό Μουσείο Βαθέος	Ιστορικό Ιατρικό Μουσείο
	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους			Κτίριο περιοδικών εκθέσεων αρχαιοτήτων «Παλάτι Ιουστινιάνι
	Φούρνος Μεσαγρού			Λαογραφικό Μουσείο Αργέντη (Βιβλιοθήκη Κοραή)
	Ψηφιακό Μουσείο «Γεώργιος Ιακωβίδης»			Λαογραφικό Μουσείο Δήμου Καμποχώρων
				Λαογραφικό Μουσείο Καλλιμασιάς
				Μουσειακή συλλογή Νέας Μονής
				Μουσείο Μαστίχας Χίου
				Μουσείο Νέας Μονής
				Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και Φαρμακευτικής
				Μουσειακός Χώρος Τράπεζας Νέας Μονής
				Μουσείο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής τέχνης
				Ναυτικό Μουσείο Οινουσσών
				Ναυτικό Μουσείο Οινουσσών
				Ναυτικό Μουσείο Χίου

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2020

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου βραβεύτηκαν το 2020 τριάντα τέσσερις παραλίες με γαλάζια σημαία[4]. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Σάμου (2): Γλυκόριζα, Δόρυσσα/Ποτοκάκι,
- Ενότητα Χίου (15): Αγ. Παρασκευή, Αγ. Φωτεινή, Αγιάσματα, Άγιος Ισίδωρος, Γιόσωνας, Γωνιά, Δασκαλόπετρα, Δημοτική πλαζ Χίου, Καρφάς, Κοντάρι, Κώμη, Λήμνος, Λιθί, Μέγας Λιμιώνας, Όρμος Λω,
- Ενότητα Λέσβου (12): Αγ. Ισίδωρος, Άναξος, Βατερά, Εφταλού/Αγ. Ανάργυροι, Κάγια, Κανόνι Θέρμης, Μόλυβος, Νυφίδα, Πέτρα, Σκάλα Ερεσού, Τσαμάκια, Χαραμίδα και
- Ενότητα Λήμνου (5): Άγιος Ιωάννης, Εβγάτης/Ζεματάς, Θάνος, Πλατύ, Ρηχά Νερά.

[4] Τα στοιχεία για τις γαλάζιες σημαίες προέρχονται από την ιστοσελίδα blueflag.gr

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2020

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 60 μαρίνες με δυναμικό 18.705 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί 94 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.565 θέσεις ελλιμενισμού καθώς και 12 ξενοδοχειακοί λιμένες/τουριστικές λιμενικές εγκαταστάσεις με δυναμικότητα 362 θέσεων.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφονται τέσσερις μαρίνες με 997 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι καταγραφόμενες μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Χίου: Καστέλο (274 θέσεις),
- Λέσβου: Μυτιλήνης (215 θέσεις),
- Ικαρίας: Όρμος Λευκάδας (250 θέσεις) και
- Σάμου: Πυθαγόρειο (258 θέσεις).

Της, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και εφτά Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (2 στην Σάμο, 2 στην Λήμνο, 1 στην Χίο, 1 στην Ικαρία και 1 στην Λέσβο) με 396 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή της μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά της στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική της δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού είχε προβεί στην αναγνώριση 70 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχουν αναγνωριστεί τέσσερις Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό πηγής Αγιασμάτων, Δήμου Χίου,
- Πηγή Θερμών Ηφαίστου, Δήμου Λήμνου,
- Πηγή Κόλπου Γέρας, Δήμου Λέσβου και
- Απόλλωνας, Δήμου Ικαρίας.

3.6 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα είναι:

Λήμνος

- Κατάλακκος-Παχιές Αμμουδιές-Γομάτι,
- Θάνος-Λόφος Κάκαβος,
- Άη Γιάννης-Κάσπακας-ρέμα Κατσαΐτη,
- Κέρος-Ασπρολίμνη-Απάν Γιαλός-Αλυκή,
- Μονοπάτι για την Παναγιά Κακαβιώτισσα,
- Διαπόρι-Αγία Ευθυμία (Χερσόνησος Φακός),
- Διαπόρι-Ξωκλήσι Σταυρός (Χερσόνησος Φακός),
- Μούδρος-Κουκονήσι.

Λέσβος

- Μετόχι-Γέφυρα Κρεμαστής,
- Παράκοιλα-Ποταμιά Ανεμότιας,
- Αγία Παρασκευή-Γεφύρι Κρεμαστής,
- Προφήτης Ηλίας-Άνω Κάμπος (Μανταμάδος),
- Λεπέτυμνος-Συκαμινιά,
- Κρίτα-Συκαμινιά,
- Πετρί-κοιλάδα και πηγές Λιγώνας (Πέτρα),
- Σίγρι-Ερεσός (Ερεσός),
- Τσιχλιώντα-Πάρκο Απολιθωμένων (Ερεσός),
- Θερμές πηγές-Μονή Δαμανδρίου,
- Κάτω Χωριό-Κουρνέλα (Πλωμάρι),
- Αγιάσος-Ασώματος,
- Αγιάσος-Σανατόριο,
- Πελόπη-Προφήτης Ηλίας/Βίγλα (κορυφή Λεπέτυμνος),
- Ασώματος-Άγιοι Ανάργυροι-Ταξιάρχες,
- Άγιος Ιωάννης Θεολόγος-Κάτω Τρίτος (Ευαργετούλα),
- Αγία Μαρίνα-Πρόβασμα,
- Κώμη-οροπέδιο Ταύρου,
- Πηγή-Παλιοχώρι (Θερμή),
- Αγία Παρασκευή-Κλοπέδη-μετόχι-Κρεμαστή.

Χίος

- Άγ. Γιάννης-Άγ. Γάλας,
- Βολισός-Κοιλάδα Μαλαγκιώτη-Παναγία Νερομύλων-Βολισός,
- Φαράγγι Καμπιών,
- Καρδάμυλα-Κάστρο Γριάς,
- Άγιοι Πατέρες-Νέα Μονή,
- Αρμόλια-Κάστρο Απολίχνων,
- Ολύμποι-Μεστά,
- Φα-Λιθί.

Σάμος

- Ποτάμι Καρλοβάσου-Μεγάλο και Μικρό Σεϊτάνι,
- Κοσμαδαίοι-Φαράγγι Κακοπέρατο,
- Καλλιθέα-Παναγία Μακρινή,
- Σάμος-Αγ. Ζώνη-Καμάρα-Ζωοδόχου Πηγής,
- Σάμος-Προφήτης Ηλίας,
- Μεσόκαπος-Μυκάλη-Ψιλή Άμμος-Παλαιόκαστρο-Σάμος,
- Κοκκάρι-Βουρλιώτες-Μανωλάτης-Σταυρινίδης-Άγιος Κωνσταντίνος,
- Κάμπος-Βουρλιώτες-Μονή Βροντά-Κοκκάρι,
- Καρλόβασι-Παλαιό Καρλόβασι-Κάστρο-Ποτάμι-Τσουρλαίοι,
- Βοτσαλάκια-Μονή Ευαγγελίστριας-Βίγλα,
- Πλάτανος-Κονδέικα-Υδρούσα-Κονδακέικα-Άγ. Δημήτριος,
- Κουτσή-Νεοχώρι-Κουμέικα-Όρμος-Μαραθόκαμπος,
- Πάνδροσος-Λάζαρος-Κοκκάρι,
- Πάνδροσος-Προφήτης Ηλίας-Μανωλάτης-Πλατανάκια,
- Χώρα-Μύλοι-Ηραίον-Πυθαγόρειο,
- Μυτιλήνη-Μονή Βροντά-Βουρλιώτες-Πλατανάκια,
- Μυτιλήνη-Αγία Τριάδα-Μονή Σπηλιανής-Πυθαγόρειο.

Ικαρίας

- Ο γύρος των Ραχών,
- Μαυράτο-Πούντα,
- Αρεθούσα-Δοκίμι-Χρυσόστομος,
- Προέσπερα-Λαγκάδα,
- Μαυριανού-Βρακάδες,
- Βρακάδες-Λαγκάδα,

- Κάμβος-Μάραθο,
- Μάραθο-Ζιζόκαμπος,
- Κάμβος-Κοσκινάς,
- Άη Σίδερος-Τραπάλου-της Ελιάς ο Κάβος,
- Άη Σίδερος-Καρκιναγρί,
- Πεζί-Λαγκάδα,
- Λαγκάδα-Αμαλού
- Μαυράτο-Καψαλινό Κάστρο-Καραβόσταμο,
- Νας-Ράχες,
- Πούντα-Αμμούδια,
- Πούντα-Σταυρί-Μαγγανίτης,
- Πούντα-Χρυσόστομος,
- Δρούτσουλας-Δοκίμι,
- Δρούτσουλας-Δαφνί,
- Καψαλινό-Δοκίμι,
- Περδίκι-Φάρος,
- Ράχες-Αμμούδια-Μαγγανίτης.

3.7 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Τα κυριότερα αναρριχητικά πεδία[5] που συναντάμε στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα είναι:

Σάμος

- Αναρριχητικό πεδίο Ποτάμι, βρίσκεται 5 λεπτά έξω από το Καρλόβασι και διαθέτει διαδρομές αθλητικού χαρακτήρα,
- Αναρριχητικό πεδίο «Σπηλιά Πυθαγόρα», βρίσκεται στην Νοτιοναλατολική πλευρά του Όρους Κέρκη. Η αναρρίχηση γίνεται σε ασβεστόλιθο και είναι αθλητικού χαρακτήρα.

Λέσβος

- Αναρριχητικό πεδίο Κρυφτής τα Μάρμαρα, αποτελεί το μοναδικό οργανωμένο αναρριχητικό πεδίο στο νησί και βρίσκεται 10χλμ. από το Πλωμάρι στην περιοχή της Παναγιάς Κρυφτής. Διαθέτει 26 διαδρομές αθλητικού χαρακτήρα.

Χίος

- Αναρριχητικό πεδίο Ράχτη Ι «Μούτσουνο», διαθέτει 23 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V έως VIII,
- Αναρριχητικό πεδίο Ράχτη ΙΙ, διαθέτει 5 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 150μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI,
- Αναρριχητικό πεδίο Κλειδού, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 350μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI+,
- Αναρριχητικό πεδίο Ανάβατος, διαθέτει 1 διαδρομή με μέγιστο ύψος τα 130μ. Ο βαθμός δυσκολίας της διαδρομής είναι έως VII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Ανάβατος Βράχος Κάστρου, διαθέτει 3 αθλητικές διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 20μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII,
- Αναρριχητικό πεδίο Δαφνώντας Γεροντιό, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Δαφνώντας – Καρυές Άγιος Αντώνης, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII-,

[5] Τα στοιχεία για τα αναρριχητικά πεδία προέρχονται από την ιστοσελίδα sportsmag.gr

- Αναρριχητικό πεδίο Καρυές – Βράχος Κουρνάς, διαθέτει 6 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 20μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII+,
- Αναρριχητικό πεδίο Πηγανιά – Καρυές, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 60μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Ψαρόπετρα, διαθέτει 11 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά Ι (Θολοποτάμι) Κεντρική Ορθοπλαγιά, διαθέτει 5 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 40μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII+,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά ΙΙ Μεγ. Μετέωρο, διαθέτει 1 διαδρομή με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά ΙΙΙ Πυραμιδοβράχος, διαθέτει 2 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII.

Ικαρίας

- Αναρριχητικό πεδίο Δαίδαλος, βρίσκεται κοντά στο χωριό Μαγγανίτης. Διαθέτει 10 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 6a – 6c+.

3.8 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Η Περιφέρεια λόγω του νησιωτικού της χαρακτήρα διαθέτει ένα ορειβατικό καταφύγιο[6], το καταφύγιο **Πελινναίου**. Το καταφύγιο βρίσκεται στο όρος Πελινναίο κοντά στο χωριό Βίκι σε υψόμετρο 675μ. και έχει δυναμικότητα 10 ατόμων.

3.9 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού απελευθερώθηκαν μέσω ΚΥΑ, οι οργανωμένες και καθοδηγούμενες καταδύσεις σε 91 ναυάγια πλοίων και αεροπλάνων. Τα ναυάγια (4) που αποδίδονται στην καταδυτική κοινότητα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι:

- Βουλγαρικό φορτηγό ατμόπλοιο BALKAN. Βυθίστηκε από το βρετανικό υποβρύχιο HMS SPORTSMAN την 23η Δεκεμβρίου 1943, νότια του Μούδρου στη Λήμνο. Μέγιστο βάθος 100 μέτρα.
- Βρετανικό επιβατηγό πλοίο PRINCESS ALBERTA. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε γερμανική νάρκη, Ιανουάριο 1918, νότια της Λήμνου. Μέγιστο βάθος 102 μέτρα.
- Ελληνικό επιβατηγό ατμόπλοιο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ. Βυθίστηκε, λόγω ατυχήματος, την 30ή Νοεμβρίου 1948, πλησίον της Άκρας Τηγάνι στη Λήμνο. Μέγιστο βάθος 58 μέτρα.
- Martin Baltimore, Ικαρία. Κατέπεσε και προσθαλασσώθηκε, κατόπιν μηχανικής βλάβης, την 20ή Απριλίου 1945, ανοιχτά του χωριού Μαγγανίτης, Ικαρίας. Μέγιστο βάθος 18 μέτρα.

Τέλος, στα παράλια των νησιών του Βορείου Αιγαίου έχουν ανοίξει καταδυτικά κέντρα τα οποία προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και εκδρομές κατάδυσης. Οι κυριότεροι καταδυτικοί προορισμοί της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι:

- Νησίδα Άγιος Βασίλειος, βρίσκεται νοτιοανατολικά της νήσου Λέσβου στον Κόλπο του Γέρα,
- Ύφαλος Καβαλούρος, βρίσκεται στο νησί της Λέσβου στην περιοχή Σίγρι,

[6] Τα στοιχεία για τα ορειβατικά καταφύγια προέρχονται από την ιστοσελίδα topoGuide.gr.

- Ύφαλος Μυρμήγκι, βρίσκεται στο νησί της Λέσβου στην περιοχή Πέτρα,
- Πρασονήσι, βρίσκεται στο νησί της Λήμνου στην περιοχή Διαπόρι Λήμνου,
- Δώδεκα Απόστολοι, βρίσκεται στο νησί Άγιος Ευστράτιος.

3.10 ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Λέσβος[7]

Στην Λέσβο εντοπίζονται 192 σπήλαια, σε πολλά εκ των οποίων υπάρχουν ενδείξεις ότι κατοικήθηκαν από τους νεολιθικούς χρόνους. Επίσης, στο νησί της Λέσβου έχουν βρεθεί και 29 καρστικά φρέατα που στην Λέσβο ονομάζονται Φούσες. Τα σημαντικότερα σπήλαια της Λέσβου είναι:

- Το σπήλαιο Μαγάρας της κοινότητας Αλυφαντών με μήκος ~120 μ.
- Το σπήλαιο Άγιος Ιωάννης ή Φούσα της κονότητας Μυχού. Έχει μήκος 95μ. και 2 διαδρόμους με μαρμάρινα τοιχώματα,
- Το σπήλαιο του Αγίου Βαρθολομαίου της κοινότητας Ταξιαρχών με μήκος 60μ.
- Το σπήλαιο στη θέση Γλάστρα ή Καστέλλι του Δήμου Αγιάσου,
- Το σπήλαιο Λιάκας της Κοινότητας Ασωμάτου,
- Το σπήλαιο Κουρτζή του Δήμου Μυτιλήνης,
- Το σπήλαιο Άγιος Ιωάννης ο Καταφυγής του Δήμου Θέρμης,
- Το σπήλαιο του Αγίου Ισιδώρου και
- Το σπήλαιο Άνυδρος του Δήμου Πλωμαρίου

Λήμνος[8]

Η σπηλιά του **Φιλοκτήτη** βρίσκεται κάτω από έναν από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της Λήμνου, το Καβείριο, στο βορειοανατολικό μέρος του νησιού.

Χίος[9]

Η Χίος έχει χαρακτηριστεί ως ¨γεωλογικός παράδεισος¨καθώς συναντάμε τα αρχαιότερα ιζηματογενή πετρώματα και τα αρχαιότερα απολιθώματα Αμμωνιτών της Ελλάδας, καθώς και εντυπωσιακά ρήγματα και μεγάλος αριθμός καρστικών σχηματισμών. Τα σημαντικότερα σπήλαια, όχι πολύ μεγάλα, αλλά εξαιρετικής ομορφιάς και ξεχωριστού ενδιαφέροντος είναι:

[7] Τα στοιχεία για το νησί της Λέσβου προέρχονται από την ιστοσελίδα Lesvos online

[8] Τα στοιχεία για το νησί της Λήμνου προέρχονται από την ιστοσελίδα terrabook

[9] Τα στοιχεία για το σνήί της Χίου προέρχονται από την ιστοσελίδα chios.gr

- Το σπήλαιο των Ολύμπων, βρίσκεται στο νότιο τμήμα του νησιού και απέχει 35 χλμ. από την πόλη της Χίου και 5 χλμ. από το μεσαιωνικό οικισμό των Ολύμπων και
- Το σπήλαιο του Αγίου Γάλακτος, βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο του νησιού στο ομώνυμο χωριό που απέχει 65 χλμ. από την πόλη της Χίου. Το σπήλαιο έχει ιδιαίτερη μορφολογία και εξαιρετικά μεγάλη αρχαιολογική σημασία.

Σάμος[10]

Η Σάμος λόγω της γεωλογικής σύστασης του εδάφους της (ασβεστόλιθος) έχει πληθώρα σπήλαιων και βαράθρων. Έχουν καταγραφεί και εξερευνηθεί ~80 φυσικά σπήλαια με τα σημαντικότερα να είναι:

- Τσακαλότρυπα, βρίσκεται σε υψόμετρο 102μ. στην περιοχή του Πυθαγορείου, κοντά στην Παναγιά την Σπηλιανή και με θέα τον κόλπο του Ηραίου, τον κάμπο, το Ποτοκάκι και δεξιά το Πυθαγόρειο και το κάστρο του Λυκούργου,
- Νεροτρουβιά, το σπήλαιο βρίσκεται στην περιοχή Μυλών σε υψόμετρο 93μ. κοντά στην λιμνοδεξαμενή της περιοχής,
- Σιδερένιας πόρτας, βρίσκεται στους πρόποδες του Κέρκη στην περιοχή Κιούρκα του δήμου Μαραθόκαμπου. Ο εσωτερικός χώρος του σπηλαίου είναι πλούσιος σε σταλαγμίτες, ενώ η μορφολογία του παρουσιάζει εναλλαγές,
- Σαραντασκαλιώτισσας, βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του όρους Κέρκης, σε υψόμετρο 320 μ., ενώ στην είσοδο του έχει χτισμένο ένα εκκλησάκι της Παναγιάς. Το όνομα του οφείλεται στα σαράντα παλιά σκαλιά που οδηγούν σε αυτό και
- Αγίου Αντωνίου, τοποθετείται στην περιοχή Καρλαβάσου σε υψόμετρο 145 μ. Η είσοδος της σπηλιάς μοιάζει κρυμμένη, προστατευμένη από τη χλωρίδα της περιοχής. Το ομώνυμο εξωκλήσι στο εσωτερικό του έδωσε και το όνομα στο σπήλαιο.

Ικαρία[11]

Στο νησί της Ικαρίας έχουν καταγραφεί πάνω από 37 σπήλαια και σπηλαιοβάραθρα από ιδιώτες-ερευνητές, όμως κανένα από αυτά δεν είναι αξιοποιημένο και επισκέψιμο.

[10] Τα στοιχεία για το νησί της Σάμου προέρχονται από την ιστοσελίδα Aegean Vacation

[11] Τα στοιχεία για το νησί της Ικαρίας προέρχονται από την ιστοσελίδα visit ikaria

3.11 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η κουζίνα του Βορείου Αιγαίου είναι επηρεασμένη από την Μικρά Ασία και διακρίνεται για τις ιδιαίτερες γεύσεις της. Στην Περιφέρεια υπάρχουν πολλές ταβέρνες, εστιατόρια, ψησταριές και μεζεδοπωλεία που προσφέρουν τα τοπικά εδέσματα της περιοχής. Επίσης, η Περιφέρεια συμμετέχει σε δράσεις Πιστοποίησης των τοπικών προϊόντων της όπως: το «Τοπικό Σύμφωνο Ελληνικού Πρωινού» που υλοποιείται σε πανελλήνιο επίπεδο από το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο από το 2012 ενώ η Ένωση Ξενοδόχων Λέσβου το 2017 παρουσίασε μια νέα εκδοχή του, το «Τοπικό Σύμφωνο Ελληνικού Πρωινού… Λέσβου» με βασικό στόχο τη γνωριμία των Ελλήνων και ξένων επισκεπτών με τις γεύσεις της Λέσβου και τα τοπικά αναγνωρισμένα προϊόντας της.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ[12] είναι: το Ελαιόλαδο Μυτιλήνης (ΠΓΕ), το Ελαιόλαδο Σάμου (ΠΓΕ), η Θρούμπα Χίου (ΠΟΠ), το Μανταρίνι Χίου (ΠΓΕ), η Τσίκλα Χίου (ΠΟΠ), η Μαστίχα Χίου (ΠΟΠ), το Μαστιχέλαιο Χίου (ΠΟΠ), το Λαδοτύρι Μυτιλήνης (ΠΟΠ), το Καλαθάκι Λήμνου (ΠΟΠ), η Φέτα Λέσβου (ΠΟΠ) και το Κασέρι Λέσβου (ΠΟΠ). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαίρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας όπως: το Σουφικό και τα Φοινίκια στην Ικαρία, οι Χιώτικες τηγανίτες, το κουνουπίδι τηγανητό, η Μανταρινάδα, το Σάμαλι, τα Χιώτικα Τριγωνάκια, οι Αυγόφετες με τσουρέκι, το Μοσχαράκι κυδωνάτο, τα Μαστιχοκούλουμα, τα Μασουράκια και το Μπεγότο στην Χίο, το κρέας με κάστανα και κοκκάρι ή Χριστός, η Πλαντζέτα, τα γλυκά Κολοκυθοπιτάκια και οι Μελιτζάνες του Αγίου Ραφαήλ στην Μυτιλήνη, τα Μπουρέκια, οι Ρεβυθοκεφτέδες, τα Καμπούνια με αυγό, τα Γιαπράκια, τα Ταχινοπιτάκια και το Κατσικάκι στο φούρνο (κατσικίσια πλάτη με ρύζι, κιμά, συκωτάκια, κουκουνάρι, σταφίδες και πολλά μυρωδικά) στην Σάμο, το Κασπακίνο, το Άφκο και τα ασπρομάτικα φασόλια, τα Φλωμάρια, τα Βενιζελικά και τα Κατημέρια στην Λήμνο.

Στην Λήμνο, οι δυνατότητες για οινοτουρισμό[13] είναι πολλές. Οι οινόφιλοι θα βρουν αμπέλια και οινοποιεία κυρίως στην περιοχή Ατσικής αλλά και στις περιοχές Μύρινας, Μούδρου και Νέας Κούταλης. Στην περιοχή του Αγίου Δημητρίου Ατσικής εντοπίζεται περίπου το 45% της έκτασης του λημνιακού αμπελώνα. Πρακτικά ο δρόμος του κρασιού της Λήμνου διασχίζει όλο το νησί από την Μύρινα έως τα Καμίνια μετά το

[12] Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

[13] Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος και Οινικές εξερευνήσεις.

Μούδρο. Η Λήμνος έχει 2 οίνους με ονομασία προέλευσης: τον ΠΟΠ Λήμνος και τον ΠΟΠ Μοσχάτος Λήμνου. Προέρχονται και οι δύο από την ποικιλία που καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη έκταση του αμπελώνα της Λήμνου με κύριο κρασοστάφυλο της, το Μοσχάτο Αλεξανδρείας.

Στην Μυτιλήνη του ούζου τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει βήματα και στην κατεύθυνση του κρασιού κυρίως στην περιοχή Ερεσού-Άντισσας και πιο πρόσφατα στις περιοχές Καλλονής και Πλωμαρίου. Ως επιβράβευση όλων αυτών, από τις αρχές του 2011 ο αμπελώνας Λέσβου παράγει τους οίνους ΠΓΕ Λέσβος.

Το ενδιαφέρον για οινοτουρισμό στην Χίο εντοπίζεται στο βορειοδυτικό τμήμα της, στην Αμανή, όπου υπάρχουν τα περισσότερα αμπέλια, η παράδοση του Αριούσιου οίνου και 2 επισκέψιμα οινοποιεία. Το νησί μπήκε επισήμως στον οινικό χάρτη της Ελλάδας το 2008 και από το 2010, ο αναγεννημένος αμπελώνας της Χίου παράγει του οίνους ΠΓΕ Χίος (Τοπικός Οίνος Χίου).

Οι οινόφιλοι που ενδιαφέρονται για οινοτουρισμό στη Σάμο, θα πρέπει να επισκεφθούν το βόρειο τμήμα του νησιού, σε μέρη της περιοχής Βαθέος (Βαθύ, Άγιος Κωνσταντίνος, Άμπελος, Βουρλιώτες, Κοκκάρι, Μανολάτες, Σταυρινήδες, Χώρα Σάμου), Καρλοβασίου (Καρλόβασι, Άγιοι Θεόδωροι, Καστανιά, Κονταίικα, Κοσμαδαίοι, Λέκα, Πλάτανος, Υδρούσσα) και σε μικρότερο βαθμό στην περιοχή του Πυθαγορείου, στη βορειοδυτική πλευρά του (Κουμαδαραίοι, Μαυρατζαίοι, Μεσόγειο, Πάνδροσο, Πύργος), στη βόρεια (Μυτιληνιοί) και στη νοτιοδυτική (Παγώνδας, Σπαθαραίοι) όπου παράγονται οι οίνοι ΠΟΠ Σάμος. Επίσης, στους αμπελώνες των περιοχών Καλλιθέας, Μαραθόκαμπου, Νεοχωρίου και Σκουραίικων, της δημοτικής κοινότητας Μαραθόκαμπου στην περιοχή του Πυθαγορείου, που βρίσκονται εκτός της ζώνης ΠΟΠ Σάμος παράγονται οι οίνοι που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Πλαγιές Αμπέλου.

Στην Ικαρία, αμπέλια και οινοποιεία υπάρχουν κυρίως στις περιοχές Ευδήλου και Ραχών. Ο δρόμος του κρασιού της Ικαρίας αρχίζει από τον Εύδηλο και καταλήγει δυτικά στην Προεσπέρα, όπου κατά μήκος θα συναντήσουμε 3 οργανωμένα οινοποιεία. Ο αμπελώνας της Ικαρίας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Ικαρία (Τοπικός Οίνος Ικαρίας).

Τέλος, ο συνολικός αμπελώνας των νησιών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, των Κυκλάδων και των Δωδεκανήσων παράγει τους οίνους που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Αιγαίο Πέλαγος.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2015-2020

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +39% (από 15,5 εκατ. το 2015 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (-7%, από 222 χιλ. το 2015 σε 207 χιλ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-5%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+77%, από 87 χιλ. το 2015 σε 153 χιλ. το 2019), Αττικής (+54%, από 4,2 εκατ. το 2015 σε 6,4 εκατ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+50%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2020, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά -74% (από 21,6 εκατ. το 2019 σε 5,5 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-74% ή -4,8 εκατ. αφίξεις, από 6,4 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-74% ή -3,4 εκατ. αφίξεις, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2020), Κρήτης (-75% ή -3,4 εκατ. αφίξεις, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2020), Ιονίων Νήσων (-74% ή -2,0 εκατ. αφίξεις, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 677 χιλ. το 2020) και Κεντρικής Μακεδονίας (-70% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 709 χιλ. το 2020).

Πίνακας 29: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Αττικής	4.159.014	6.414.709	1.642.326	54%	-74%
Νοτίου Αιγαίου	3.571.426	4.617.315	1.189.621	29%	-74%
Κρήτης	3.483.319	4.455.810	1.104.057	28%	-75%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.556.788	2.341.743	709.158	50%	-70%
Ιονίων Νήσων	1.916.497	2.644.287	677.014	38%	-74%
Δυτικής Ελλάδας	263.269	385.152	88.748	46%	-77%
Θεσσαλίας	171.373	205.802	38.714	20%	-81%
Πελοποννήσου	86.508	153.364	38.128	77%	-75%
Βορείου Αιγαίου	**221.795**	**207.098**	**25.723**	**-7%**	**-88%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	85.993	122.933	22.331	43%	-82%
Στερεάς Ελλάδας	3.256	3.100	950	-5%	-69%
Ηπείρου	0	14.776	4		-100%
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0		
Ελλάδα	**15.519.238**	**21.566.089**	**5.536.774**	**39%**	**-74%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής[14] (30%), Νοτίου Αιγαίου (21%), Κρήτης (20%), Κεντρικής Μακεδονίας (13%) και Ιονίων Νήσων (12%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2020 το 96% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

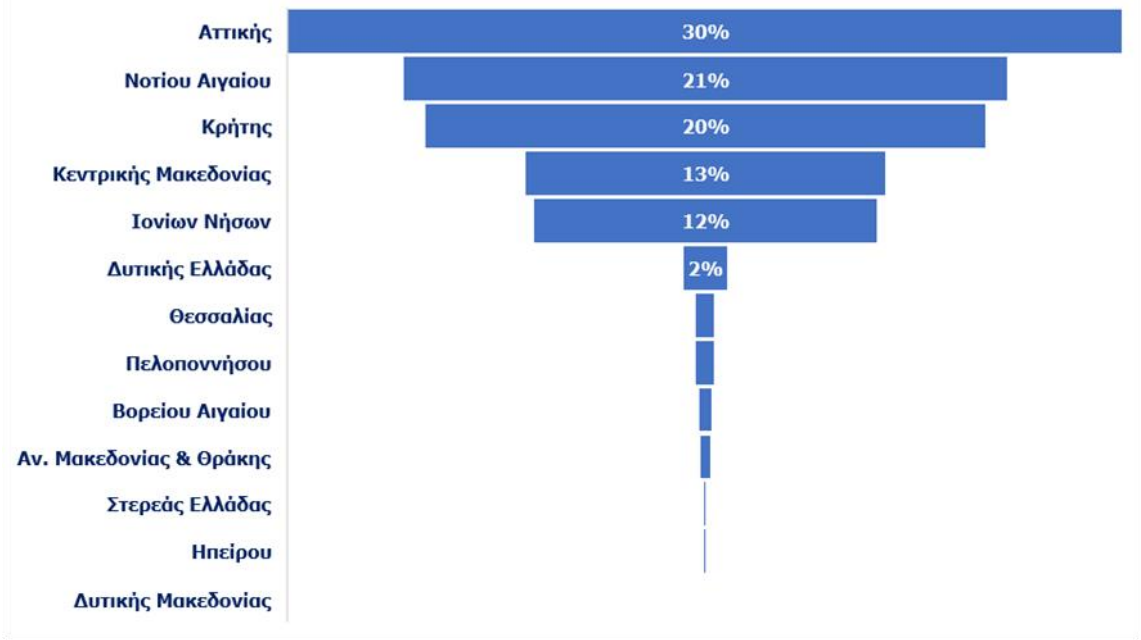

[14] Για τα στοιχεία του αεροδρόμιου της Αθήνας ¨Ελευθέριος Βενιζέλος¨, λόγω των διαταραχών της συγκεκριμένης έρευνας ή/και του μικρού μεγέθους δείγματος κατά την περίοδο Μαρτίου 2020-Ιουνίου 2021, οι αντίστοιχες εκτιμήσεις του όγκου των επιβατών πρέπει να αντιμετωπίζονται με προσοχή και να αποφεύγονται οι συγκρίσεις.

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2020 το 0,5% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση των διεθνών αφίξεων κατά -7% (από 222 χιλ. το 2015 σε 207 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια σημείωσαν μείωση με εξαίρεση το αεροδρόμιο της Σάμου (+8%, από 127 χιλ. το 2015 σε 137 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα αεροδρόμια: Λέσβου (-22%, από 75 χιλ. το 2015 σε 59 χιλ. το 2019), Λήμνου (-16%, από 12 χιλ. το 2015 σε 10 χιλ. το 2019) και Χίου (-89%, από 7 χιλ. το 2015 σε μόλις 804 αφίξεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -88% (από 207 χιλ. το 2019 σε 26 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια κατέγραψαν μείωση των διεθνών αφίξεων: Σάμου (-86%, από 137 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2020), Λέσβου (-91%, από 59 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2020), Λήμνου (-84%, από 10 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020) και Χίου (-98%, από 804 αφίξεις το 2019 σε 14 αφίξεις το 2020).

Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Σάμου	126.830	137.153	18.598	8%	-86%
Λέσβου	75.475	58.818	5.497	-22%	-91%
Λήμνου	12.266	10.323	1.614	-16%	-84%
Χίου	7.224	804	14	-89%	-98%
Βόρειο Αιγαίο	**221.795**	**207.098**	**25.723**	**-7%**	**-88%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή στις επιμέρους Ενότητες για το 2020, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διεθνών αφίξεων εντοπίζεται στο αεροδρόμιο της Σάμου (72%) και ακολούθως στα αεροδρόμια Λέσβου (21%), Λήμνου (6%) και Χίου (0,1%).

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

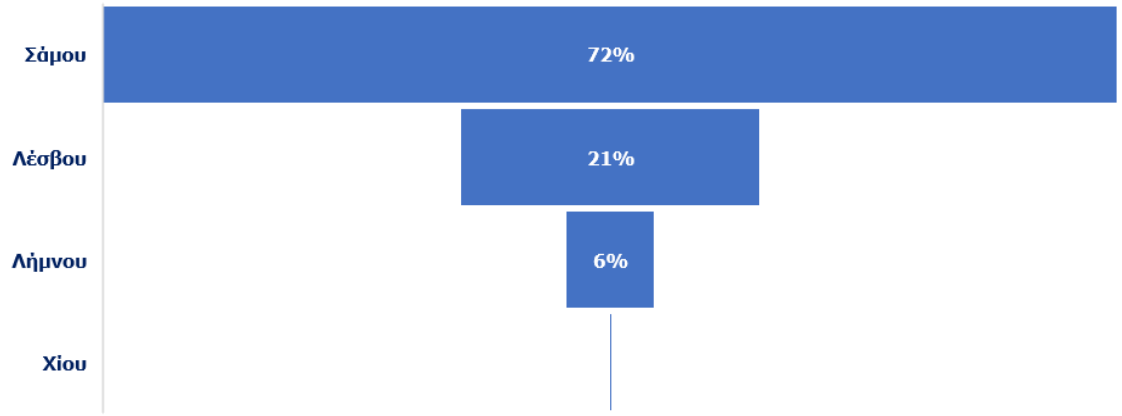

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2020

4.2.1 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στα αεροδρόμια της Ελλάδας, την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +22% (από 7,1 εκατ. το 2015 σε 8,6 εκατ. το 2019) στις αφίξεις εσωτερικού. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-32%, από 7 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 5 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+76%, από 7 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+63%, από 16 χιλ. το 2015 σε 27 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+56%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2020, οι αφίξεις εσωτερικού σημείωσαν πτώση κατά -61% (από 8,6 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-62% ή -2,5 εκατ. αφίξεις, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-65% ή -1,1 εκατ. αφίξεις, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 568 χιλ. το 2020), Κρήτης (-55% ή -547 χιλ. αφίξεις, από 992 χιλ. το 2019 σε 444 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-60% ή -646 χιλ. αφίξεις, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 425 χιλ. το 2020) και Βορείου Αιγαίου (-46% ή -204 χιλ. αφίξεις, από 443 χιλ. το 2019 σε 239 χιλ. το 2020).

Πίνακας 31: Αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Αττικής	3.282.544	3.989.842	1.508.299	22%	-62%
Νοτίου Αιγαίου	1.044.427	1.630.081	568.185	56%	-65%
Κρήτης	897.968	991.611	444.389	10%	-55%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.097.676	1.070.857	425.219	-2%	-60%
Βορείου Αιγαίου	**372.542**	**442.720**	**239.133**	**19%**	**-46%**
Ιονίων Νήσων	177.775	259.208	98.435	46%	-62%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	119.360	151.263	75.477	27%	-50%
Ηπείρου	43.048	50.993	17.573	18%	-66%
Θεσσαλίας	16.344	26.594	9.468	63%	-64%
Πελοποννήσου	6.821	12.013	5.180	76%	-57%
Στερεάς Ελλάδας	7.485	5.108	3.030	-32%	-41%
Δυτικής Ελλάδας	5.489	5.214	1.917	-5%	-63%
Δυτικής Μακεδονίας	3.442	3.547	1.360	3%	-62%
Ελλάδα	**7.074.921**	**8.639.051**	**3.397.665**	**22%**	**-61%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2020, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (44%), Νοτίου Αιγαίου (17%), Κρήτης (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (13%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2020 το 87% των αφίξεων εσωτερικού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα αεροδρόμια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

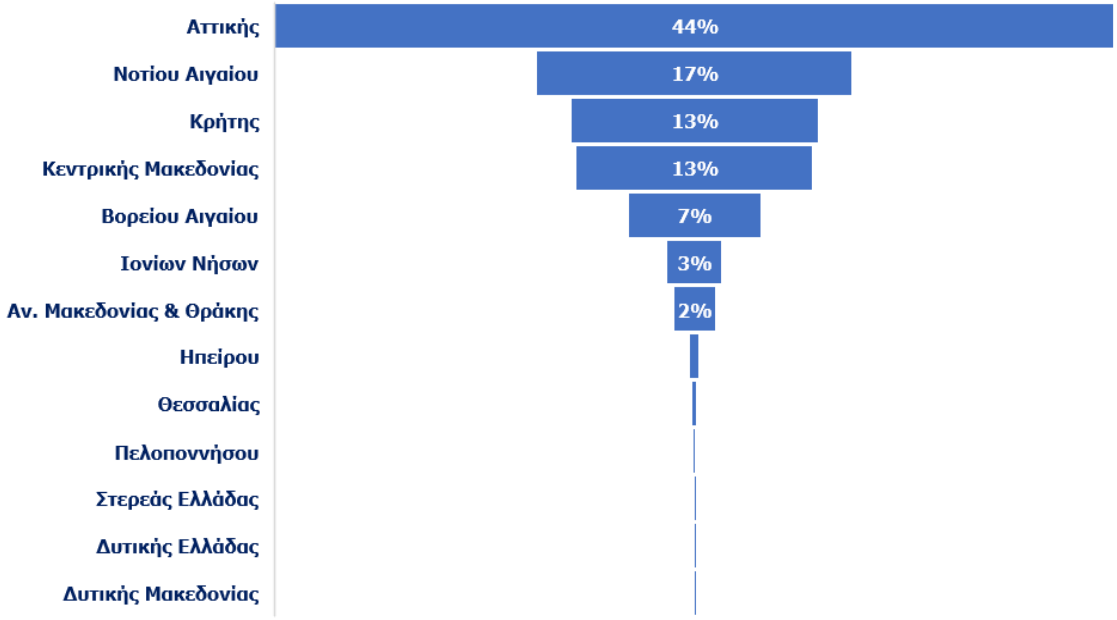

4.2.2 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2020 το 7% των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση αφίξεων κατά +19% (από 373 χιλ. το 2015 σε 443 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Λέσβου (+11%, από 159 χιλ. το 2015 σε 177 χιλ. το 2019), Χίου (+37%, από 85 χιλ. το 2015 σε 116 χιλ. το 2019), Σάμου (+20%, από 72 χιλ. το 2015 σε 86 χιλ. το 2019), Λήμνου (+12%, από 37 χιλ. το 2015 σε 41 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (+10%, από 21 χιλ. το 2015 σε 23 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι αφίξεις εσωτερικού στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -46% (από 443 χιλ. το 2019 σε 239 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια σημείωσαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Λέσβου (-48%, από 177 χιλ. το 2019 σε 93 χιλ. το 2020), Χίου (-49%, από 116 χιλ. το 2019 σε 59 χιλ. το 2020), Σάμου (-43%, από 86 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2020), Λήμνου (-34%, από 41 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2020) και Ικαρίας (-50%, από 23 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2020).

Πίνακας 32: Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Λέσβου	158.903	177.021	92.695	11%	-48%
Χίου	84.725	116.277	59.171	37%	-49%
Σάμου	71.520	85.704	48.648	20%	-43%
Λήμνου	36.810	41.145	27.337	-26%	-34%
Ικαρίας	20.584	22.573	11.282	-45%	-50%
Βορείου Αιγαίου	**372.542**	**442.720**	**239.133**	**-36%**	**-46%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στα επιμέρους αεροδρόμια για το 2020, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος εντοπίζεται στο αεροδρόμιο της Λέσβου (39%) και ακολουθούν τα αερόδρομια της Χίου (25%), της Σάμου (20%), της Λήμνου (11%) και της Ικαρίας (5%).

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

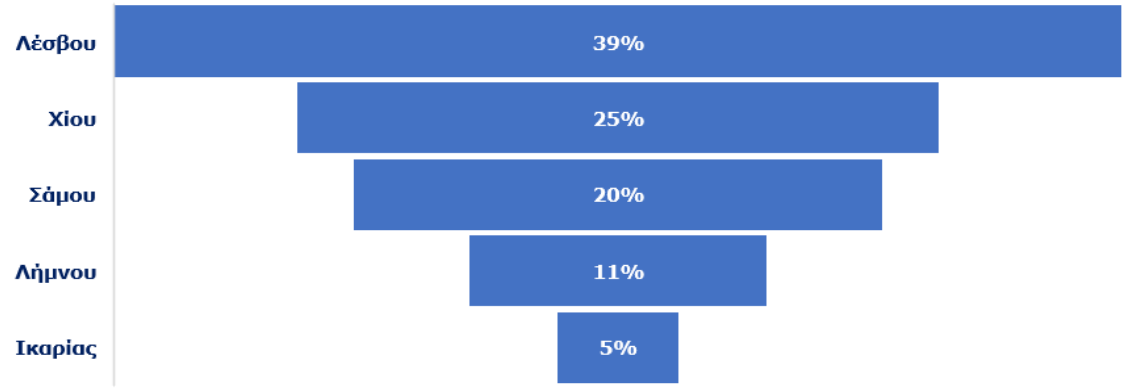

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2020

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας.

Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2015-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 65,2 εκατ. το 2015 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-31%, από 6,2 εκατ. το 2015 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-25%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+34% ή +3,8 εκατ., από 11,0 εκατ. το 2015 σε 14,8 εκατ. το 2019), Αττικής (+5% ή +1,5 εκατ., από 29,0 εκατ. το 2015 σε 30,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+38% ή +869 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+17% ή +800 χιλ., από 4,7 εκατ. το 2015 σε 5,5 εκατ. το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2020, οι διακινήθεντες επιβάτες στους λιμένες της χώρας εμφάνισαν πτώση κατά -44% (από 71,5 εκατ. το 2019 σε 40,2 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-34% ή -10,3 εκατ., από 30,5 εκατ. το 2019 σε 20,2 εκατ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-58% ή -8,6 εκατ., από 14,8 εκατ. το 2019 σε 6,2 εκατ. το 2020), Ιονίων Νήσων (-53% ή -2,9 εκατ., από 5,5 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-55% ή -2,5 εκατ., από 4,6 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2020), Κρήτης (-56% ή -1,7 εκατ., από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2020) και Δυτικής Ελλάδας (-33% ή -1,4 εκατ., από 4,3 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2020).

Πίνακας 33: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττικής	28.950.459	30.485.427	20.183.785	5%	-34%
Νοτίου Αιγαίου	11.040.557	14.793.013	6.167.635	34%	-58%
Δυτικής Ελλάδας	6.249.616	4.337.932	2.890.613	-31%	-33%
Ιονίων Νήσων	4.700.327	5.500.435	2.577.267	17%	-53%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.942.035	4.560.142	2.035.990	16%	-55%
Κρήτης	2.268.104	3.137.320	1.394.396	38%	-56%
Στερεάς Ελλάδας	2.114.039	2.219.910	1.359.023	5%	-39%
Ηπείρου	1.560.773	1.760.639	821.696	13%	-53%
Βορείου Αιγαίου	**1.715.910**	**1.282.019**	**794.225**	**-25%**	**-38%**
Πελοποννήσου	540.283	984.872	770.269	82%	-22%
Θεσσαλίας	1.309.660	1.546.644	699.843	18%	-55%
Κεντρικής Μακεδονίας	837.902	878.349	470.780	5%	-46%
Ελλάδα	**65.229.665**	**71.486.702**	**40.165.522**	**10%**	**-44%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (50%) και Νοτίου Αιγαίου (15%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 65% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2020.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

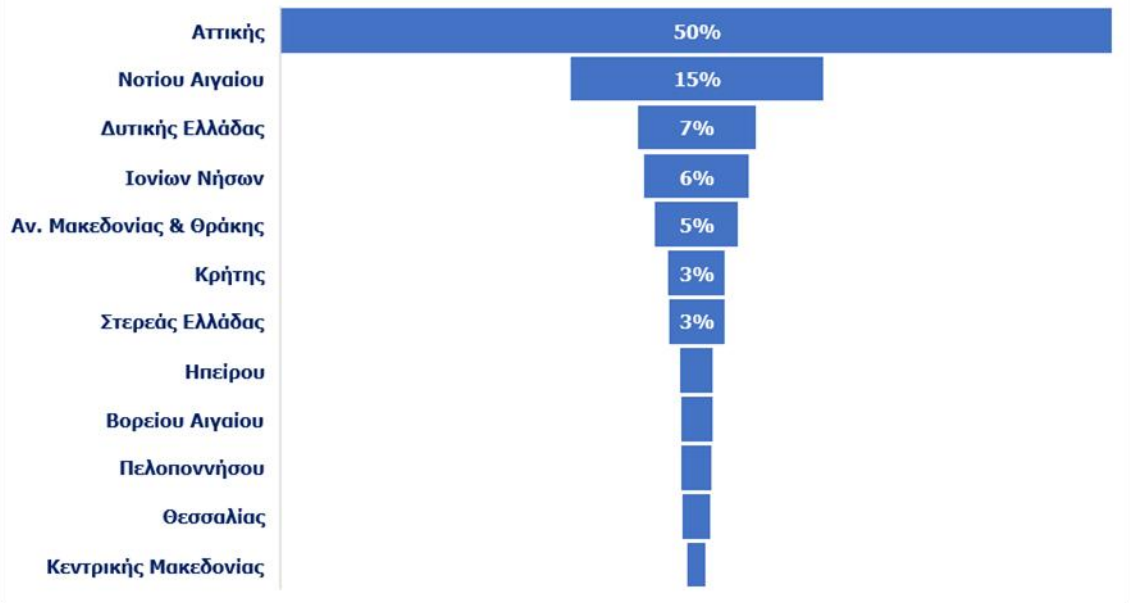

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για το 2020, αντιπροσωπεύει το 2% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, οι λιμένες της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση στην διακίνηση επιβατών κατά -54% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, την περίοδο 2015-2019 όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Λήμνου (+41%, από 152 χιλ. το 2015 σε 214 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Χίου (-25%, από 505 χιλ. το 2015 σε 380 χιλ. το 2019), Λέσβου (-48%, από 628 χιλ. το 2015 σε 327 χιλ. το 2019), Σάμου (-25%, από 284 χιλ. το 2015 σε 214 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (-1%, από 148 χιλ. το 2015 σε 147 χιλ. το 2019).

Παρόμοια είναι η εικόνα την περίοδο 2019-2020, με τους διακινηθέντες επιβάτες στα λιμάνια της Περιφέρειας να καταγράφουν πτώση κατά -38% (από 1,3 εκατ. το 2019 σε 794 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Χίου (-39%, από 380 χιλ. το 2019 σε 232 χιλ. το 2020), Λέσβου (-40%, από 327 χιλ. το 2019 σε 197 χιλ. το 2020), Λήμνου (-33%, από 214 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2020), Σάμου (-36%, από 214 χιλ. το 2019 σε 137 χιλ. το 2020) και Ικαρίας (-43%, από 147 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2020).

Πίνακας 34: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Χίου	504.544	380.126	231.508	-25%	-39%
Λέσβου	627.535	327.172	197.292	-48%	-40%
Λήμνου	151.527	213.900	144.104	41%	-33%
Σάμου	284.240	213.853	137.149	-25%	-36%
Ικαρίας	148.064	146.968	84.172	-1%	-43%
Βόρειο Αιγαίο	**1.715.910**	**1.282.019**	**794.225**	**-54%**	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2020, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Χίου αντιπροσωπεύει το 29% της ακτοπλοϊκής κίνησης και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (25%), Λήμνου (18%), Σάμου (17%) και Ικαρίας (11%).

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

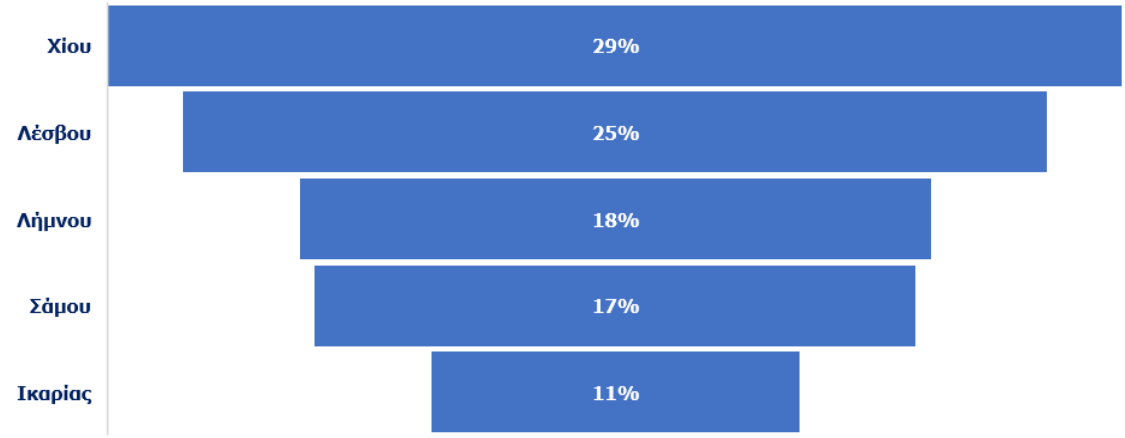

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2020

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,8 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Περιφέρειες, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-1%, από 971 χιλ. το 2015 σε 957 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-20%, από 603 χιλ. το 2015 σε 482 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση διακινηθέντων ενώ αντίθετα η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+114%, από 162 χιλ. το 2015 σε 347 χιλ. το 2019) αύξηση. Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες τους κατά +19% (από 6 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019).

Σε όλα τα λιμάνια την περίοδο 2019-2020 σημειώθηκε μείωση διακινηθέντων εξωτερικού. Συγκεκριμένα: Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-57%, από 957 χιλ. το 2019 σε 413 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-55%, από 482 χιλ. το 2019 σε 219 χιλ. το 2020), Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (-93%, από 347 χιλ. το 2019 σε 24 χιλ. το 2020) και Λοιποί Λιμένες (-74%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020).

Πίνακας 35: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Ηπείρου	971.012	956.710	413.177	-1%	-57%
Δυτικής Ελλάδας	603.312	482.198	218.765	-20%	-55%
Ιονίων Νήσων	162.221	347.485	24.367	114%	-93%
Λοιπές	5.631	6.694	1.724	19%	-74%
Ελλάδα	**1.742.176**	**1.793.087**	**658.033**	**3%**	**-63%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (63%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (33%), Ιονίων Νήσων (4%) και Λοιπών (0,3%).

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

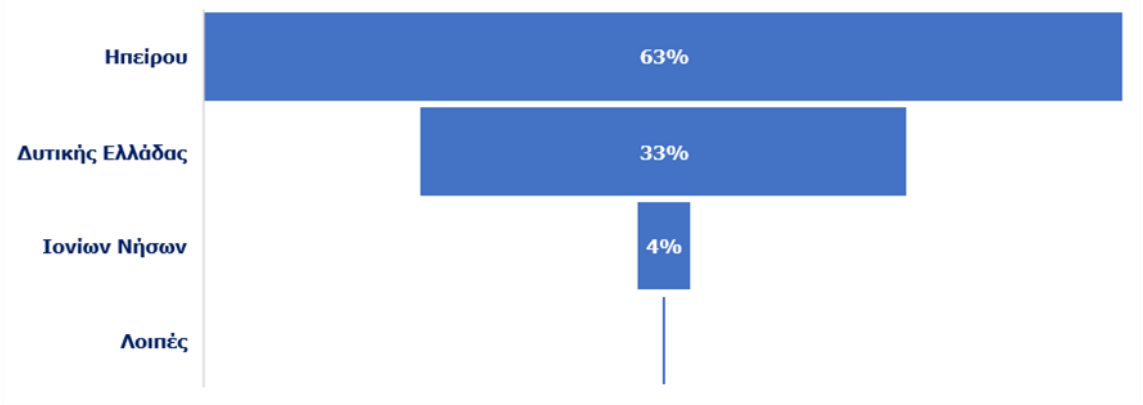

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2015-2020

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -9% (από 4.294 το 2015 σε 3.899 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+35%, από 293 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+9%, από 527 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Πελοποννήσου (+10%, από 165 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-11% ή -228 κρουαζιερόπλοια, από 1.981 το 2015 σε 1.761 το 2019), Βορείου Αιγαίου (-60% ή -93 κρουαζιερόπλοια, από 155 το 2015 σε 62 το 2019), Θεσσαλίας (-60% ή -53 κρουαζιερόπλοια, από 88 το 2015 σε 35 το 2019) και Αττικής (-8% ή -55 κρουαζιερόπλοια, από 680 το 2015 σε 625 το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2020 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-97% ή -1.706 κρουαζιερόπλοια, από 1.761 το 2019 σε 55 το 2020), Ιονίων Νήσων (-97% ή -557 κρουαζιερόπλοια, από 573 το 2019 σε 16 το 2020), Αττικής (-88% ή -549 κρουαζιερόπλοια, από 625 το 2019 σε 76 το 2020), Κρήτης (-91% ή -363 κρουαζιερόπλοια, από 397 το 2019 σε 34 το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-95% ή -191 κρουαζιερόπλοια, από 201 το 2019 σε 10 το 2020) και Πελοποννήσου (-100% ή -182 κρουαζιερόπλοια, από 182 το 2019 σε 0 το 2020).

Πίνακας 36: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττικής	680	625	76	-8%	-88%
Νοτίου Αιγαίου	1.989	1.761	55	-11%	-97%
Κρήτης	293	397	34	35%	-91%
Ιονίων Νήσων	527	573	16	9%	-97%
Δυτικής Ελλάδας	245	201	10	-18%	-95%
Θεσσαλίας	88	35	6	-60%	-83%
Στερεάς Ελλάδας	83	45	3	-46%	-93%
Βορείου Αιγαίου	**155**	**62**	**1**	**-60%**	**-98%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	23	7	1	-70%	-86%
Κεντρικής Μακεδονίας	35	6	1	-83%	-83%
Ηπείρου	11	5	1	-55%	-80%
Πελοποννήσου	165	182	0	10%	-100%
Ελλάδα	**4.294**	**3.899**	**204**	**-9%**	**-95%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική (37%), το Νότιο Αιγαίο (27%), η Κρήτη (17%) και τα Ιόνια Νησιά (8%) δέχονται το μεγαλύτερο αριθμό κρουαζιερόπλοιων, αντιπροσωπεύοντας για το 2020 το 89% της κίνησης στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

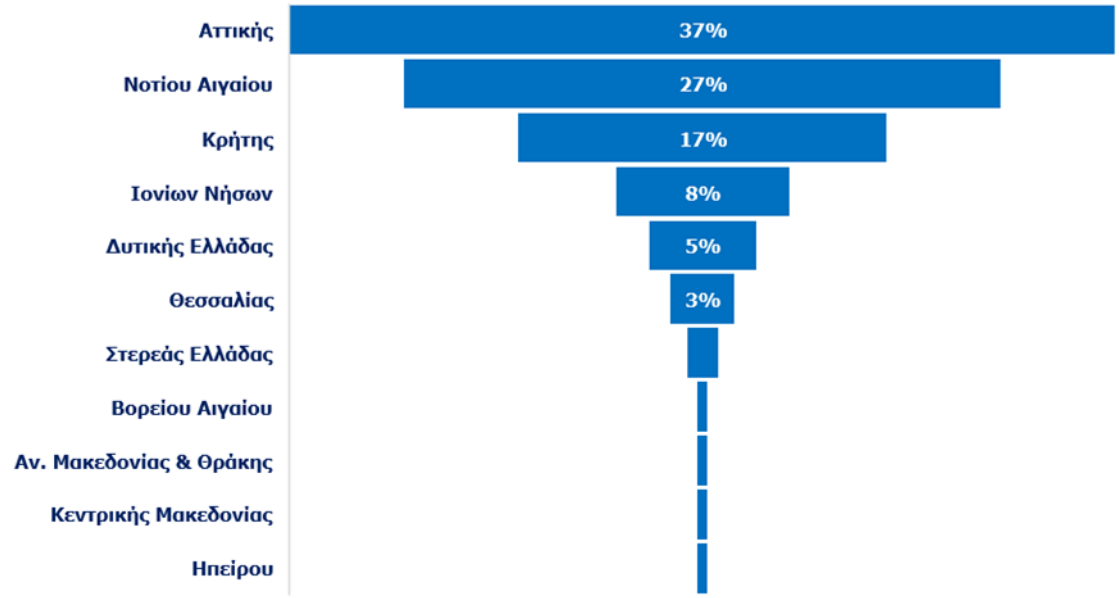

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2020 μόλις το 0,5% της κίνησης κρουαζιερόπλοιων της χώρας. Την περίοδο 2015-2019 τα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψαν μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -60% (από 155 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 62 κρουαζιερόπλοια το 2019). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση το λιμάνι της Σάμου (+121%, από 19 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 42 κρουαζιερόπλοια το 2019). Ενδεικτικά τα υπόλοιπα λιμάνια: Λήμνου (-80%, από 41 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 8 κρουαζιερόπλοια το 2019), Λέσβου (-87%, από 53 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 7 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Χίου (-88%, από 42 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 5 κρουαζιερόπλοια το 2019).

Αναφορικά με την περίοδο 2019-2020, η εικόνα που παρατηρείται σε όλα τα λιμάνια της Περιφέρειας είναι αρνητική, σημειώνοντας μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -98% (από 62 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 1 κρουαζιερόπλοιο το 2020). Το 2020, το μόνο λιμάνι που υποδέχτηκε κρουαζιερόπλοια ήταν το λιμάνι της Λήμνου.

Πίνακας 37: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2020

Λιμάνι	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λήμνου	41	8	1	-80%	-88%
Σάμου	19	42	0	121%	-100%
Λέσβου	53	7	0	-87%	-100%
Χίου	42	5	0	-88%	-100%
Βόρειο Αιγαίο	**155**	**62**	**1**	**-60%**	**-98%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 5,0 εκατ. το 2015 σε 5,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+71%, από 356 χιλ. το 2015 σε 607 χιλ. το 2019), Αττικής (+7%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+30%, από 802 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+13%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-80% ή -61 χιλ., από 76 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-78% ή -60 χιλ., από 77 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-10% ή -46 χιλ., από 461 χιλ. το 2015 σε 415 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-40% ή -43 χιλ., από 109 χιλ. το 2015 σε 65 χιλ. το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2020 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-99,5% ή -2,3 εκατ., από 2,3 εκατ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2020), Αττικής (-98% ή -1,1 εκατ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2020), Ιονίων Νήσων (-99% ή -1,0 εκατ., από 1,0 εκατ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2020), Κρήτης (-97% ή -587 χιλ., από 607 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2020) και Δυτικής Ελλάδας (-98% ή -407 χιλ., από 415 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2020).

Πίνακας 38: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Κρήτης	355.699	607.268	20.103	71%	-97%
Αττικής	1.026.014	1.098.591	16.640	7%	-98%
Ιονίων Νήσων	802.316	1.044.160	11.170	30%	-99%
Νοτίου Αιγαίου	1.996.720	2.260.723	10.617	13%	-100%
Δυτικής Ελλάδας	460.972	414.935	7.589	-10%	-98%
Θεσσαλίας	76.051	15.429	392	-80%	-97%
Στερεάς Ελλάδας	17.851	5.168	162	-71%	-97%
Ηπείρου	4.057	1.053	102	-74%	-90%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.061	2.699	45	-79%	-98%
Κεντρικής Μακεδονίας	26.356	4.865	28	-82%	-99%
Βορείου Αιγαίου	**76.803**	**17.217**	**26**	**-78%**	**-100%**
Πελοποννήσου	108.543	65.392	0	-40%	-100%
Ελλάδα	**4.964.443**	**5.537.500**	**66.874**	**12%**	**-99%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Κρήτη (30%), η Αττική (25%), τα Ιόνια Νησιά (17%) και το Νότιο Αιγαίο (16%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2020 το 88% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

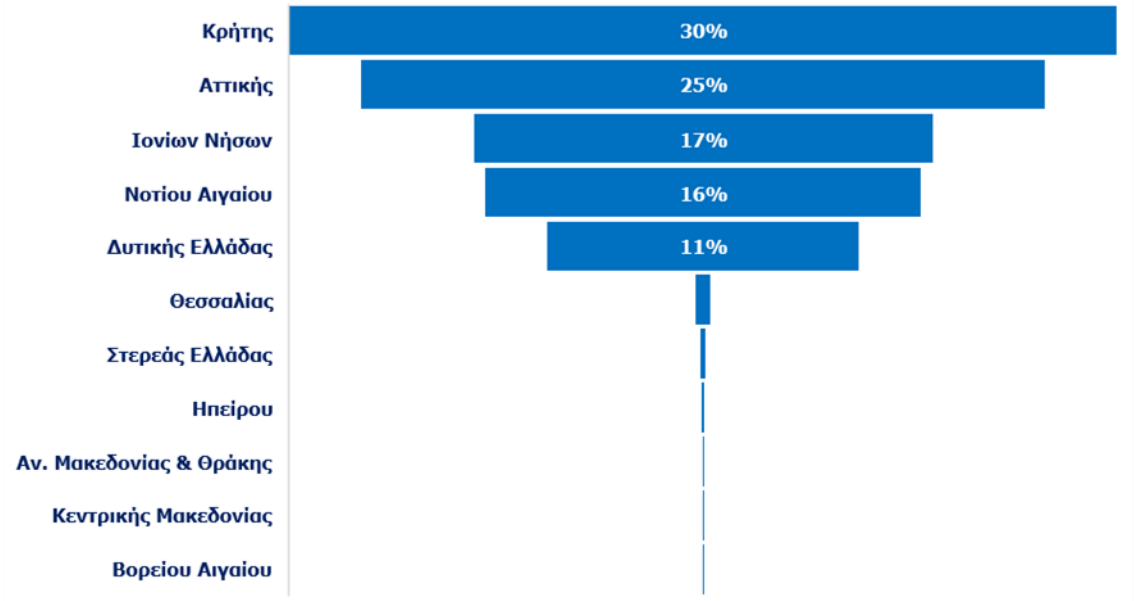

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2020 μόλις το 0,04% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της χώρας. Την περίοδο 2015-2019 τα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψαν μείωση στις αφίξεις επιβατών κατά -78% (από 77 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων: Λήμνου (-87%, από 16 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019), Σάμου (-11%, από 11 χιλ. το 2015 σε 10 χιλ. το 2019), Λέσβου (-87%, από 25 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) και Χίου (-91%, από 25 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020 η εικόνα είναι επίσης αρνητική, καταγράφοντας μείωση στις αφίξεις επιβατών κατά -99,8% (από 17 χιλ. το 2019 σε 26 αφίξεις το 2020). Η κίνηση που καταγράφηκε στην Περιφέρεια το 2020 αφορούσε μόνο το λιμάνι της Λήμνου.

Πίνακας 39: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2020

Λιμάνι	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λήμνου	15.787	2.035	26	-87%	-99%
Σάμου	10.893	9.674	0	-11%	-100%
Λέσβου	24.894	3.180	0	-87%	-100%
Χίου	25.229	2.328	0	-91%	-100%
Βόρειο Αιγαίο	**76.803**	**17.217**	**26**	**-78%**	**-100%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2015-2020

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +34% (από 4,4 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-6%, από 51 χιλ. το 2015 σε 48 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+171% ή +533 χιλ., από 312 χιλ. το 2015 σε 845 χιλ. το 2019), Αττικής (+21% ή +490 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27% ή +147 χιλ., από 541 χιλ. το 2015 σε 688 χιλ. το 2019) και Στερεά Ελλάδα (+41% ή +114 χιλ., από 277 χιλ. το 2015 σε 391 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκε κατά -81% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-81% ή -1,8 εκατ., από 2,8 εκατ. το 2019 σε 526 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-79% ή -397 χιλ., από 688 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-78% ή -363 χιλ., από 536 χιλ. το 2019 σε 116 χιλ. το 2020), Κρήτης (-88% ή -210 χιλ., από 845 χιλ. το 2019 σε 102 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-82% ή -207 χιλ., από 391 χιλ. το 2019 σε 70 χιλ. το 2020) και Δυτικής Ελλάδας (-85% ή -141 χιλ., από 223 χιλ. το 2019 σε 34 χιλ. το 2020).

Πίνακας 40: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττική	2.295.545	2.785.289	525.909	21%	-81%
Κεντρική Μακεδονία	541.193	687.717	143.828	27%	-79%
Νότιο Αιγαίο	478.588	535.992	115.611	12%	-78%
Κρήτη	312.274	845.477	102.370	171%	-88%
Στερεά Ελλάδα	276.968	390.509	69.591	41%	-82%
Δυτική Ελλάδα	174.653	223.303	33.526	28%	-85%
Πελοπόννησος	69.232	102.647	32.543	48%	-68%
Ιόνια Νησιά	61.135	80.883	21.398	32%	-74%
Ήπειρος	56.059	59.056	16.164	5%	-73%
Θεσσαλία	40.395	69.460	14.099	72%	-80%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	41.502	50.866	10.755	23%	-79%
Βόρειο Αιγαίο	**50.847**	**47.913**	**10.080**	**-6%**	**-79%**
Δυτική Μακεδονία	7.451	16.815	5.030	126%	-70%
Ελλάδα	**4.405.842**	**5.895.927**	**1.100.904**	**34%**	**-81%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2020 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές επισκέψεις (48%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κεντρική Μακεδονία (13%), το Νότιο Αιγαίο (11%) και η Κρήτη (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 81% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2020.

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

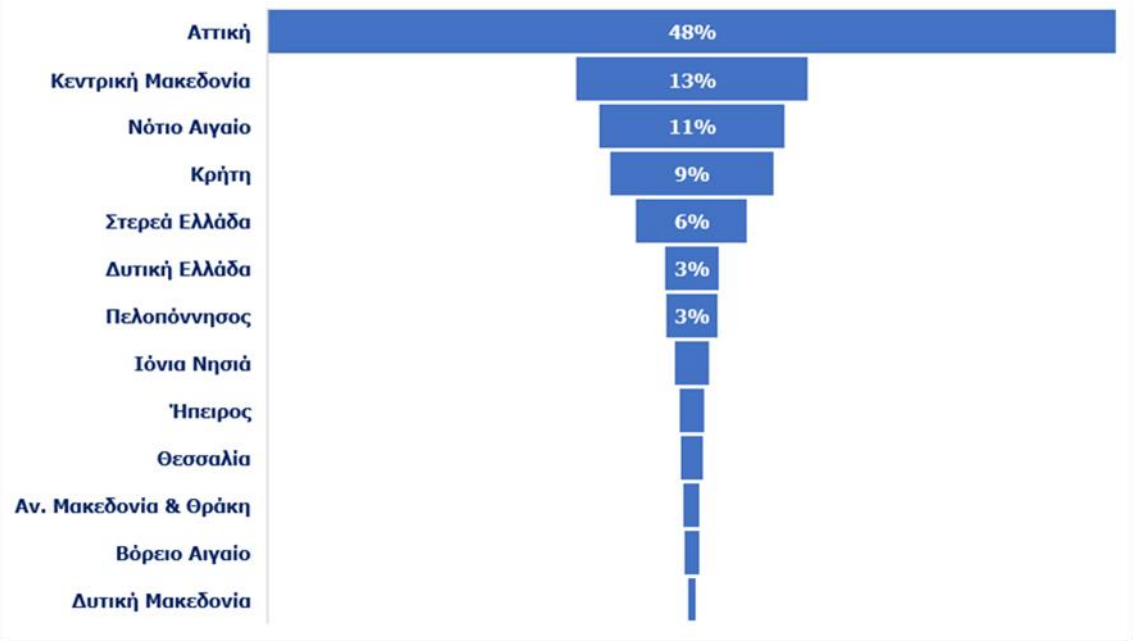

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε την περίοδο 2015-2019 μείωση στην επισκεψιμότητα των μουσείων της κατά -6% (από 51 χιλ. το 2015 σε 48 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εκόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Λήμνου (+38%, από 4 χιλ. το 2015 σε 6 χιλ. το 2019) και Λέσβου (+21%, από 8 χιλ. το 2015 σε 10 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Χίου (-9%, από 17 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019) και Σάμου (από 22 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019) μείωση.

Την περίοδο 2019-2020, ο αριθμός των επισκεπτών σε μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -79% (από 48 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Χίου (-79%, από 15 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2020), Σάμου (-82%, από 17 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2020), Λήμνου (-64%, από 6 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020) και Λέσβου (-83%, από 10 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020).

Πίνακας 41: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Χίου	16.743	15.175	3.223	-9%	-79%
Σάμου	21.884	17.280	3.133	-21%	-82%
Λήμνου	4.008	5.533	1.989	38%	-64%
Λέσβου	8.212	9.925	1.735	21%	-83%
Βόρειο Αιγαίο	**50.847**	**47.913**	**10.080**	**-6%**	**-79%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2020, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Χίου (32%) κατείχε το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Σάμου (31%), Λήμνου (20%) και Λέσβου (17%).

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

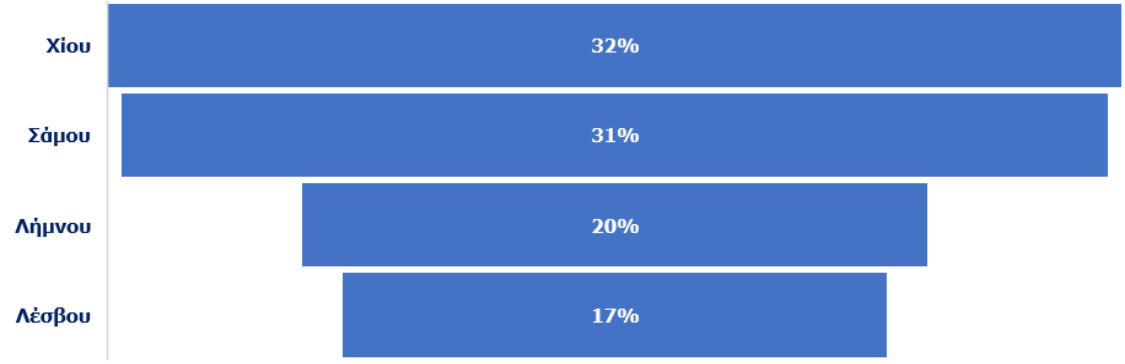

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ, 2015-2020

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +32% (από 10,3 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 13,7 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-0,003%, από 237 χιλ. το 2015 σε 237 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-28%, από 3 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+50% ή +2,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2015 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτης (+45% ή +673 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+33% ή +481 χιλ., από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+26% ή +85 χιλ., από 324 χιλ. το 2015 σε 409 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκε κατά -80% (από 13,7 εκατ. το 2019 σε 2,7 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-83% ή -5,2 εκατ., από 6,2 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2020), Κρήτης (-80% ή -1,7 εκατ., από 2,2 εκατ. το 2019 σε 438 χιλ. το 2020), Πελοποννήσου (-78% ή -1,5 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 429 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-78% ή -1,2 εκατ., από 1,5 εκατ. το 2019 σε 336 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-81% ή -432 χιλ., από 532 χιλ. το 2019 σε 100 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-78% ή -311 χιλ., από 398 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2020) και Στερεάς Ελλάδας (-81% ή -330 χιλ., από 409 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2020).

Πίνακας 42: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττική	4.145.093	6.234.154	1.048.633	50%	-83%
Κρήτη	1.482.109	2.155.260	437.586	45%	-80%
Πελοπόννησος	1.441.529	1.922.164	428.560	33%	-78%
Νότιο Αιγαίο	1.638.165	1.495.796	336.136	-9%	-78%
Δυτική Ελλάδα	486.368	532.089	100.091	9%	-81%
Κεντρική Μακεδονία	350.106	398.153	87.102	14%	-78%
Στερεά Ελλάδα	324.175	409.071	78.918	26%	-81%
Ιόνια Νησιά	236.949	236.943	75.313	0%	-68%
Ήπειρος	80.677	88.471	29.639	10%	-66%
Βόρειο Αιγαίο	**53.177**	**92.014**	**27.727**	**73%**	**-70%**
Αν. Μακεδονία & Θράκη	63.209	78.638	19.880	24%	-75%
Θεσσαλία	15.817	18.662	1.771	18%	-91%
Δυτική Μακεδονία	2.679	1.936	568	-28%	-71%
Ελλάδα	**10.320.053**	**13.663.351**	**2.671.924**	**32%**	**-80%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 39% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η Πελοπόννησος (16%) και το Νότιο Αιγαίο (13%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 84% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2020.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

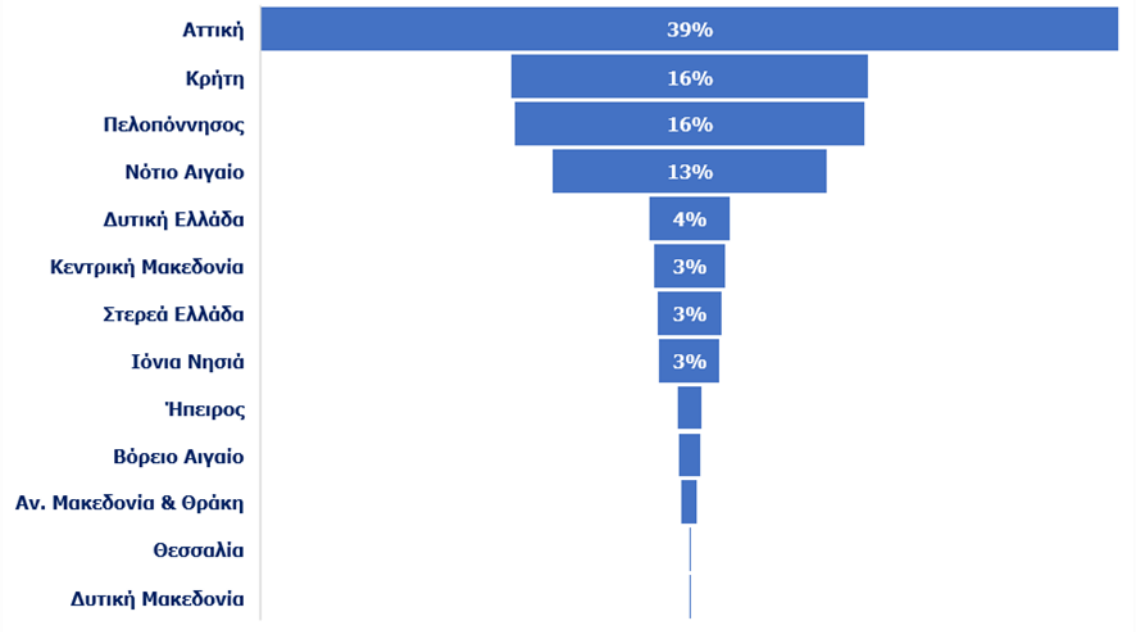

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε την περίοδο 2015-2019 αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους κατά +73% (από 53 χιλ. το 2015 σε 92 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Χίου (-71%, από 3 χιλ. το 2015 σε 909 επισκέπτες το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Λέσβου (+42%, από 29 χιλ. το 2015 σε 42 χιλ. το 2019), Λήμνου (+36%, από 21 χιλ. το 2015 σε 28 χιλ. το 2019) και Λήμνου (από 0 επισκέπτες το 2015 σε 21 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -70% (από 92 χιλ. το 2019 σε 28 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Λήμνου (-23%, από 21 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2020), Λέσβου (-87%, από 42 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2020), Σάμου (-82%, από 28 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2020) και Χίου (-14%, από 909 επισκέπτες το 2019 σε 781 επισκέπτες το 2020).

Πίνακας 43: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λήμνου	0	21.403	16.481		-23%
Λέσβου	29.419	41.725	5.449	42%	-87%
Σάμου	20.611	27.977	5.016	36%	-82%
Χίου	3.147	909	781	-71%	-14%
Βόρειο Αιγαίο	**53.177**	**92.014**	**27.727**	**73%**	**-70%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2020, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Λήμνου (59%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (20%), Σάμου (18%) και Χίου (3%).

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

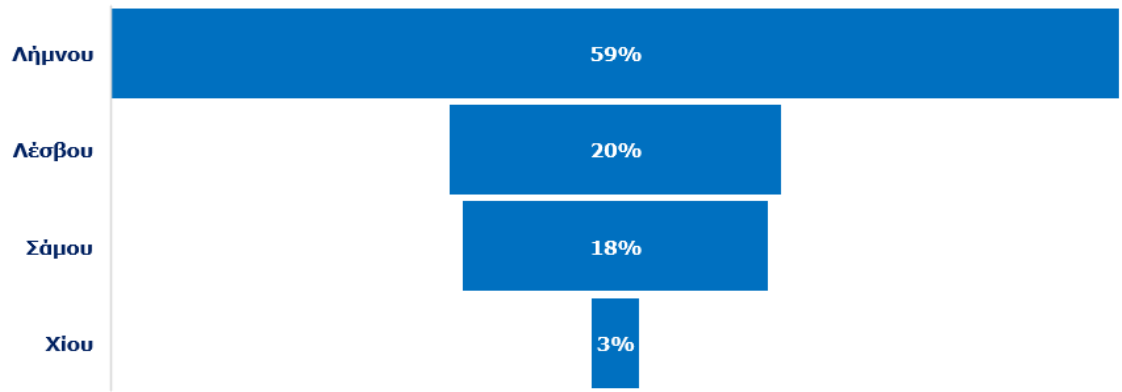

4.8 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ (ΣΕ €), 2015-2020

4.8.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +88% (από € 12,4 εκατ. το 2015 σε € 23,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-3%, από € 27 χιλ. το 2015 σε € 26 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+113% ή + € 7,2 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 13,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+89% ή + € 1,1 εκατ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,3 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 908 χιλ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,1 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+73% ή + € 581 χιλ., από € 800 χιλ. το 2015 σε € 1,4 εκατ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+79% ή + € 414 χιλ., από € 521 χιλ. το 2015 σε € 935 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -83% (από € 23,3 εκατ. το 2019 σε € 4,0 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-84% ή - € 11,4 εκατ., από € 13,6 εκατ. το 2019 σε € 2,1 εκατ. το 2020), Κρήτης (-76% ή - € 1,7 εκατ., από € 2,3 εκατ. το 2019 σε € 543 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-79% ή - € 1,9 εκατ., από € 2,4 εκατ. το 2019 σε € 516 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-88% ή - € 1,8 εκατ., από € 2,1 εκατ. το 2019 σε € 256 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-78% ή - € 1,1 εκατ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 305 χιλ. το 2020) και Δυτικής Ελλάδας (-89% ή - € 836 χιλ., από € 935 χιλ. το 2019 σε € 100 χιλ. το 2020).

Πίνακας 44: Εισπράξεις σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττικής	6.359.969	13.546.010	2.127.182	113%	-84%
Κρήτης	1.202.376	2.277.840	543.397	89%	-76%
Νότιο Αιγαίο	1.908.145	2.410.001	516.033	26%	-79%
Κεντρικής Μακεδονίας	799.863	1.380.806	304.851	73%	-78%
Στερεάς Ελλάδας	1.180.550	2.088.808	255.960	77%	-88%
Δυτικής Ελλάδας	521.270	935.207	99.648	79%	-89%
Ιονίων Νήσων	115.902	262.705	64.828	127%	-75%
Πελοποννήσου	91.298	159.499	59.218	75%	-63%
Ηπείρου	47.700	79.259	27.232	66%	-66%
Βορείου Αιγαίου	**91.086**	**95.252**	**18.660**	**5%**	**-80%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	37.419	69.026	18.070	84%	-74%
Θεσσαλίας	26.500	25.730	7.363	-3%	-71%
Δυτικής Μακεδονίας	3.135	12.883	4.959	311%	-62%
Σύνολο	**12.385.213**	**23.343.026**	**4.047.401**	**88%**	**-83%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2020 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές εισπράξεις (53%) που καταγράφηκαν στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (13%), το Νότιο Αιγαίο (13%) και η Κεντρική Μακεδονία (8%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των εισπράξεων στα μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2020.

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

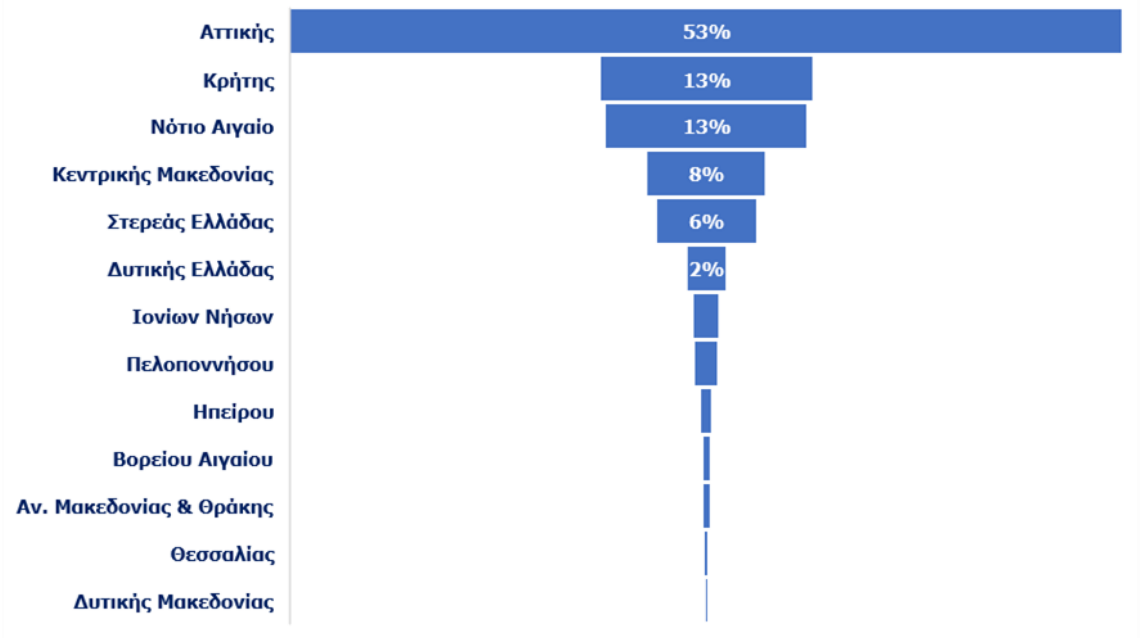

4.8.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε την περίοδο 2015-2019 αύξηση εισπράξεων κατά +5% (από € 91 χιλ. το 2015 σε € 95 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Χίου (-4%, από € 17 χιλ. το 2015 σε € 17 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (+7%, από € 56 χιλ. το 2015 σε € 60 χιλ. το 2019), Λήμνου (+4%, από € 5 χιλ. το 2015 σε € 6 χιλ. το 2019) και Λέσβου (+4%, από € 13 χιλ. το 2015 σε € 13 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στα μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -80% (από € 95 χιλ. το 2019 σε € 19 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Σάμου (-85%, από € 60 χιλ. το 2019 σε € 9 χιλ. το 2020), Χίου (-74%, από € 17 χιλ. το 2019 σε € 4 χιλ. το 2020), Λήμνου (-39%, από € 6 χιλ. το 2019 σε € 3 χιλ. το 2020) και Λέσβου (-85%, από € 13 χιλ. το 2019 σε € 2 χιλ. το 2020).

Πίνακας 45: Εισπράξεις σε μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Σάμου	55.957	60.102	8.954	7%	-85%
Χίου	17.209	16.516	4.271	-4%	-74%
Λήμνου	5.415	5.612	3.428	4%	-39%
Λέσβου	12.505	13.022	2.007	4%	-85%
Βορείου Αιγαίου	**91.086**	**95.252**	**18.660**	**5%**	**-80%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία για το 2020, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Σάμου (48%) κατέχει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Χίου (23%), Λήμνου (18%) και Λέσβου (11%).

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

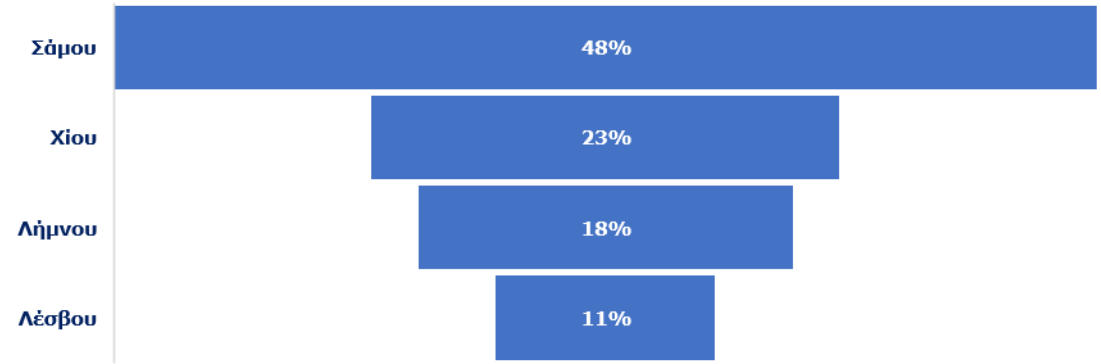

4.9 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ (ΣΕ €), 2015-2020

4.9.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +145% (από € 43,8 εκατ. το 2015 σε € 107,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-78%, από € 15 χιλ. το 2015 σε € 3 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 312 το 2015 σε € 250 το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+188% ή + € 39,0 εκατ., από € 20,7 εκατ. το 2015 σε € 59,7 εκατ. το 2019), Κρήτης (+178% ή + € 9,9 εκατ., από € 5,6 εκατ. το 2015 σε € 15,4 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+92% ή + € 6,0 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 12,4 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+107% ή + € 5,4 εκατ., από € 5,1 εκατ. το 2015 σε € 10,5 εκατ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+49% ή + € 1,2 εκατ., από € 2,5 εκατ. το 2015 σε € 3,7 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 1,2 εκατ., από € 1,6 εκατ. το 2015 σε € 2,8 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -84% (από € 107,6 εκατ. το 2019 σε € 17,1 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-86% ή - € 51,2 εκατ., από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 8,5 εκατ. το 2020), Κρήτης (-82% ή - € 12,7 εκατ., από € 15,4 εκατ. το 2019 σε € 2,7 εκατ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-82% ή - € 10,1 εκατ., από € 12,4 εκατ. το 2019 σε € 2,3 εκατ. το 2020), Πελοποννήσου (-81% ή - € 8,5 εκατ., από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 2,0 εκατ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-87% ή - € 3,2 εκατ., από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 473 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-85% ή - € 2,4 εκατ., από € 2,8 εκατ. το 2019 σε € 423 χιλ. το 2020) και Κεντρικής Μακεδονίας (-80% ή - € 1,1 εκατ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 278 χιλ. το 2020).

Πίνακας 46: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττικής	20.714.434	59.673.091	8.476.452	188%	-86%
Κρήτης	5.560.286	15.430.219	2.747.790	178%	-82%
Νότιου Αιγαίου	6.438.240	12.392.739	2.253.893	92%	-82%
Πελοποννήσου	5.082.045	10.495.760	2.005.587	107%	-81%
Δυτικής Ελλάδας	2.503.123	3.720.409	473.448	49%	-87%
Στερεάς Ελλάδας	1.588.160	2.817.993	422.921	77%	-85%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.013.021	1.403.192	278.340	39%	-80%
Ιονίων Νήσων	602.602	907.794	248.604	51%	-73%
Ηπείρου	78.730	249.340	103.867	217%	-58%
Βορείου Αιγαίου	**97.716**	**233.466**	**68.243**	**139%**	**-71%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	145.865	268.184	47.750	84%	-82%
Θεσσαλίας	15.215	3.383	1.560	-78%	-54%
Δυτικής Μακεδονίας	312	250	180	-20%	-28%
Σύνολο	**43.839.749**	**107.595.820**	**17.128.635**	**145%**	**-84%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στους αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2020 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές εισπράξεις (49%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), το Νότιο Αιγαίο (13%) και η Πελοπόννησος (12%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 90% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2020.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

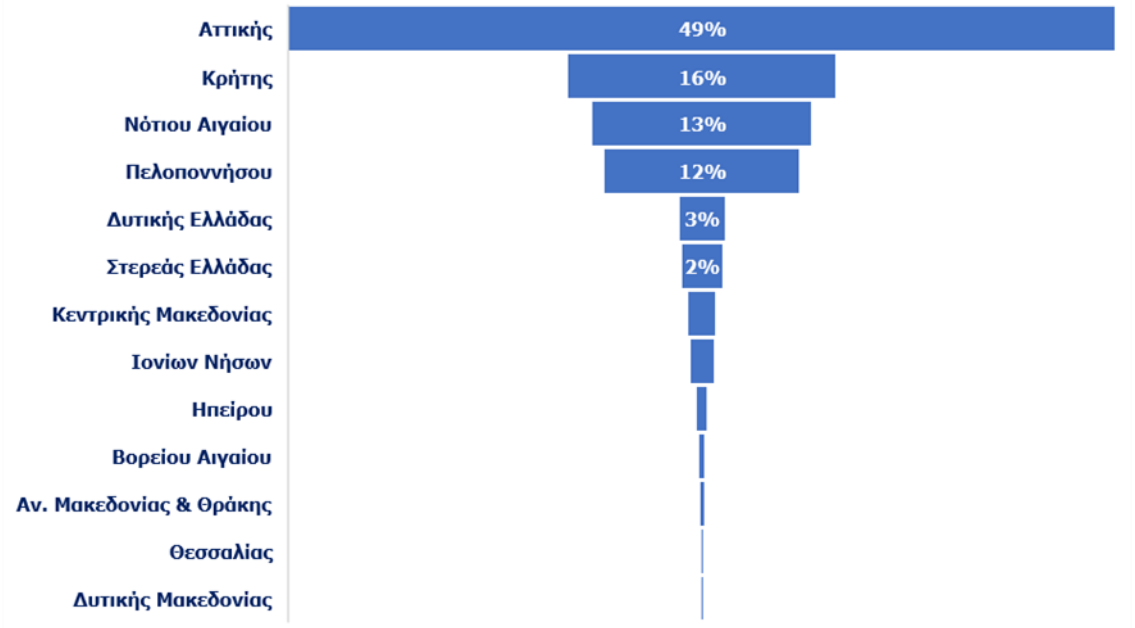

4.9.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε την περίοδο 2015-2019 αύξηση εισπράξεων στους αρχαιολογικούς της χώρους κατά +139% (από € 98 χιλ. το 2015 σε € 233 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Χίου (-16%, από € 1 χιλ. το 2015 σε € 1 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (+195%, από € 50 χιλ. το 2015 σε € 149 χιλ. το 2019), Λέσβου (+2%, από € 46 χιλ. το 2015 σε € 47 χιλ. το 2019) και Λήμνου (από € 0 το 2015 σε € 37 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -71% (από € 233 χιλ. το 2019 σε € 68 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση την Ενότητα Χίου (+1%, από € 1 χιλ. το 2019 σε € 1 χιλ. το 2020). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Λήμνου (-17%, από € 37 χιλ. το 2019 σε € 30 χιλ. το 2020), Σάμου (-82%, από € 149 χιλ. το 2019 σε € 27 χιλ. το 2020), Λέσβου (-79%, από € 47 χιλ. το 2019 σε € 10 χιλ. το 2020).

Πίνακας 47: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λήμνου	0	36.537	30.268		-17%
Σάμου	50.496	148.991	27.259	195%	-82%
Λέσβου	45.967	46.889	9.659	2%	-79%
Χίου	1.253	1.049	1.057	-16%	1%
Βόρειο Αιγαίο	**97.716**	**233.466**	**68.243**	**139%**	**-71%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2020, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Λήμνου (44%) κατέχει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Σάμου (40%), Λέσβου (14%) και Χίου (2%).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

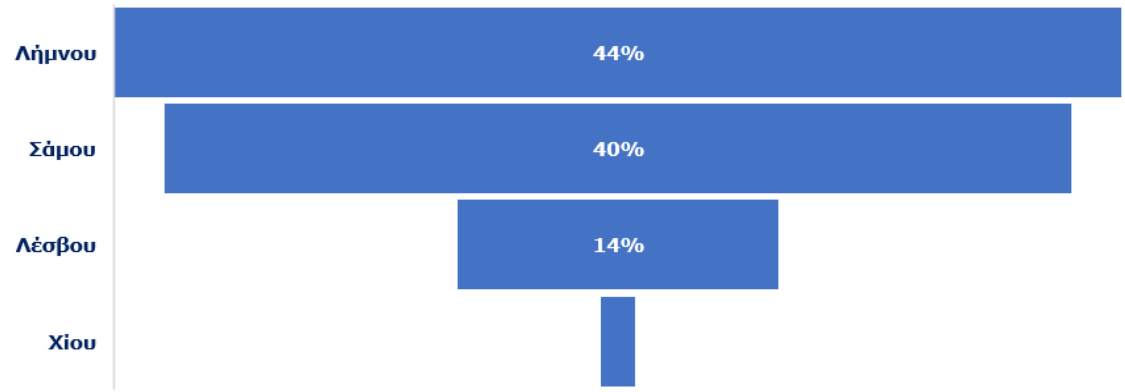

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2020

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2020

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων[15], ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών[16]. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +29% (από 28,4 εκατ. το 2016 σε 36,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-8%, από 330 χιλ. το 2016 σε 304 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες: Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+181% ή +2,5 εκατ., από 1,4 εκατ. το 2016 σε 3,8 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+32% ή +1,7 εκατ., από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+30% ή +1,4 εκατ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+17% ή +751 χιλ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+24% ή +591 χιλ., από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2020, οι επισκέψεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -77% (από 36,6 εκατ. το 2019 σε 8,3 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των επισκέψεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (-81% ή -5,5 εκατ., από 6,8 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου

[15] Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. εδώ.

[16] Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

(-77% ή -5,3 εκατ., από 6,9 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2020), Αττικής (-73% ή -4,3 εκατ., από 5,9 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2020), Κρήτης (-77% ή -4,1 εκατ., από 5,3 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-84% ή -3,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2019 σε 602 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-74% ή -2,2 εκατ., από 3,0 εκατ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2020).

Πίνακας 48: Επισκέψεις ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα (σε χιλ.), 2016-2020

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2020					
Περιφέρεια	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Αττικής	4.543	5.923	1.622	30%	-73%
Νότιο Αιγαίο	5.227	6.893	1.572	32%	-77%
Κεντρική Μακεδονία	6.395	6.761	1.280	6%	-81%
Κρήτη	4.537	5.288	1.236	17%	-77%
Ιόνια Νησιά	2.457	3.048	805	24%	-74%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	3.833	602	181%	-84%
Πελοπόννησος	843	899	278	7%	-69%
Ήπειρος	717	1.033	265	44%	-74%
Δυτική Ελλάδα	513	817	188	59%	-77%
Θεσσαλία	714	806	176	13%	-78%
Στερεά Ελλάδα	409	679	148	66%	-78%
Δυτική Μακεδονία	330	304	73	-8%	-76%
Βόρειο Αιγαίο	**328**	**359**	**44**	**10%**	**-88%**
Ελλάδα	**28.376**	**36.643**	**8.288**	**29%**	**-77%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική (20%), το Νότιο Αιγαίο (19%), η Κεντρική Μακεδονία (15%), η Κρήτη (15%) και τα Ιόνια Νησιά (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2020 το 79% των συνολικών επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα, 2020

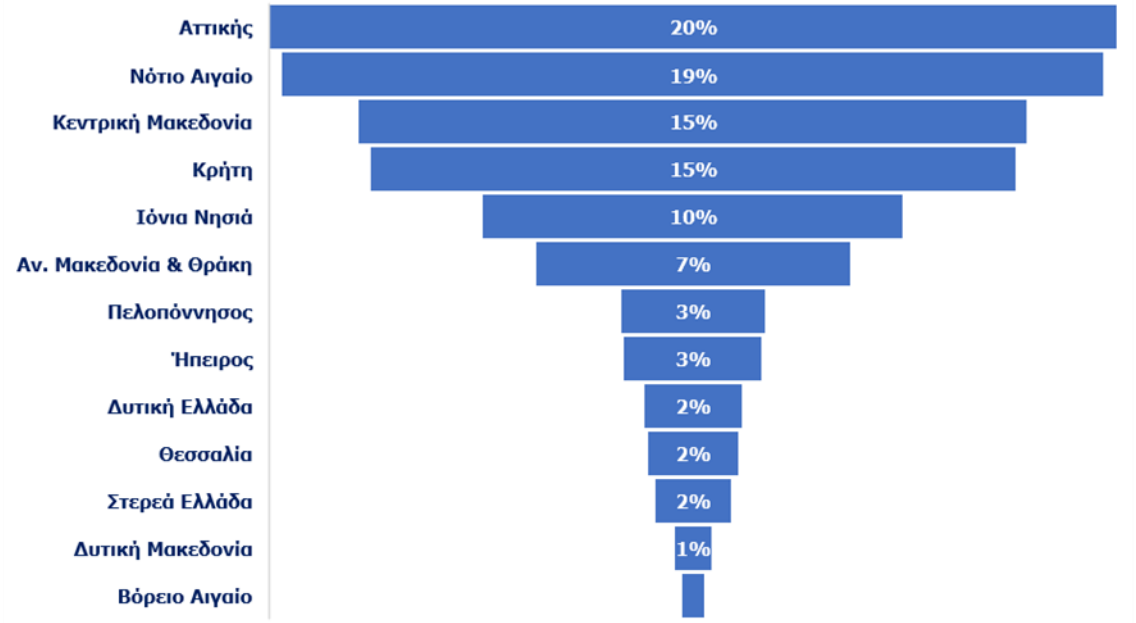

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2020. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση επισκέψεων κατά +10% (από 328 χιλ. το 2016 σε 359 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την αγορά της Τουρκίας (-17%, από 143 χιλ. το 2016 σε 119 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+20%, από 18 χιλ. το 2016 σε 21 χιλ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+34%, από 44 χιλ. το 2016 σε 59 χιλ. το 2019), ΗΠΑ (+3%, από 23 χιλ. το 2016 σε 24 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+37%, από 100 χιλ. το 2016 σε 137 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι επισκέψεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -88% (από 359 χιλ. το 2019 σε 44 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γερμανία (-55%, από 21 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2020), Ην. Βασίλειο (-90%, από 59 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2020), Τουρκία (-99%, από 119 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2020) και Λοιπές (-80%, από 137 χιλ. το 2019 σε 28 χιλ. το 2020). Στοιχεία για την αγορά των ΗΠΑ το 2020 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 49: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε χιλ.), 2016-2020

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Γερμανία	18	21	10	20%	-55%
Ην. Βασίλειο	44	59	6	34%	-90%
Τουρκία	143	119	1	-17%	-99%
ΗΠΑ	23	24	(:)	3%	
Λοιπές	100	137	28	37%	-80%
Σύνολο	**328**	**359**	**44**	**10%**	**-88%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 22% (5% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 13% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Τουρκία με 3% (44% το 2016) και από τις Λοιπές με 63% (30% το 2016).

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2016-2020

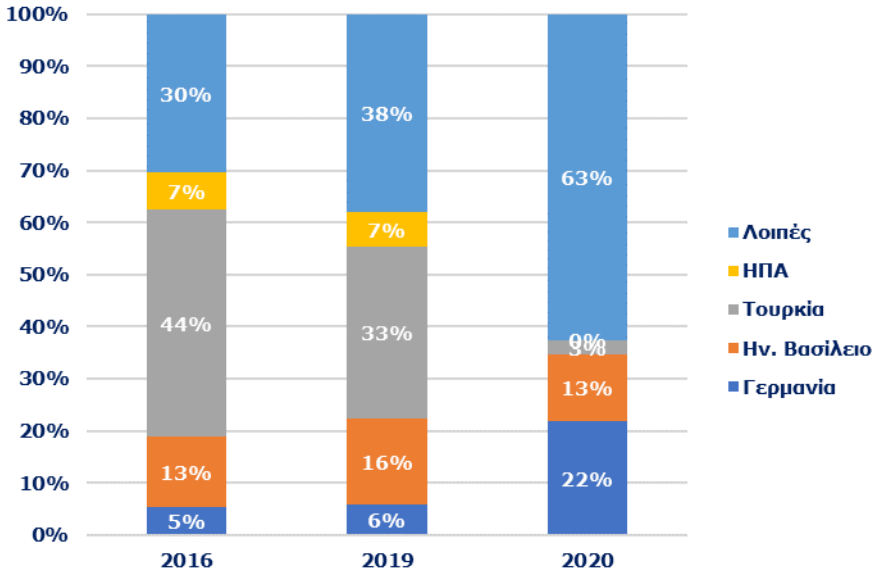

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +22% (από 190,4 εκατ. το 2016 σε 232,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-5%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,9 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφερειες Νοτίου Αιγαίου (+33% ή +13,2 εκατ., από 40,0 εκατ. το 2016 σε 53,2 εκατ. το 2019), Αττικής (+37% ή +9,3 εκατ., από 24,8 εκατ. το 2016 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+88%, από 5,4 εκατ. το 2016 σε 10,2 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12%, από 36,3 εκατ. το 2016 σε 40,8 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10% ή +3,9 εκατ., από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10% ή +2,3 εκατ., από 21,5 εκατ. το 2016 σε 23,7 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2020, οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -72% (από 232,5 εκατ. το 2019 σε 64,1 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκετρεύσεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-74% ή -39,5 εκατ., από 53,2 εκατ. το 2019 σε 13,6 εκατ. το 2020), Κρήτης (-76% ή -32,7 εκατ., από 43,3 εκατ. το 2019 σε 10,5 εκατ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-78% ή -31,6 εκατ., από 40,8 εκατ. το 2019 σε 9,2 εκατ. το 2020), Αττικής (-63% ή -21,6 εκατ., από 34,0 εκατ. το 2019 σε 12,5 εκατ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-71% ή -16,8 εκατ., από 23,7 εκατ. το 2019 σε 6,9 εκατ. το 2020).

Πίνακας 50: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2020

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2020					
Περιφέρεια	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νότιο Αιγαίο	39.996	53.169	13.628	33%	-74%
Αττικής	24.769	34.028	12.466	37%	-63%
Κρήτη	39.378	43.256	10.510	10%	-76%
Κεντρική Μακεδονία	36.330	40.808	9.168	12%	-78%
Ιόνια Νησιά	21.493	23.744	6.914	10%	-71%
Πελοπόννησος	5.760	6.466	2.766	12%	-57%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	10.171	2.352	88%	-77%
Θεσσαλία	5.121	4.889	1.365	-5%	-72%
Δυτική Ελλάδα	2.742	4.530	1.324	65%	-71%
Ήπειρος	3.622	4.003	1.248	11%	-69%
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.978	1.090	61%	-63%
Δυτική Μακεδονία	1.475	1.520	644	3%	-58%
Βόρειο Αιγαίο	**2.458**	**2.902**	**581**	**18%**	**-80%**
Ελλάδα	**190.402**	**232.464**	**64.053**	**22%**	**-72%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (21%), την Αττική (19%), την Κρήτη (16%), την Κεντρική Μακεδονία (14%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2020.

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

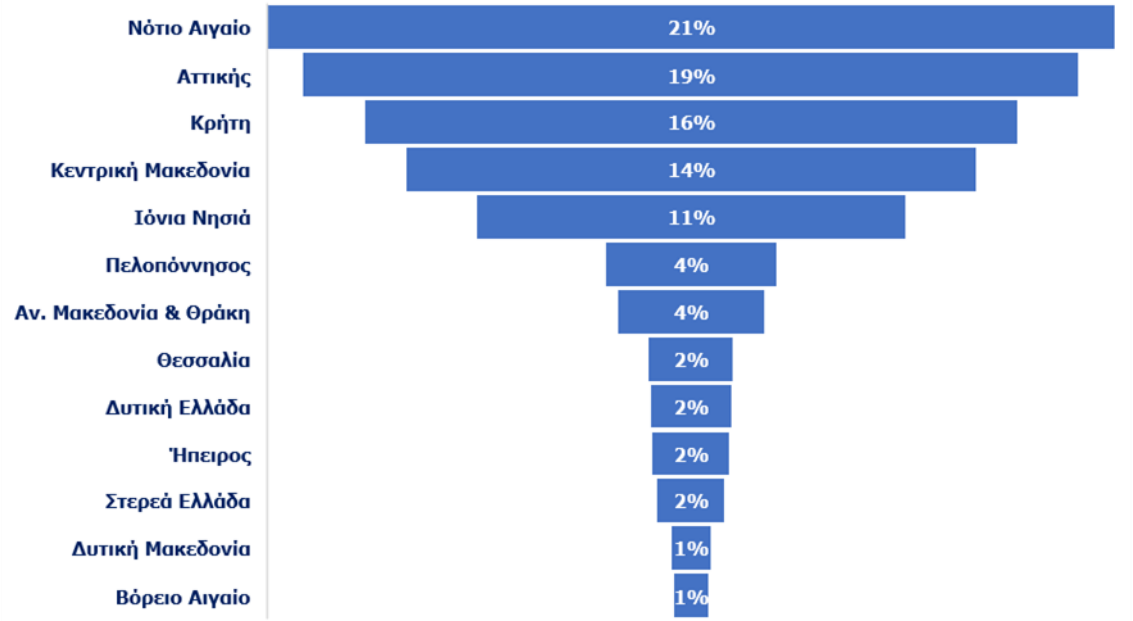

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2020. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση διανυκτερεύσεων κατά +18% (από 2,5 εκατ. το 2016 σε 2,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (-9%, από 201 χιλ. το 2016 σε 184 χιλ. το 2019) και της Τουρκίας (-19%, από 551 χιλ. το 2016 σε 445 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές του Ην. Βασιλείου (+52%, από 392 χιλ. το 2016 σε 596 χιλ. το 2019), των ΗΠΑ (+8%, από 278 χιλ. το 2016 σε 299 χιλ. το 2019) και των Λοιπών (+33%, από 1,0 εκατ. το 2016 σε 1,4 εκατ. το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2020, οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -80% (από 2,9 εκατ. το 2019 σε 581 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γερμανία (-24%, από 184 χιλ. το 2019 σε 139 χιλ. το 2020), Ην. Βασίλειο (-87%, από 596 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2020), Τουρκία (-98%, από 445 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2020) και Λοιπές (-74%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 356 χιλ. το 2020). Στοιχεία για την αγορά των ΗΠΑ το 2020 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 51: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε χιλ.), 2016-2020

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Γερμανία	201	184	139	-9%	-24%
Ην. Βασίλειο	392	596	78	52%	-87%
Τουρκία	551	445	7	-19%	-98%
ΗΠΑ	278	299	(:)	8%	
Λοιπές	1.036	1.379	356	33%	-74%
Σύνολο	**2.458**	**2.902**	**581**	**18%**	**-80%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 24% (8% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 13% (16% το 2016), από την Τουρκία με 1% (22% το 2016) και από τις Λοιπές με 61% (42% το 2016).

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2016-2020

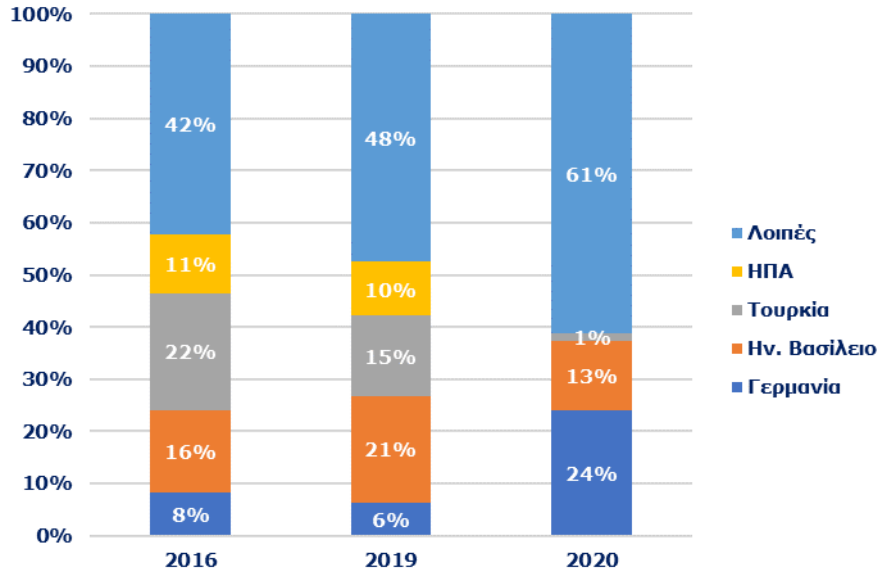

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +39% (από € 12,7 δισ. το 2016 σε € 17,7 δισ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς να σημειώνονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+65% ή + € 2,0 δισ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 5,2 δισ. το 2019), Αττικής (+49% ή + € 858 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+33% ή + € 562 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2019), Κρήτης (+16% ή + € 506 εκατ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,6 δισ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+27% ή + € 408 εκατ., από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,9 δισ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στην Ελλάδα κατέγραψαν πτώση κατά -76% (από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 4,3 δισ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-76% ή - € 3,9 δισ., από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 1,3 δισ. το 2020), Κρήτης (-76% ή - € 2,7 δισ., από € 3,6 δισ. το 2019 σε € 861 εκατ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-82% ή - € 1,8 δισ., από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 412 εκατ. το 2020), Αττικής (-71% ή - € 1,8 δισ., από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 761 εκατ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-77% ή - € 1,5 δισ., από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 446 εκατ. το 2020).

Πίνακας 52: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2020

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2020					
Περιφέρεια	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νότιο Αιγαίο	3.136	5.175	1.257	65%	-76%
Κρήτη	3.095	3.601	861	16%	-76%
Αττικής	1.734	2.592	761	49%	-71%
Ιόνια Νησιά	1.504	1.911	446	27%	-77%
Κεντρική Μακεδονία	1.688	2.250	412	33%	-82%
Πελοπόννησος	324	417	132	29%	-68%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	440	91	53%	-79%
Θεσσαλία	301	355	87	18%	-76%
Ήπειρος	218	261	82	20%	-69%
Δυτική Ελλάδα	146	257	70	77%	-73%
Στερεά Ελλάδα	117	180	59	54%	-67%
Δυτική Μακεδονία	68	76	27	12%	-64%
Βόρειο Αιγαίο	**131**	**165**	**25**	**26%**	**-85%**
Ελλάδα	**12.749**	**17.680**	**4.310**	**39%**	**-76%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2020, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (29%), την Κρήτη (20%), την Αττική (18%), τα Ιόνια Νησιά (10%) και την Κεντρική Μακεδονία (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 87% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2020.

Διάγραμμα 65: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

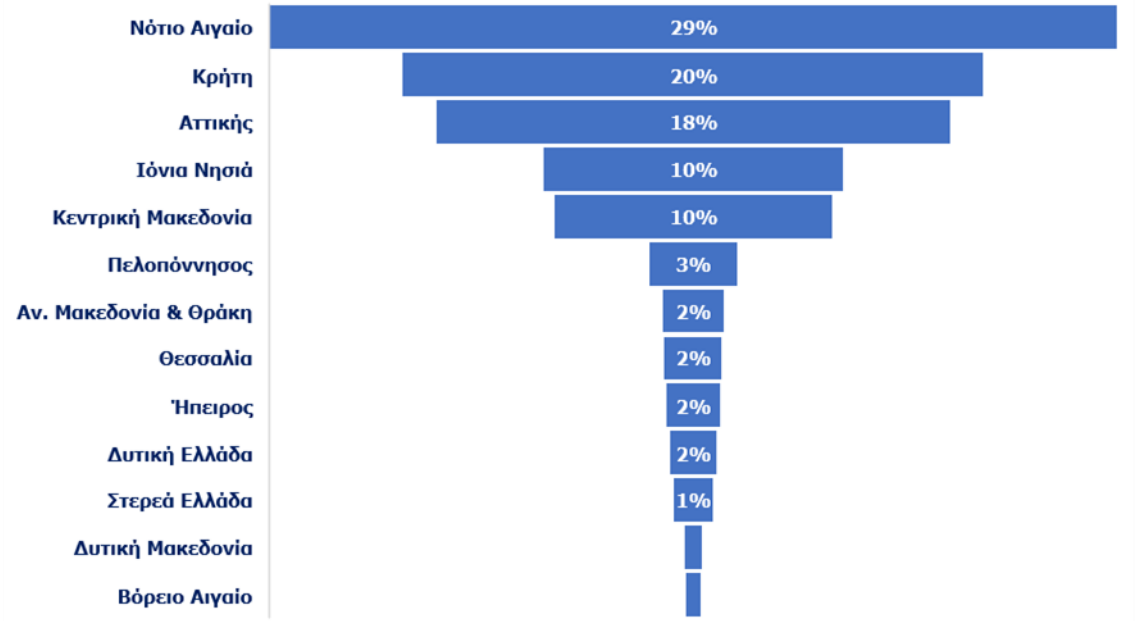

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2020. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση εισπράξεων κατά +26% (από € 131 εκατ. το 2016 σε € 165 εκατ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Τουρκίας (-24%, από € 32 εκατ. το 2016 σε € 25 εκατ. το 2019) και των ΗΠΑ (-61%, από € 17 εκατ. το 2016 σε € 7 εκατ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (+10%, από € 10 εκατ. το 2016 σε € 11 εκατ. το 2019), του Ην. Βασιλείου (+60%, από € 23 εκατ. το 2016 σε € 38 εκατ. το 2019) και των Λοιπών (+79%, από € 48 εκατ. το 2016 σε € 85 εκατ. το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -85% (από € 165 εκατ. το 2019 σε € 25 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γερμανία (-44%, από € 11 εκατ. το 2019 σε € 6 εκατ. το 2020), Ην. Βασίλειο (-93%, από € 38 εκατ. το 2019 σε € 3 εκατ. το 2020), Τουρκία (-97%, από € 25 εκατ. το 2019 σε € 1 εκατ. το 2020) και Λοιπές (-83%, από € 85 εκατ. το 2019 σε € 15 εκατ. το 2020). Στοιχεία για την αγορά των ΗΠΑ το 2020 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 53: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2016-2020

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Γερμανία	10	11	6	10%	-44%
Ην. Βασίλειο	23	38	3	60%	-93%
Τουρκία	32	25	1	-24%	-97%
ΗΠΑ	17	7	(:)	-61%	
Λοιπές	48	85	15	79%	-83%
Σύνολο	**131**	**165**	**25**	**26%**	**-85%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 25% (8% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 11% (18% το 2016), από την Τουρκία με 3% (25% το 2016) και από τις Λοιπές με 60% (36% το 2016).

Διάγραμμα 66: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2016-2020

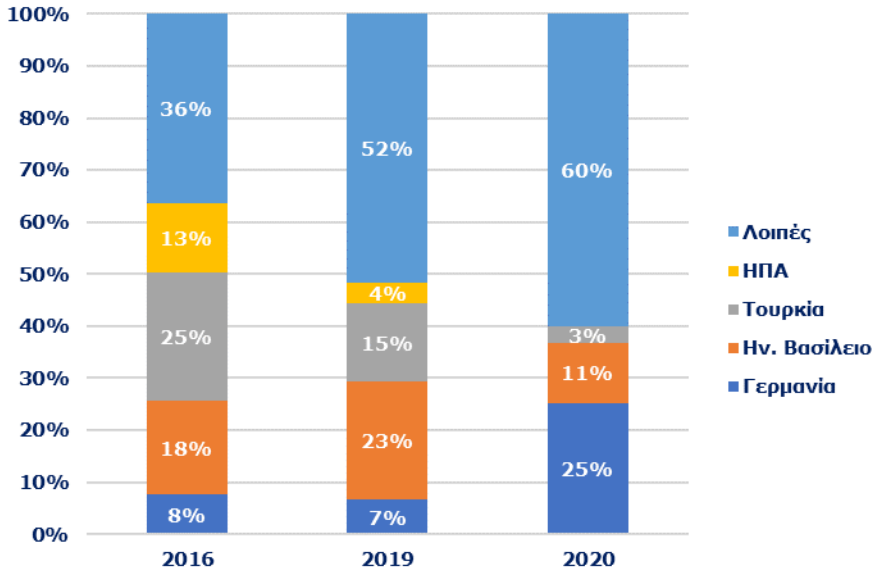

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2020

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +7% (από € 449 το 2016 σε € 482 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (-0,2%, από € 682 το 2016 σε € 681 το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-7%, από € 287 το 2016 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 304 το 2016 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-46%, από € 212 το 2016 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+25%, από € 600 το 2016 σε € 751 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+15%, από € 399 το 2016 σε € 460 το 2019), Ιονίων Νήσων (+2%, από € 612 το 2016 σε € 627 το 2019), Θεσσαλίας (+4%, από € 422 το 2016 σε € 440 το 2019), Πελοποννήσου (+21%, από € 384 το 2016 σε € 464 το 2019), Αττικής (+15%, από € 382 το 2016 σε € 438 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από € 283 το 2016 σε € 315 το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από € 205 το 2016 σε € 248 το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από € 264 το 2016 σε € 333 το 2019).

Παρόμοια είναι η αύξηση που καταγράφηκε και την περίοδο 2019-2020 στην Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη (+8%, από € 482 το 2019 σε € 520 το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-12%, από € 627 το 2019 σε € 554 το 2020) και Κεντρικής Μακεδονίας (-3%, από € 333 το 2019 σε € 322 το 2020). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (+50%, από € 265 το 2019 σε € 398 το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (+49%, από € 248 το 2019 σε € 370 το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+32%, από € 115 το 2019 σε € 152 το 2020), Βορείου Αιγαίου (+22%, από € 460 το 2019 σε € 559 το 2020) και Ηπείρου (+22%, από € 253 το 2019 σε € 310 το 2020).

Πίνακας 54: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020					
Περιφέρεια	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νότιο Αιγαίο	600	751	799	25%	6%
Κρήτη	682	681	697	0%	2%
Βόρειο Αιγαίο	**399**	**460**	**559**	**15%**	**22%**
Ιόνια Νησιά	612	627	554	2%	-12%
Θεσσαλία	422	440	493	4%	12%
Πελοπόννησος	384	464	475	21%	2%
Αττικής	382	438	469	15%	7%
Στερεά Ελλάδα	287	265	398	-7%	50%
Δυτική Ελλάδα	283	315	371	11%	18%
Δυτική Μακεδονία	205	248	370	21%	49%
Κεντρική Μακεδονία	264	333	322	26%	-3%
Ήπειρος	304	253	310	-17%	22%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	115	152	-46%	32%
Ελλάδα	**449**	**482**	**520**	**7%**	**8%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 751 το 2019 και € 799 το 2020), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 681 το 2019 και € 697 το 2020), Βορείου Αιγαίου (μόνο για το 2020, € 399 το 2016, € 460 το 2019 και € 559 το 2020) και Ιονίων Νήσων (€ 612 το 2016, € 627 το 2019 και € 554 το 2020).

Διάγραμμα 67: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020

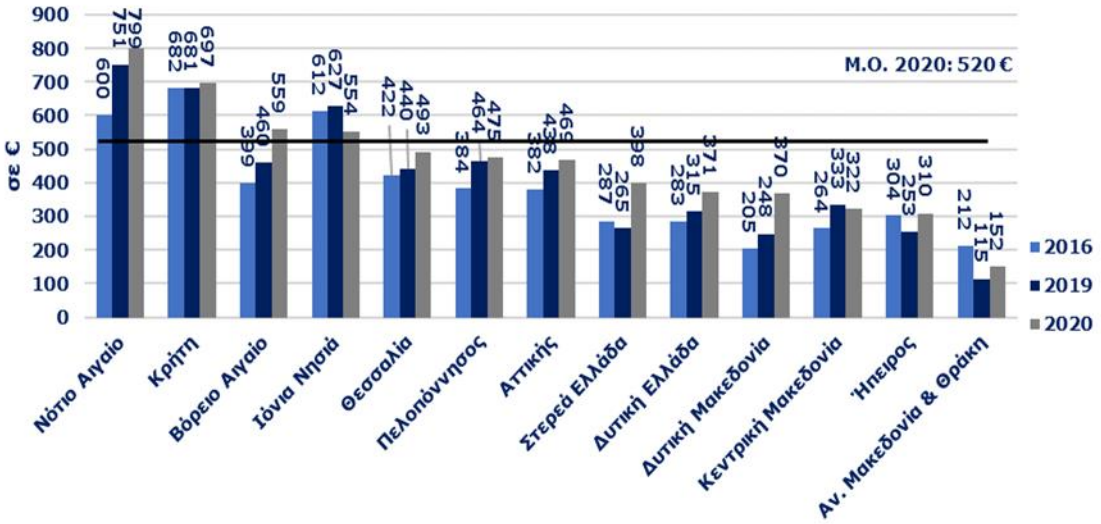

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +15% (από € 399 το 2016 σε € 460 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στις αγορές του Ην. Βασιλείου (+20%, από € 533 το 2016 σε € 637 το 2019) και των Λοιπών (+31%, από € 478 το 2016 σε € 624 το 2019). Οι υπόλοιπες αγορές σημείωσαν αρνητικό πρόσημο: Τουρκία (-8%, από € 225 το 2016 σε € 208 το 2019), Γερμανία (-8%, από € 572 το 2016 σε € 526 το 2019) και ΗΠΑ (-62%, από € 738 το 2016 σε € 280 το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σημείωσε αύξηση κατά +22% (από € 460 το 2019 σε € 559 το 2020). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στις αγορές της Τουρκίας (+243%, από € 208 το 2019 σε € 713 το 2020) και της Γερμανίας (+24%, από € 526 το 2019 σε € 650 το 2020). Οι υπόλοιπες αγορές κατέγραψαν πτώση: Ην. Βασίλειο (-23%, από € 637 το 2019 σε € 492 το 2020) και Λοιπές (-14%, από € 624 το 2019 σε € 535 το 2020). Στοιχεία για την αγορά των ΗΠΑ το 2020 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου υπολείπεται κατά -11% και -5% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016 και 2019 ενώ το 2020 την έχει υπερκεράσει κατά 8%.

Πίνακας 55: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2016-2020

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €) , 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Τουρκία	225	208	713	-8%	243%
Γερμανία	572	526	650	-8%	24%
Ην. Βασίλειο	533	637	492	20%	-23%
ΗΠΑ	738	280	(:)	-62%	
Λοιπές	478	624	535	31%	-14%
Περιφέρεια	**399**	**460**	**559**	**15%**	**22%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Η εικόνα στη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στις επιμέρους αγορές σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας ήταν μικτή, με την αγορά της Γερμανίας (€ 572 το 2016, € 526 το 2019 και € 650 το 2020) να καταγράφει υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 3 έτη, του Ην. Βασιλείου (€ 533 το 2016, € 637 το 2019 και € 492 το 2020) και των Λοιπών (€ 478 το 2016, € 624 το 2019 και € 535 το 2020) μόνο το 2016 και το 2019, την Τουρκία (€ 225 το 2016, € 208 το 2019 και € 713 το 2020) μόνο το 2020 και των ΗΠΑ (€ 738 το 2016 και € 280 το 2019) μόνο το 2016.

Διάγραμμα 68: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2016-2020

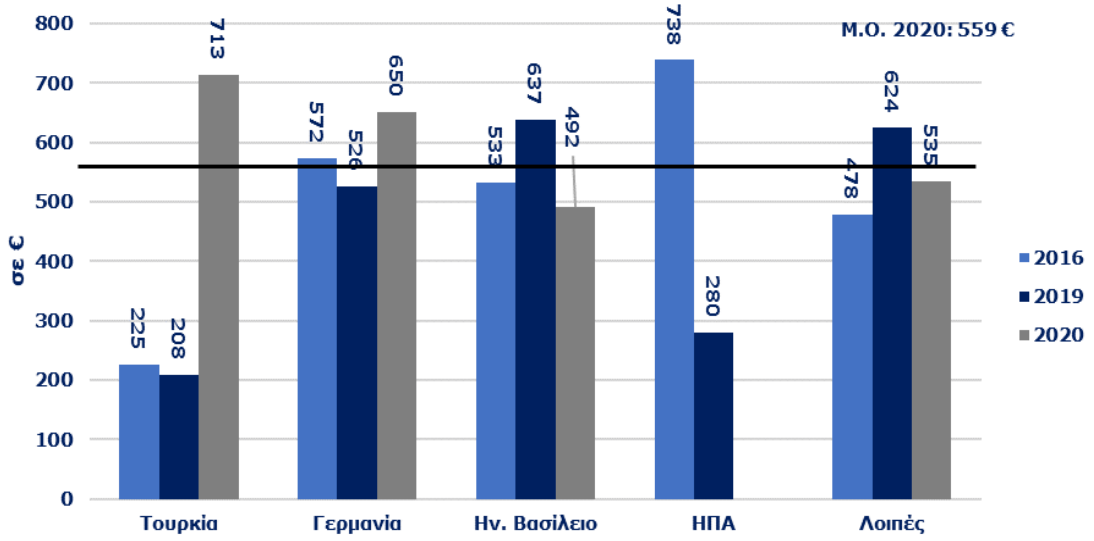

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +14% (από € 67 το 2016 σε € 76 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-5%, από € 63 το 2016 σε € 60 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-19%, από € 53 το 2016 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+24%, από € 78 το 2016 σε € 97 το 2019), Κρήτης (+6%, από € 79 το 2016 σε € 83 το 2019), Ηπείρου (+9%, από € 60 το 2016 σε € 65 το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από € 70 το 2016 σε € 80 το 2019), Θεσσαλίας (+23%, από € 59 το 2016 σε € 73 το 2019), Αττικής (+9%, από € 70 το 2016 σε € 76 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019), Πελοποννήσου (+15%, από € 56 το 2016 σε € 64 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από € 46 το 2016 σε € 55 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+8%, από € 46 το 2016 σε € 50 το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2020 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση κατέγραψε μείωση κατά -12% (από € 76 το 2019 σε € 67 το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Ηπείρου (+1%, από € 65 το 2019 σε € 66 το 2020). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μείωσεις την περίοδο 2019-2020, σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (-26%, από € 57 το 2019 σε € 42 το 2020), Πελοποννήσου (-26%, από € 64 το 2019 σε € 48 το 2020), Ιονίων Νήσων (-20%, από € 80 το 2019 σε € 65 το 2020), Αττικής (-20%, από € 76 το 2019 σε € 61 το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-18%, από € 55 το 2019 σε € 45 το 2020) και Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από € 50 το 2019 σε € 42 το 2020).

Πίνακας 56: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020					
Περιφέρεια	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νότιο Αιγαίο	78	97	92	24%	-5%
Κρήτη	79	83	82	6%	-2%
Ήπειρος	60	65	66	9%	1%
Ιόνια Νησιά	70	80	65	15%	-20%
Θεσσαλία	59	73	64	23%	-12%
Αττικής	70	76	61	9%	-20%
Στερεά Ελλάδα	63	60	54	-5%	-11%
Δυτική Ελλάδα	53	57	53	7%	-7%
Πελοπόννησος	56	64	48	15%	-26%
Κεντρική Μακεδονία	46	55	45	19%	-18%
Βόρειο Αιγαίο	**53**	**57**	**42**	**7%**	**-26%**
Δυτική Μακεδονία	46	50	42	8%	-16%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	43	39	-19%	-10%
Ελλάδα	**67**	**76**	**67**	**14%**	**-12%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 97 το 2019 και € 92 το 2020), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 83 το 2019 και € 82 το 2020), Ιονίων Νήσων (μόνο το 2016 και το 2019, € 70 το 2016, € 80 το 2019 και € 65 το 2020) και Αττικής (μόνο το 2016 και 2019, € 70 το 2016, € 76 το 2019 και € 61 το 2020).

Διάγραμμα 69: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020

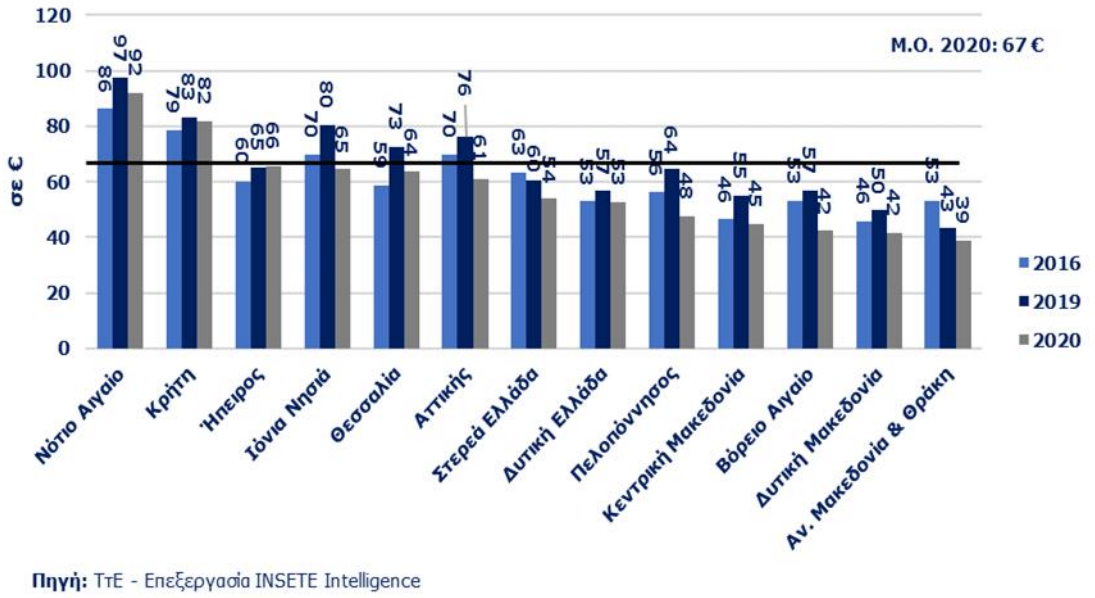

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +7% (από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στις αγορές της Γερμανίας (+21%, από € 50 το 2016 σε € 61 το 2019), του Ην. Βασιλείου (+6%, από € 60 το 2016 σε € 63 το 2019) και των Λοιπών (+34%, από € 46 το 2016 σε € 62 το 2019). Οι υπόλοιπες αγορές κατέγραψαν μείωση: Τουρκία (-5%, από € 59 το 2016 σε € 55 το 2019) και ΗΠΑ (-64%, από € 62 το 2016 σε € 23 το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίο σημείωσε μείωση κατά -26% (από € 57 το 2019 σε € 42 το 2020). Η μείωση αυτή είναι απόρροια της μείωσης της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που σημείωσαν όλες οι αγορές, με εξαίρεση την αγορά της Τουρκίας (+101%, από € 55 το 2019 σε € 111 το 2020). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (-27%, από € 61 το 2019 σε € 45 το 2020), Ην. Βασίλειο (-43%, από € 63 το 2019 σε € 36 το 2020) και Λοιπές (-33%, από € 62 το 2019 σε € 41 το 2020). Στοιχεία για την αγορά των ΗΠΑ το 2020 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου υπολείπεται κατά -21%, -25% και -37% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2020 αντίστοιχα.

Πίνακας 57: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2016-2020

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Τουρκία	59	55	111	-5%	101%
Γερμανία	50	61	45	21%	-27%
Ην. Βασίλειο	60	63	36	6%	-43%
ΗΠΑ	62	23	(:)	-64%	
Λοιπές	46	62	41	34%	-33%
Περιφέρεια	**53**	**57**	**42**	**7%**	**-26%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Τουρκίας (€ 59 το 2016, € 55 το 2019 και € 111 το 2020) να καταγράφει υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση τα έτη 2016 και 2020, της Γερμανίας (€ 50 το 2016, € 61 το 2019 και € 45 το 2020) τα έτη 2019 και 2020, του Ην. Βασιλείου (€ 60 το 2016, € 63 το 2019 και € 36 το 2020) τα έτη 2016 και 2019, των ΗΠΑ (€ 62 το 2016 και € 23 το 2019) μόνο το 2016 και την αγορά των Λοιπών (€ 46 το 2016, € 62 το 2019 και € 41 το 2020) μόνο το 2019.

Διάγραμμα 70: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2016-2020

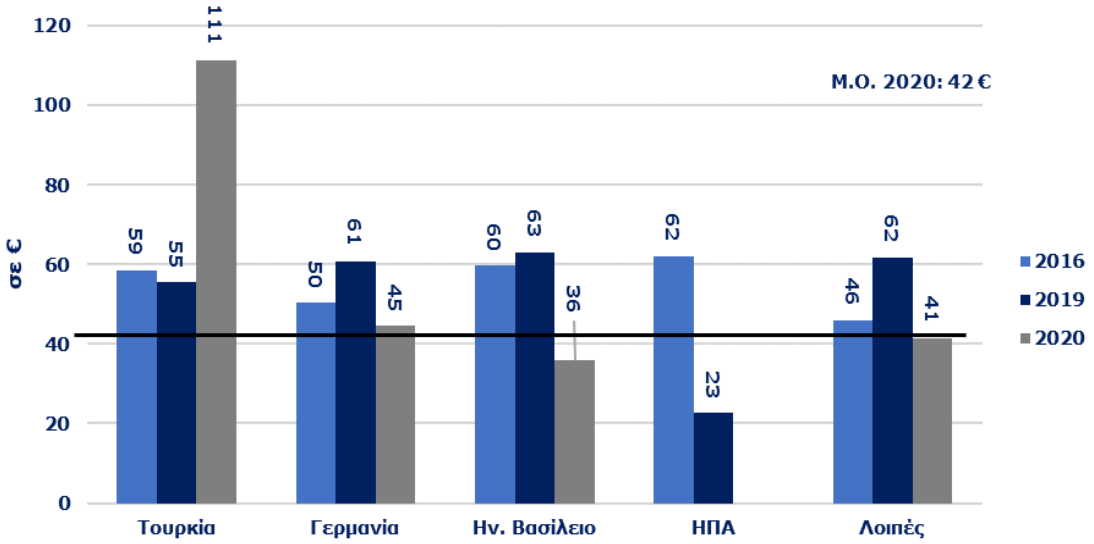

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε μείωση κατά -5% (από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+8%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (+6%, από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+0,2%, από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+4%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+6%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτης (-6%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2020 η Μέση Διάρκεια Παραμονής κατέγραψε αύξηση κατά +21% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να σημειώνονται στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+78%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,9 διανυκτερεύσεις το 2020), Στερεάς Ελλάδας (+68%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,4 διανυκτερεύσεις το 2020), Βορείου Αιγαίου (+64%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 13,2 διανυκτερεύσεις το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+47%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2020), Πελοποννήσου (+38%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 9,9 διανυκτερεύσεις το 2020) και Αττικής (+34%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2020).

Πίνακας 58: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020					
Περιφέρεια	2016	2019	2020	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2020
Βόρειο Αιγαίο	**7,5**	**8,1**	**13,2**	**8%**	**64%**
Πελοπόννησος	6,8	7,2	9,9	6%	38%
Δυτική Μακεδονία	4,5	5,0	8,9	11%	78%
Νότιο Αιγαίο	7,7	7,7	8,7	0%	12%
Ιόνια Νησιά	8,7	7,8	8,6	-10%	10%
Κρήτη	8,7	8,2	8,5	-6%	4%
Θεσσαλία	7,2	6,1	7,8	-16%	28%
Αττικής	5,5	5,7	7,7	4%	34%
Στερεά Ελλάδα	4,5	4,4	7,4	-2%	68%
Κεντρική Μακεδονία	5,7	6,0	7,2	6%	19%
Δυτική Ελλάδα	5,3	5,5	7,0	5%	27%
Ήπειρος	5,1	3,9	4,7	-24%	22%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	2,7	3,9	-34%	47%
Ελλάδα	**6,7**	**6,3**	**7,7**	**-5%**	**21%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (7,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 13,2 διανυκτερεύσεις το 2020), της Πελοποννήσου (6,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 9,9 διανυκτερεύσεις το 2020), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,7 διανυκτερεύσεις το 2020), των Ιονίων Νήσων (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,6 διανυκτερεύσεις το 2020) και της Κρήτης (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,5 διανυκτερεύσεις το 2020) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,8 διανυκτερεύσεις το 2020) μόνο τα έτη 2016 και 2020, της Δυτικής Μακεδονίας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,9 διανυκτερεύσεις το 2020) μόνο το 2020, ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αττικής (5,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,7 διανυκτερεύσεις το 2020), Στερεάς Ελλάδας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,4 διανυκτερεύσεις το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,2 διανυκτερεύσεις το 2020), Δυτικής Ελλάδας (5,3 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,0 διανυκτερεύσεις το 2020), Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2016, 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και 4,7 διανυκτερεύσεις το 2020) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2016,

2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 3,9 διανυκτερεύσεις το 2020) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 71: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020

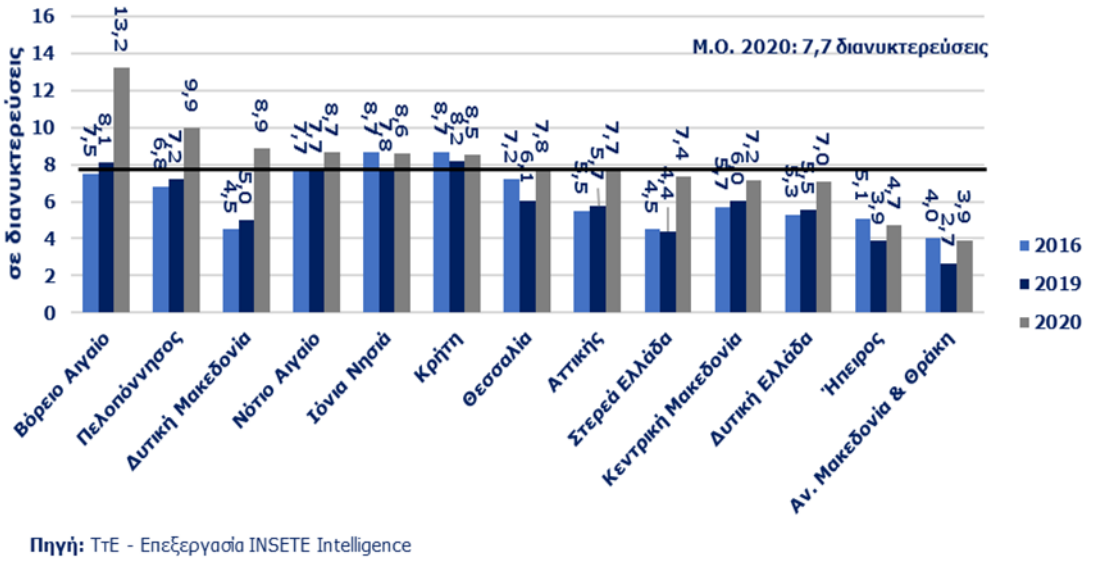

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +8% (από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στις αγορές του Ην. Βασιλείου (+13%, από 8,9 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019) και των ΗΠΑ (+4%, από 11,9 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 12,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Οι υπόλοιπες αγορές σημείωσαν πτώση: Γερμανία (-24%, από 11,4 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Τουρκία (-2%, από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και Λοιπές (-3%, από 10,4 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σημείωσε αύξηση κατά +64% (από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 13,2 διανυκτερεύσεις το 2020). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης που καταγράφηκε σε όλες τις αγορές: Γερμανία (+68%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 14,6 διανυκτερεύσεις το 2020), Ην. Βασίλειο (+35%, από 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 13,7 διανυκτερεύσεις το 2020), Τουρκία (+71%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,4 διανυκτερεύσεις το 2020) και Λοιπές (+28%, από 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,9 διανυκτερεύσεις το 2020). Στοιχεία για την αγορά των ΗΠΑ το 2020 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου έχει υπερκεράσει κατά 12%, 27% και 72% την συνολική Μέση Διάρκεια Παραμονής που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2020 αντίστοιχα.

Πίνακας 59: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020

Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Γερμανία	11,4	8,7	14,6	-24%	68%
Ην. Βασίλειο	8,9	10,1	13,7	13%	35%
Τουρκία	3,8	3,7	6,4	-2%	71%
ΗΠΑ	11,9	12,4	(:)	4%	
Λοιπές	10,4	10,1	12,9	-3%	28%
Περιφέρεια	**7,5**	**8,1**	**13,2**	**8%**	**64%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Συγκριτικά με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (11,4 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 14,6 διανυκτερεύσεις το 2020) και του Ην. Βασιλείου (8,9 διανυκτερεύσεις το 2016, 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 13,7 διανυκτερεύσεις το 2020) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, των Λοιπών (10,4 διανυκτερεύσεις το 2016, 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 12,9 διανυκτερεύσεις το 2020) ενώ αντίθετα η αγορά της Τουρκίας (3,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 6,4 διανυκτερεύσεις το 2020) κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία χρόνια σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας. Η αγορά των ΗΠΑ (11,9 διανυκτερεύσεις το 2016 και 12,4 διανυκτερεύσεις το 2019) για τα διαθέσιμα έτη κατέγραψε υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 72: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020

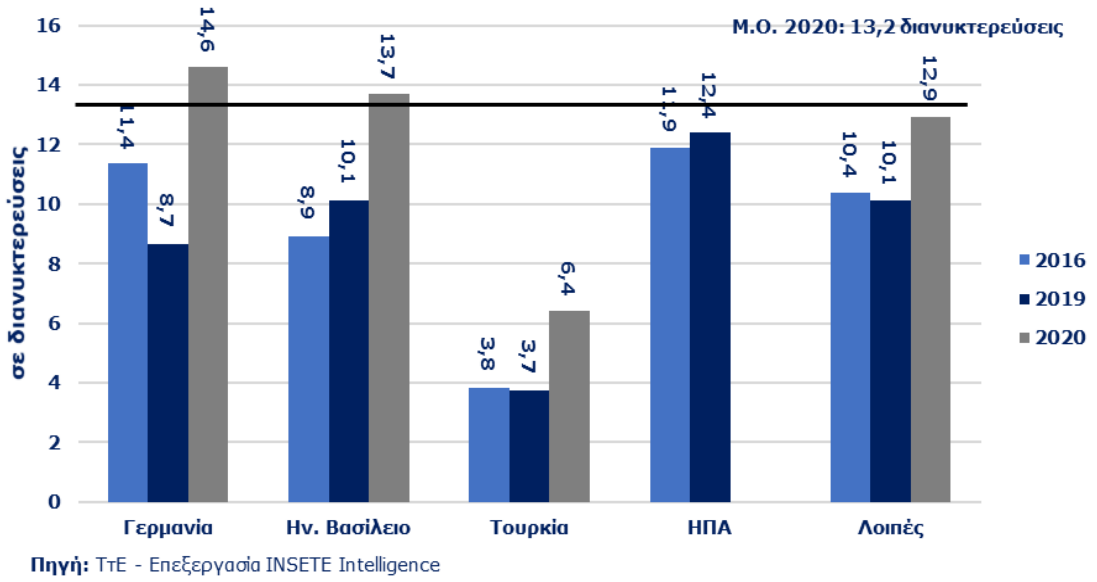

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά στοιχεία σχετικά με την στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου τα οποία προέρχονται από την μελέτη Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα και η οποία περιέχει τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα «Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου».

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αποτελεί έναν μη τουριστικά ανεπτυγμένο προορισμό, με ζητήματα/θέματα προσβασιμότητας και συνδεσιμότητας αλλά με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης με εστίαση στα προϊόντα Ήλιος & Θάλασσα, το yachting, τον Πολιτιστικό & Θρησκευτικό τουρισμό και τα εναλλακτικά θεματικά προϊόντα μέσω της ποιοτικής αναβάθμισης και τον εμπλουτισμό του παρεχόμενου προϊόντος, της αποτελεσματικότερης προβολής και προώθησης του και της βελτίωσης της συνδεσιμότητας και της προσβασιμότητας του. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχει πολλά περιθώρια βελτίωσης του τουριστικού της προϊόντος ώστε να προσφέρει μια ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία στους επιμέρους προορισμούς της, Λέσβο, Λήμνο & Χίο και Σάμο & Ικαρία.

Πίνακας 60: Προϊοντική εστίαση στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Δυνατότητα ανάπτυξης / ανάδειξης σε εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Υφιστάμενα ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικά / δευτερεύοντα
	Sun & Beach	Ναυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)
	Ναυτικός Τουρισμός (yachting)	Αθλητικός Τουρισμός
	Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός	
	Αγροτουρισμός	
	Οικοτουρισμός	
	Γαστρονομικός Τουρισμός	
	Τουρισμός Ευεξίας	

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Η περαιτέρω ανάπτυξη των προϊόντων του πίνακα προϋποθέτει την υλοποίηση επενδύσεων και δράσεων όπως:

- Αναβάθμιση των αεροδρομίων Χίου και Λήμνου και προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή στο πλαίσιο αξιοποίησης των αεροδρομίων από ιδιώτη, καθώς τα αεροδρόμια Χίου, Λήμνου και Ικαρίας βρίσκονται μεταξύ των 23 περιφερειακών αεροδρομίων υπό αξιοποίηση (με υψηλή και μεσαία επιβατική κίνηση)
- Προώθηση και προβολή του πρόσφατα αναβαθμισμένου διεθνούς αερολιμένα της Σάμου και ενίσχυση της συνδεσιμότητας του με το εξωτερικό με εταιρείες χαμηλού κόστους
- Ανάπλαση/ανάδειξη της ιδιαίτερης ιστορικής, πολεοδομικής, λαογραφικής και πολιτιστικής φυσιογνωμίας των παραδοσιακών οικισμών και των νεοκλασικών/διατηρητέων κτιρίων που βρίσκονται στον προορισμό και προσαρμογής της τυπολογίας των καταλυμάτων και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του προορισμού και τις ειδικές/εναλλακτικές μορφές τουρισμού που υποστηρίζει
- Δράσεις αναβάθμισης και αύξησης της ελκυστικότητας των αστικών κέντρων/οικισμών της Λέσβου, της Λήμνου και της Χίου, μέσω χωρικών αναπλάσεων, επέκτασης πεζοδρόμων, ανακαίνισης εγκαταλελειμμένων ιστορικών κτιρίων, ανάπλασης προσόψεων κτιρίων, ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας, βελτίωσης δρόμων, πεζοδρομίων και της οδικής ασφάλειας και τοποθέτησης ραμπών όπου απαιτείται
- Έργα κατασκευής/αναβάθμισης/επέκτασης λιμενικών υποδομών καθώς και των υπάρχουσων θέσεων ελλιμενισμού και υποδομών κρουαζιέρας στα νησιά του προορισμού για την εξυπήρετηση εξειδικευμένης κρουαζιέρας μέχρι 100 άτομα, προϊόν υψηλότερης μέσης κατά κεφαλήν δαπάνης σε σχέση με την μαζική κρουαζιέρα
- Σχεδιασμός πολιτιστικών διαδρομών για Θρησκευτικό & Πολιτιστικό τουρισμό και προώθηση αυτών με χρήση κατάλληλων εργαλείων storytelling
- Δημιουργία DMO για την Περιφέρεια που θα αναδείξει τον προορισμό και θα ενισχύσει την εξωστρέφεια φορέων που διαχειρίζονται πόρους που μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη του τουρισμού της Περιφέρειας

Η υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων και επενδύσεων θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη τόσο σε εδραιωμένες αγορές της Περιφέρειας όσο και σε νέες αγορές, όπως αυτές παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα. Οι προτεινόμενες αγορές προς ανάπτυξη διακρίνονται για την υψηλή τουριστική δαπάνη τους και μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην μεγέθυνση των τουριστικών μεγεθών της Περιφέρειας. Επιπλέον, η

περαιτέρω στόχευση στην εγχώρια αγορά μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση των πληροτήτων και στην άμβλυνση της εποχικότητας.

Πίνακας 61: Υφιστάμενες αγορές και αγορές στόχοι για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Σύμφωνα με την μελέτη των Σχεδίων Δράσης (βλ. αν.), στόχος των παραπάνω είναι η βελτίωση των τουριστικών ροών και εισπράξεων στην Περιφέρεια αλλά και η μείωση της εποχικότητας και η αύξηση της Δαπάνης και της Διάρκειας Παραμονής. Στον κατωτέρω πίνακα, παρουσιάζονται:

- τα μεγέθη του 2019 και οι Στόχοι για την Περιφέρεια για το 2030 και η κατανομή τους ανά τρίμηνο,
- καθώς και οι αντίστοιχοι Δείκτες Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ), Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια (ΜΔΕ) και Μέσης Διάρκειας Παραμονής (ΜΔΠ), σε ετήσια βάση.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι στόχος των Σχεδίων Δράσης είναι:

- η περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος (+112,9% επισκέψεις), με σημαντική όμως άμβλυνση της εποχικότητας (μείωση της συμμετοχής του 3ου τριμήνου κατά 14,6 π.μ. στις ετήσιες επίσκεψεις)

- η αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (+31,8%), που θα προκύψει τόσο από την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (+15,3%) όσο και από την αύξηση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (+14,3%)
- ως αποτέλεσμα, η αύξηση των διανυκτερεύσεων (+143,4%) και -κυρίως- των εισπράξεων (+180,6%) θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των επισκέψεων, ενώ η εποχικότητα σε αυτά τα μεγέθη θα αμβλυνθεί περισσότερο από ότι στις επισκέψεις (μείωση κατά 19,1 π.μ. και 16,6 π.μ. αντίστοιχα).

Πίνακας 62: Βασικά Μεγέθη/Δείκτες της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για το 2019 και οι στόχοι για το 2030

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου Ποσοστιαία κατανομή ανά τρίμηνο							
Βασικά Μεγέθη		**1ο τρίμηνο**	**2ο τρίμηνο**	**3ο τρίμηνο**	**4ο τρίμηνο**	**Σύνολο**	**% Δ Στόχος 2030/2019**
Επισκέψεις	2019	2,1%	26,6%	66,6%	4,7%	359.258	112,9%
	Στόχος	6,5%	31,2%	52,0%	10,3%	765.000	
Διανυκτερεύσεις	2019	7,1%	24,3%	62,4%	6,1%	2.902.074	143,4%
	Στόχος	19,0%	25,9%	43,3%	11,9%	7.062.545	
Έσοδα (σε €)	2019	4,4%	26,5%	64,3%	4,8%	165.308.844	180,6%
	Στόχος	12,4%	30,0%	47,7%	9,9%	463.836.880	

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου			
Βασικοί Δείκτες	**2019**	**Στόχος**	**% Δ Στόχος 2030/2019**
ΜΔΕ (€)	460	606	31,8%
ΜΔΔ (€)	57	66	15,3%
ΜΔΠ (σε διανυκτερεύσεις)	8,1	9,2	14,3%

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ[17], 2015-2020

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +46% (από 18,5 εκατ. το 2015 σε 27,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+79%, από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+52%, από 3,3 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+27%, από 3,8 εκατ. το 2015 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+29%, από 2,4 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 1,4 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+60%, από 935 χιλ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+41%, από 815 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από 514 χιλ. το 2015 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+19%, από 607 χιλ. το 2015 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+9%, από 646 χιλ. το 2015 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+59%, από 386 χιλ. το 2015 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 353 χιλ. το 2015 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+24%, από 123 χιλ. το 2015 σε 152 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) σημείωσαν πτώση κατά -70% (από 27,1 εκατ. το 2019 σε 8,2 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση: Νότιο Αιγαίο (-72%, από 5,8 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2020), Κρήτη (-72%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2020), Αττική (-73%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2020), Κεντρική Μακεδονία (-69%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 964 χιλ. το 2020), Ιόνια Νησιά (-73%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 627 χιλ. το 2020), Πελοπόννησο (-60%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 602 χιλ. το 2020), Θεσσαλία (-64%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 412 χιλ. το 2020), Στερεά Ελλάδα (-62%, από 817 χιλ. το 2019 σε 309 χιλ. το 2020), Δυτική Ελλάδα (-61%, από 705 χιλ. το 2019 σε 278 χιλ. το 2020), Ήπειρος (-56%, από 611 χιλ. το 2019 σε 270 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-66%, από 720 χιλ. το 2019 σε 245 χιλ. το 2020), Βόρειο Αιγαίο (-77%, από 402 χιλ. το 2019 σε 94 χιλ. το 2020) και Δυτική Μακεδονία (-59%, από 152 χιλ. το 2019 σε 62 χιλ. το 2020).

[17] Για το έτος 2015 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφορίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2019-2020 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

Πίνακας 63: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Νοτίου Αιγαίου	3.211.252	5.756.216	1.603.500	79%	-72%
Κρήτης	3.316.404	5.033.786	1.410.617	52%	-72%
Αττικής	3.805.609	4.844.993	1.331.720	27%	-73%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.392.102	3.092.167	964.095	29%	-69%
Ιονίων Νήσων	1.375.479	2.290.210	627.428	67%	-73%
Πελοποννήσου	935.140	1.492.741	602.434	60%	-60%
Θεσσαλίας	814.656	1.145.714	412.312	41%	-64%
Στερεάς Ελλάδας	513.600	817.403	309.064	59%	-62%
Δυτικής Ελλάδας	645.768	704.592	278.112	9%	-61%
Ηπείρου	385.687	611.459	270.073	59%	-56%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	606.705	720.197	244.831	19%	-66%
Βορείου Αιγαίου	**353.364**	**401.790**	**93.598**	**14%**	**-77%**
Δυτικής Μακεδονίας	122.935	152.498	62.178	24%	-59%
Ελλάδα	**18.478.701**	**27.063.766**	**8.209.962**	**46%**	**-70%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (20%), της Κρήτης (17%), της Αττικής (16%), της Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2020 το 72% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 73: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2020

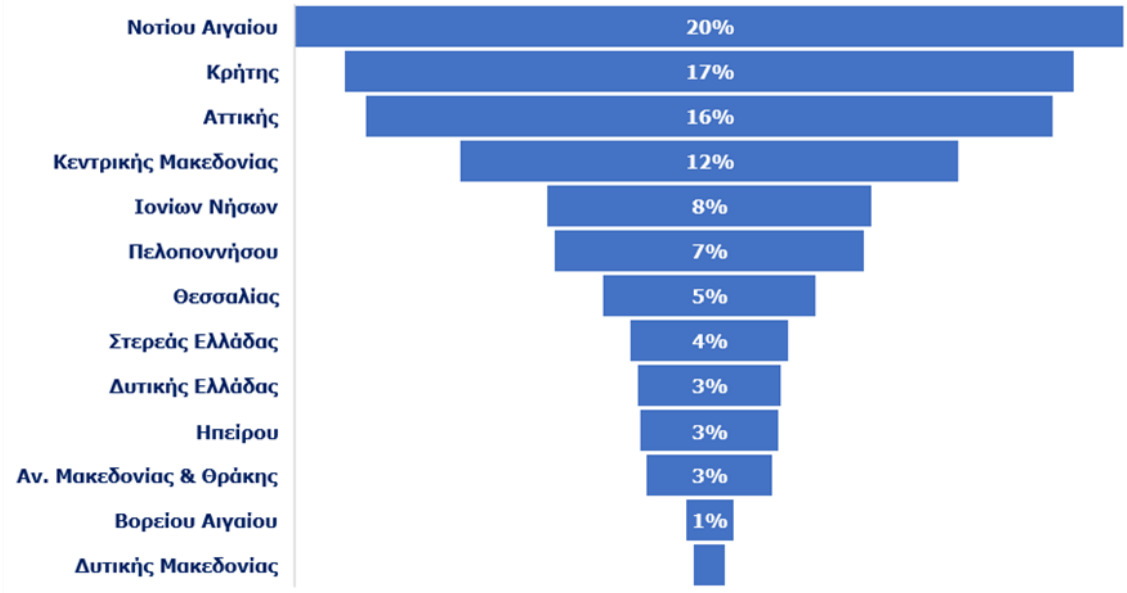

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+55%, από 12,7 εκατ. το 2015 σε 19,7 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+28%, από 5,7 εκατ. το 2015 σε 7,4 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 69% το 2015 σε 73% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 31% το 2015 σε 27% το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι αφίξεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-77%, από 19,7 εκατ. το 2019 σε 4,6 εκατ. το 2020) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-51%, από 7,4 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2020). Τέλος, την περίοδο 2019-2020, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων μειώθηκε (από 73% το 2019 σε 56% το 2020) σε σύγκριση με των ημεδαπών (από 27% το 2019 σε 44% το 2020).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +14% (από 353 χιλ. το 2015 σε 402 χιλ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +5% (από 251 χιλ. το 2015 σε 264 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +35% (από 102 χιλ. το 2015 σε 138 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Σάμου (+41%, από 125 χιλ. το 2015 σε 176 χιλ. το 2019), Λήμνου (+38%, από 25 χιλ. το 2015 σε 34 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (+23%, από 10 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Λέσβου (-9%, από 132 χιλ. το 2015 σε 119 χιλ. το 2019) και Χίου (-3%, από 63 χιλ. το 2015 σε 61 χιλ. το 2019) μείωση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (66% έναντι 34%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2020 το 1% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -77% σε σύγκριση με το 2019 (από 402 χιλ. το 2019 σε 94 χιλ. το 2020). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -89% (από 264 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2020) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -54% (από 138 χιλ. το 2019 σε 64 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Σάμου (-83%, από 176 χιλ. το 2019 σε 29 χιλ. το 2020), Λέσβου (-76%, από 119 χιλ. το 2019 σε 28 χιλ. το 2020), Χίου (-70%, από 61 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2020), Λήμνου (-62%, από 34 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2020) και Ικαρίας (-63%, από 12 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2020). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2020 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (68% έναντι 32%).

Πίνακας 64: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα		2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Σάμου	Αλλοδαποί	104.817	143.498	14.031	37%	-90%
	Ημεδαποί	19.713	32.223	15.177	63%	-53%
Λέσβου	Αλλοδαποί	90.201	68.706	7.502	-24%	-89%
	Ημεδαποί	41.432	50.514	20.846	22%	-59%
Χίου	Αλλοδαποί	37.628	30.195	4.135	-20%	-86%
	Ημεδαποί	24.935	30.331	14.322	22%	-53%
Λήμνου	Αλλοδαποί	15.120	17.256	3.177	14%	-82%
	Ημεδαποί	9.608	16.867	9.929	76%	-41%
Ικαρίας	Αλλοδαποί	3.447	3.872	797	12%	-79%
	Ημεδαποί	6.463	8.328	3.682	29%	-56%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**251.213**	**263.527**	**29.642**	**5%**	**-89%**
	Ημεδαποί	**102.151**	**138.263**	**63.956**	**35%**	**-54%**
Σύνολο Περιφέρειας		**353.364**	**401.790**	**93.598**	**14%**	**-77%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, η Ενότητα Σάμου (31%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (30%), Χίου (20%), Λήμνου (14%) και Ικαρίας (5%).

Διάγραμμα 74: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

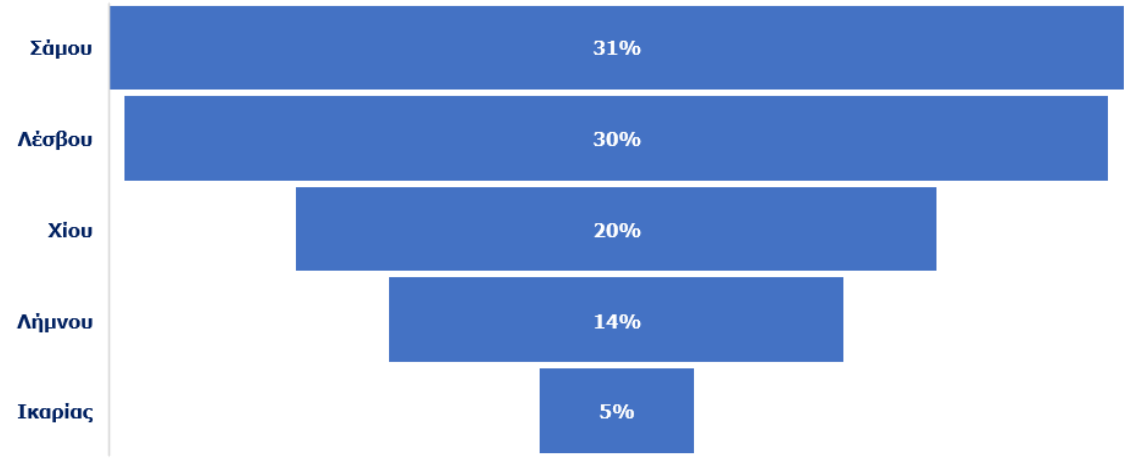

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 76,8 εκατ. το 2015 σε 109,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+63%, από 18,8 εκατ. το 2015 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+33%, από 21,1 εκατ. το 2015 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+52%, από 8,4 εκατ. το 2015 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+32%, από 8,2 εκατ. το 2015 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+28%, από 8,0 εκατ. το 2015 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+59%, από 2,5 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+34%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+61%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+20%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+15%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+75%, από 892 χιλ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+8%, από 289 χιλ. το 2015 σε 313 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν μείωση κατά -72% (από 109,2 εκατ. το 2019 σε 30,4 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Νότιο Αιγαίο (-73%, από 30,6 εκατ. το 2019 σε 8,2 εκατ. το 2020), Κρήτη (-75%, από 28,0 εκατ. το 2019 σε 7,1 εκατ. το 2020), Ιόνια Νησιά (-74%, από 12,8 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2020), Αττική (-71%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2020), Κεντρική Μακεδονία (-74%, από 10,8 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2020), Πελοπόννησο (-63%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2020), Θεσσαλία (-65%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 934 χιλ. το 2020), Στερεά Ελλάδα (-63%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 800 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-63%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 792 χιλ. το 2020), Δυτική Ελλάδα (-64%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 728 χιλ. το 2020), Ήπειρος (-59%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 639 χιλ. το 2020), Βόρειο Αιγαίο (-75%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 499 χιλ. το 2020) και Δυτική Μακεδονία (-55%, από 313 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2020).

Πίνακας 65: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Νοτίου Αιγαίου	18.807.465	30.592.824	8.229.958	63%	-73%
Κρήτης	21.094.955	27.962.541	7.083.131	33%	-75%
Ιονίων Νήσων	8.394.831	12.790.429	3.332.132	52%	-74%
Αττικής	7.994.126	10.260.847	2.969.501	28%	-71%
Κεντρικής Μακεδονίας	8.194.395	10.809.343	2.773.076	32%	-74%
Πελοποννήσου	2.479.313	3.936.868	1.458.007	59%	-63%
Θεσσαλίας	1.980.296	2.661.626	933.793	34%	-65%
Στερεάς Ελλάδας	1.342.734	2.163.593	799.661	61%	-63%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.798.036	2.152.142	791.918	20%	-63%
Δυτικής Ελλάδας	1.740.236	1.999.273	727.800	15%	-64%
Ηπείρου	892.226	1.558.985	638.628	75%	-59%
Βορείου Αιγαίου	**1.764.524**	**2.005.706**	**498.509**	**14%**	**-75%**
Δυτικής Μακεδονίας	288.976	312.803	140.050	8%	-55%
Ελλάδα	**76.772.113**	**109.206.980**	**30.376.164**	**42%**	**-72%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (27%), της Κρήτης (23%), των Ιονίων Νήσων (11%), της Αττικής (10%) και της Κεντρικής Μακεδονίας (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2020 το 80% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 75: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

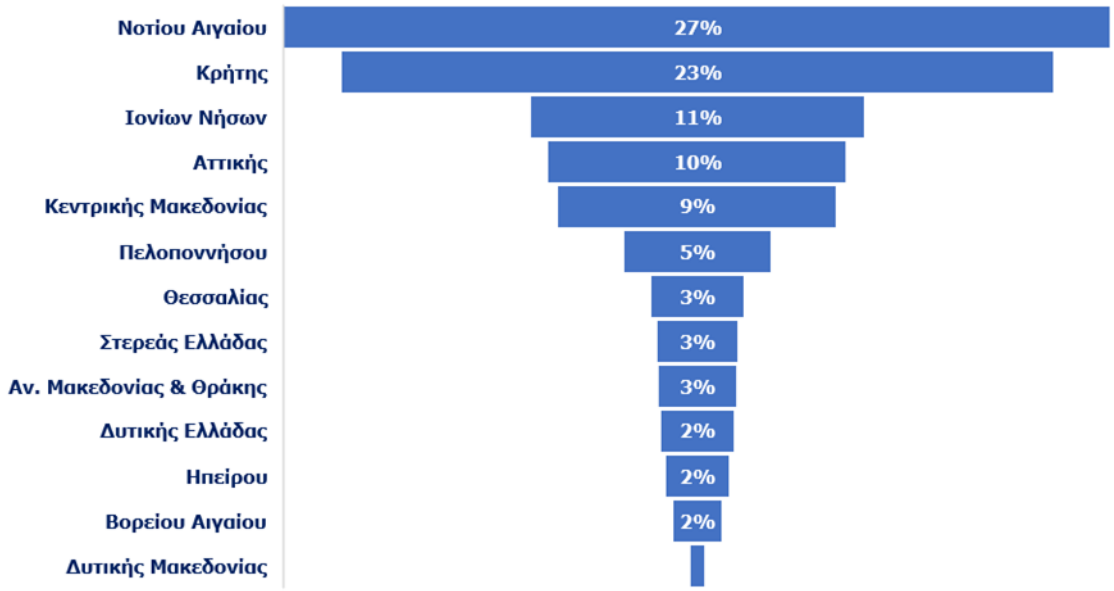

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+45%, από 63,6 εκατ. το 2015 σε 92,4 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+27%, από 13,2 εκατ. το 2015 σε 16,8 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 83% το 2015 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 17% το 2015 σε 15% το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-76%, από 92,4 εκατ. το 2019 σε 21,8 εκατ. το 2020) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-49%, από 16,8 εκατ. το 2019 σε 8,6 εκατ. το 2020). Τέλος, την περίοδο 2019-2020, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων μειώθηκε (από 85% το 2019 σε 72% το 2020) σε σύγκριση με των ημεδαπών (από 15% το 2019 σε 28% το 2020).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +14% (από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +36% (από 343 χιλ. το 2015 σε 468 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Σάμου (+31%, από 797 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019), Λήμνου (+26%, από 141 χιλ. το 2015 σε 178 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (+3%, από 45 χιλ. το 2015 σε 47 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Λέσβου (-6%, από 584 χιλ. το 2015 σε 551 χιλ. το 2019) και Χίου (-6%, από 196 χιλ. το 2015 σε 184 χιλ. το 2019) μείωση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (77% έναντι 23%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2020 το 2% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -75% σε σύγκριση με το 2019 (από 2,0 εκατ. το 2019 σε 499 χιλ. το 2020). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -87% (από 1,5 εκατ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2020) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -37% (από 468 χιλ. το 2019 σε 295 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Σάμου (-80%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 214 χιλ. το 2020), Λέσβου (-77%, από 551 χιλ. το 2019 σε 126 χιλ. το 2020), Χίου (-58%, από 184 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2020), Λήμνου (-65%, από 178 χιλ. το 2019 σε 63 χιλ. το 2020) και Ικαρίας (-64%, από 47 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2020). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2020 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο του μεριδίου των αλλοδαπών (59% έναντι 41%).

Πίνακας 66: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα		2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Σαμου	Αλλοδαποί	709.162	897.559	103.788	27%	-88%
	Ημεδαποί	88.238	148.040	110.240	68%	-26%
Λέσβου	Αλλοδαποί	467.484	411.283	52.020	-12%	-87%
	Ημεδαποί	116.539	139.863	74.315	20%	-47%
Χίου	Αλλοδαποί	123.350	94.026	16.820	-24%	-82%
	Ημεδαποί	73.024	90.369	61.398	24%	-32%
Λήμνου	Αλλοδαποί	104.170	118.220	26.489	13%	-78%
	Ημεδαποί	37.142	59.346	36.393	60%	-39%
Ικαρίας	Αλλοδαποί	17.198	17.065	4.359	-1%	-74%
	Ημεδαποί	28.217	29.935	12.687	6%	-58%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**1.421.364**	**1.538.153**	**203.476**	**8%**	**-87%**
	Ημεδαποί	**343.160**	**467.553**	**295.033**	**36%**	**-37%**
Σύνολο Περιφέρειας		**1.764.524**	**2.005.706**	**498.509**	**14%**	**-75%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, η Ενότητα Σάμου εμφάνισε το 2020 το υψηλότερο ποσοστό (43%) και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (25%), Χίου (16%), Λήμνου (13%) και Ικαρίας (3%).

Διάγραμμα 76: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

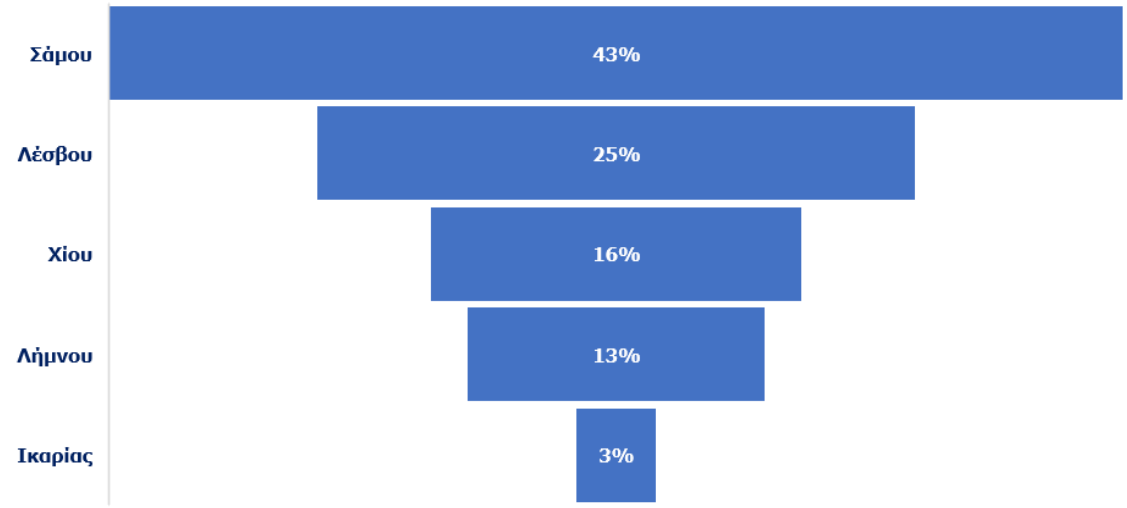

5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε οριακή επιδείνωση (από 49,1% το 2015 σε 48,7% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (από 47% το 2015 σε 49% το 2019), Θεσσαλίας (από 30% το 2015 σε 32% το 2019), Πελοποννήσου (από 27% το 2015 σε 32% το 2019), Ηπείρου (από 26% το 2015 σε 30% το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (από 23% το 2015 σε 27% το 2019) να καταγράφουν βελτίωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (από 59% το 2015 σε 58% το 2019), Ιονίων Νήσων (από 60% το 2015 σε 57% το 2019), Κρήτης (από 62% το 2015 σε 57% το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (από 46% το 2015 σε 44% το 2019), Βορείου Αιγαίου (από 39% το 2015 σε 35% το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 36% το 2015 σε 34% το 2019), Δυτικής Ελλάδας (από 34% το 2015 σε 33% το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (από 17% το 2015 σε 15% το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας σημείωσε επιδείνωση (από 48,7% το 2019 σε 29,6% το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν επιδείνωση: Νότιο Αιγαίο (από 58% το 2019 σε 40% το 2020), Ιόνια Νησιά (από 57% το 2019 σε 42% το 2020), Κρήτη (από 57% το 2019 σε 36% το 2020), Αττική (από 49% το 2019 σε 23% το 2020), Κεντρική Μακεδονία (από 44% το 2019 σε 23% το 2020), Βόρειο Αιγαίο (από 35% το 2019 σε 20% το 2020), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 34% το 2019 σε 19% το 2020), Δυτική Ελλάδα (από 33% το 2019 σε 23% το 2020), Θεσσαλία (από 32% το 2019 σε 21% το 2020), Πελοπόννησος (από 32% το 2019 σε 22% το 2020), Ήπειρος (από 30% το 2019 σε 21% το 2020), Στερεά Ελλάδα (από 27% το 2019 σε 18% το 2020) και Δυτική Μακεδονία (από 15% το 2019 σε 13% το 2020).

Πίνακας 67: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020
Νοτίου Αιγαίου	59%	58%	40%
Ιονίων Νήσων	60%	57%	42%
Κρήτης	62%	57%	36%
Αττικής	47%	49%	23%
Κεντρικής Μακεδονίας	46%	44%	23%
Βορείου Αιγαίου	**39%**	**35%**	**20%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	36%	34%	19%
Δυτικής Ελλάδας	34%	33%	23%
Θεσσαλίας	30%	32%	21%
Πελοποννήσου	27%	32%	22%
Ηπείρου	26%	30%	21%
Στερεάς Ελλάδας	23%	27%	18%
Δυτικής Μακεδονίας	17%	15%	13%
Ελλάδα	**49%**	**49%**	**30%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε επιδείνωση (από 39% το 2015 σε 35% το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν επιδείνωση: Σάμου (από 44% το 2015 σε 43% το 2019), Λήμνου (από 37,7% το 2015 σε 37,6% το 2019), Λέσβου (από 40% το 2015 σε 31% το 2019), Χίου (από 28% το 2015 σε 22% το 2019) και Ικαρίας (από 23% το 2015 σε 21% το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλύματων της Περιφέρειας σημείωσε επιδείνωση (από 35% το 2019 σε 20% το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν επιδείνωση: Σάμου (από 43% το 2019 σε 24% το 2020), Λήμνου (από 38% το 2019 σε 24% το 2020), Λέσβου (από 31% το 2019 σε 17% το 2020), Χίου (από 22% το 2019 σε 17% το 2020) και Ικαρίας (από 21% το 2019 σε 13% το 2020).

Πίνακας 68: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020
Σάμου	44%	43%	24%
Λήμνου	38%	38%	24%
Λέσβου	40%	31%	17%
Χίου	28%	22%	17%
Ικαρίας	23%	21%	13%
Βόρειο Αιγαίο	**39%**	**35%**	**20%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2015-2020

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 4,7 εκατ. το 2015 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +66% (από 3,0 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -2% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+48% ή +612 χιλ., από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+112% ή +579 χιλ., από 517 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+9% ή +87 χιλ., από 968 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+16% ή +94 χιλ., από 576 χιλ. το 2015 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2020 κατέγραψε μείωση κατά -75% (από 6,7 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2020). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -84% (από 5,0 εκατ. το 2019 σε 801 χιλ. το 2020) και των ημεδαπών μείωση κατά -46% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 885 χιλ. το 2020).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2020, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μείωσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-77% ή -1,5 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 443 χιλ. το 2020), Κρήτης (-83% ή -908 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 188 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-85% ή -895 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 160 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-77% ή -514 χιλ., από 671

χιλ. το 2019 σε 157 χιλ. το 2020). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2020 το 56% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Πίνακας 69: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2015-2020						
Περιφέρεια		**2015**	**2019**	**2020**	**%Δ 2015-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	661.824	1.360.945	274.787	106%	-80%
	Ημεδαποί	619.438	532.027	168.103	-14%	-68%
Κρήτης	Αλλοδαποί	451.882	1.015.320	144.709	125%	-86%
	Ημεδαποί	65.441	80.885	43.512	24%	-46%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	776.609	938.572	65.969	21%	-93%
	Ημεδαποί	190.932	116.185	94.123	-39%	-19%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	511.469	632.395	126.876	24%	-80%
	Ημεδαποί	64.865	38.368	29.665	-41%	-23%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	101.632	183.670	30.891	81%	-83%
	Ημεδαποί	167.093	189.212	110.026	13%	-42%
Αττικής	Αλλοδαποί	79.702	123.797	44.022	55%	-64%
	Ημεδαποί	124.409	153.976	91.887	24%	-40%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	139.929	179.517	36.881	28%	-79%
	Ημεδαποί	131.300	145.396	97.120	11%	-33%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	108.455	258.685	19.057	139%	-93%
	Ημεδαποί	95.278	105.475	80.303	11%	-24%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.487	36.765	9.227	2372%	-75%
	Ημεδαποί	109.115	121.832	84.499	12%	-31%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	92.560	166.972	26.756	80%	-84%
	Ημεδαποί	38.415	36.952	28.886	-4%	-22%
Βορείου Αιγαίου	**Αλλοδαποί**	**94.581**	**105.432**	**12.107**	**11%**	**-89%**
	Ημεδαποί	**6.321**	**49.253**	**27.880**	**679%**	**-43%**
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.760	24.186	9.146	106%	-62%
	Ημεδαποί	31.494	45.720	24.500	45%	-46%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.843	3.620	543	27%	-85%
	Ημεδαποί	15.518	17.466	4.327	13%	-75%
	Αλλοδαποί	**3.034.733**	**5.029.876**	**800.971**	**66%**	**-84%**
	Ημεδαποί	**1.659.619**	**1.632.747**	**884.831**	**-2%**	**-46%**
Σύνολο Χώρας		**4.694.352**	**6.662.623**	**1.685.802**	**42%**	**-75%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τέλος, το 2020 το μερίδιο των αλλοδαπών σε αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής μειώθηκε για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια σε ποσοστό κάτω του 50% ως απόρροια των ταξιδιωτικών περιορισμών που επέφερε η πανδημία του κορονοϊού. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2015-2020 το μερίδιο των αλλοδαπών μειώθηκε (από 65% το 2015 σε 48% το 2020) ενώ των ημεδαπών αυξήθηκε (από 35% το 2015 σε 52% το 2020).

Διάγραμμα 77: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2020

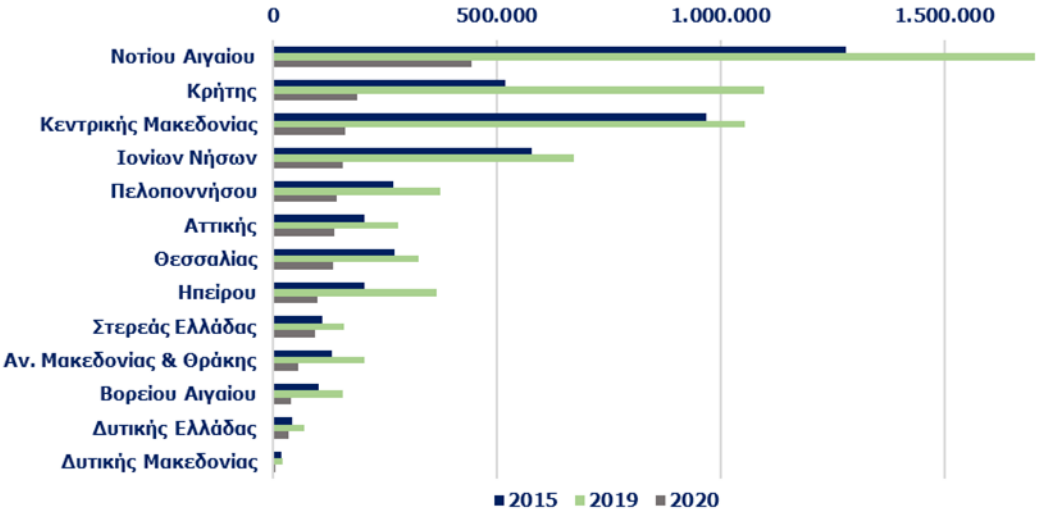

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +53% (από 101 χιλ. το 2015 σε 155 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +11% (από 95 χιλ. το 2015 σε 105 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +679% (από 6 χιλ. το 2015 σε 49 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2020, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -74% (από 155 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2020). Επιμέρους, οι αλλοδαποί σημείωσαν μείωση κατά -89% (από 105 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2020) και οι ημεδαποί μείωση κατά -43% (από 49 χιλ. το 2019 σε 28 χιλ. το 2020). Το 2020, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +33% (από 24,3 εκατ. το 2015 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +49% (από 17,7 εκατ. το 2015 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -11% (από 6,6 εκατ. το 2015 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διαανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7% ή -425 χιλ., από 6,1 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-13% ή -6 χιλ., από 48 χιλ. το 2015 σε 42 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+44% ή +2,6 εκατ., από 5,8 εκατ. το 2015 σε 8,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+76% ή +2,4 εκατ., από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+32% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Κρήτης και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2019 το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2020 κατέγραψε μείωση κατά -78% (από 32,3 εκατ. το 2019 σε 7,2 εκατ. το 2020). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -85% (από 26,4 εκατ. το 2019 σε 4,1 εκατ. το 2020) και των ημεδαπών μείωση κατά -47% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2020).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2020, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μείωσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-78% ή -6,6 εκατ., από 8,4 εκατ. το 2019 σε 1,8 εκατ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-89% ή -5,0 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 607 χιλ. το 2020), Κρήτης (-81% ή -4,5 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-78% ή -3,9 εκατ., από 5,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2020). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2020 το 64% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Πίνακας 70: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2015-2020						
Περιφέρεια		**2015**	**2019**	**2020**	**%Δ 2015-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.851.139	6.081.967	1.152.062	113%	-81%
	Ημεδαποί	2.949.992	2.282.470	652.614	-23%	-71%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.417.034	4.772.731	930.998	40%	-80%
	Ημεδαποί	411.606	264.017	193.859	-36%	-27%
Κρήτης	Αλλοδαποί	2.956.125	5.253.003	879.132	78%	-83%
	Ημεδαποί	220.222	338.956	163.504	54%	-52%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	5.234.343	5.217.908	297.094	0%	-94%
	Ημεδαποί	824.851	415.978	310.204	-50%	-25%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	731.251	865.636	181.241	18%	-79%
	Ημεδαποί	464.025	489.003	334.779	5%	-32%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	397.501	553.012	108.315	39%	-80%
	Ημεδαποί	577.764	474.427	317.681	-18%	-33%
Αττικής	Αλλοδαποί	290.077	361.572	148.016	25%	-59%
	Ημεδαποί	312.834	353.863	236.711	13%	-33%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	608.667	1.404.505	96.395	131%	-93%
	Ημεδαποί	256.681	317.732	276.053	24%	-13%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	4.651	242.460	35.004	5113%	-86%
	Ημεδαποί	285.950	379.992	325.651	33%	-14%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	458.064	907.484	136.886	98%	-85%
	Ημεδαποί	90.667	142.932	107.273	58%	-25%
Βορείου Αιγαίου	**Αλλοδαποί**	**674.740**	**646.245**	**86.417**	**-4%**	**-87%**
	Ημεδαποί	**36.524**	**238.649**	**136.424**	**553%**	**-43%**
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	54.848	84.228	17.936	54%	-79%
	Ημεδαποί	140.380	146.720	63.210	5%	-57%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6.022	6.355	1.252	6%	-80%
	Ημεδαποί	42.364	35.720	11.024	-16%	-69%
	Αλλοδαποί	**17.684.462**	**26.397.106**	**4.070.748**	**49%**	**-85%**
	Ημεδαποί	**6.613.860**	**5.880.459**	**3.128.987**	**-11%**	**-47%**
Σύνολο Χώρας		**24.298.322**	**32.277.565**	**7.199.735**	**33%**	**-78%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων την περίοδο 2015-2020 έγινε από αλλοδαπούς με πτωτική τάση (από 73% το 2015 σε 57% το 2020) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών αυξήθηκε την ίδια περίοδο (από 27% το 2015 σε 43% το 2020).

Διάγραμμα 78: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2020

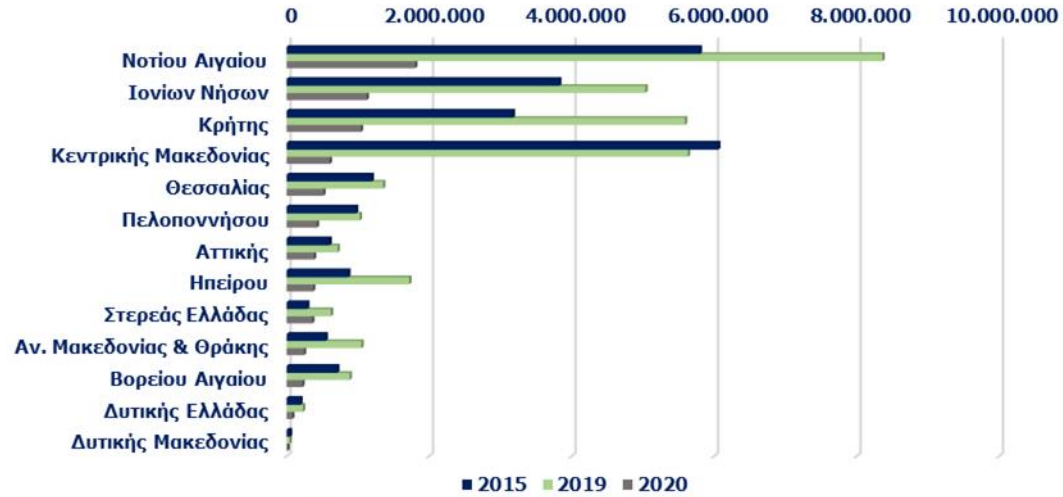

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +24% (από 711 χιλ. το 2015 σε 885 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -4% (από 675 χιλ. το 2015 σε 646 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +553% (από 37 χιλ. το 2015 σε 239 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2020, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -75% (από 885 χιλ. το 2019 σε 223 χιλ. το 2020). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -87% (από 646 χιλ. το 2019 σε 86 χιλ. το 2020) και οι ημεδαποί μείωση κατά -43% (από 239 χιλ. το 2019 σε 136 χιλ. το 2020). Το 2020, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 3% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.6 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2015-2020

5.6.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +39% (από 342 χιλ. το 2015 σε 476 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Κεντρική Μακεδονία (+38%, από 98 χιλ. το 2015 σε 135 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+37%, από 65 χιλ. το 2015 σε 88 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+37%, από 42 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+50%, από 19 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+5%, από 21 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 22 χιλ. το 2015 σε 34 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+62%, από 16 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+39%, από 23 χιλ. το 2015 σε 32 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+87%, από 12 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Κρήτη (+17%, από 12 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Αττική (+8%, από 13 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 αφίξεις το 2015 σε 791 αφίξεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι αφίξεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -56% (από 476 χιλ. το 2019 σε 208 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-44%, από 135 χιλ. το 2019 σε 76 χιλ. το 2020), Πελοπόννησο (-50%, από 88 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2020), Νότιο Αιγαίο (-61%, από 58 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2020), Θεσσαλία (-55%, από 29 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2020), Στερεά Ελλάδα (-47%, από 22 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-66%, από 34 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2020), Ιόνια Νησιά (-70%, από 26 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2020), Δυτική Ελλάδα (-79%, από 32 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2020), Ήπειρο (-73%, από 22 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2020), Κρήτη (-59%, από 14 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2020), Αττική (-86%, από 14 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020) και Βόρειο Αιγαίο (-32%, από 791 αφίξεις το 2019 σε 539 αφίξεις το 2020).

Πίνακας 71: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2020
Κεντρικής Μακεδονίας	98.068	135.377	75.893	38%	-44%
Πελοποννήσου	64.631	88.410	44.600	37%	-50%
Νοτίου Αιγαίου	42.401	58.152	22.936	37%	-61%
Θεσσαλίας	19.477	29.276	13.191	50%	-55%
Στερεάς Ελλάδας	20.644	21.616	11.563	5%	-47%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	21.506	34.058	11.530	58%	-66%
Ιονίων Νήσων	15.784	25.622	7.614	62%	-70%
Δυτικής Ελλάδας	23.165	32.208	6.907	39%	-79%
Ηπείρου	11.761	22.027	5.951	87%	-73%
Κρήτης	12.312	14.345	5.849	17%	-59%
Αττικής	12.729	13.786	1.899	8%	-86%
Βορείου Αιγαίου	**0**	**791**	**539**		**-32%**
Ελλάδα	**342.478**	**475.668**	**208.472**	**39%**	**-56%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (36%), της Πελοποννήσου (21%) και του Νοτίου Αιγαίου (11%). Δηλαδή οι 3 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2020 το 69% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ.

Διάγραμμα 79: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2020

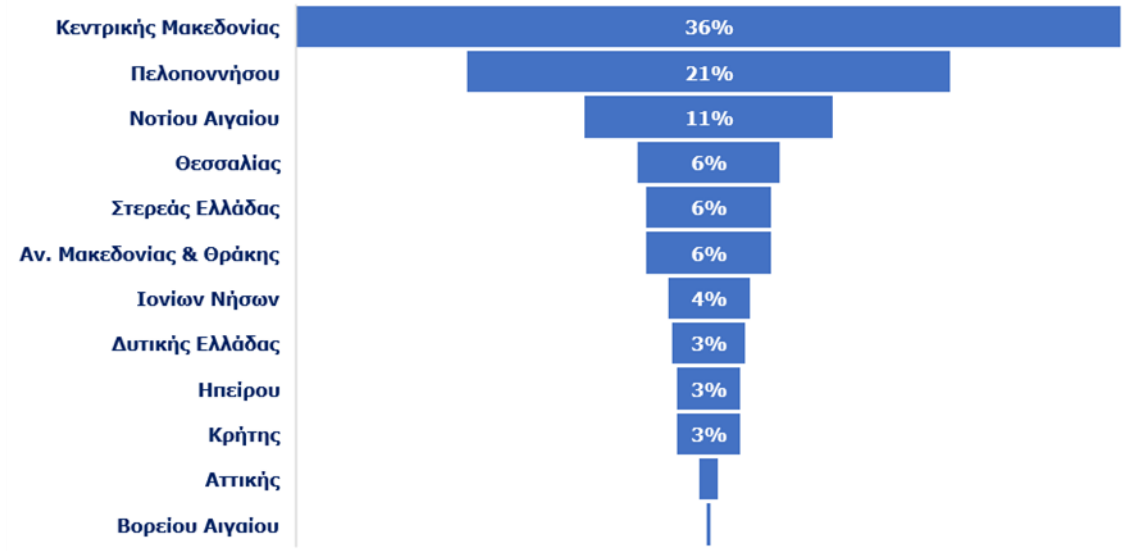

5.6.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε κάμπινγκ (από 0 αφίξεις το 2015 σε 791 αφίξεις το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση (από 0 αφίξεις το 2015 σε 593 αφίξεις το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση (από 0 αφίξεις το 2015 σε 198 αφίξεις το 2019). Η μοναδική Ενότητα που κατέγραψε αφίξεις την περίοδο 2015-2019 ήταν η Ενότητα Λήμνου. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (75% έναντι 25%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2020 το 0,3% των αφίξεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -32% σε σύγκριση με το 2019 (από 791 αφίξεις το 2019 σε 539 αφίξεις το 2020). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -29% (από 593 αφίξεις το 2019 σε 421 αφίξεις το 2020) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -40% (από 198 αφίξεις το 2019 σε 118 αφίξεις το 2020). Επιμέρους, μόνο η Ενότητα Λήμνου κατέγραψε αφίξεις σε κάμπινγκ την περίοδο 2019-2020. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2020 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (78% έναντι 22%).

Πίνακας 72: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα		2015	2019	2020	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019-2020
Λήμνου	Αλλοδαποί	0	593	421		-29%
	Ημεδαποί	0	198	118		-40%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**0**	**593**	**421**		**-29%**
	Ημεδαποί	**0**	**198**	**118**		**-40%**
Σύνολο Περιφέρειας		**0**	**791**	**539**		**-32%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.6.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +35% (από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Αττικής (-18%, από 38 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (+35%, από 640 χιλ. το 2015 σε 865 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+25%, από 261 χιλ. το 2015 σε 327 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+54%, από 107 χιλ. το 2015 σε 165 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+39%, από 139 χιλ. το 2015 σε 193 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+15%, από 62 χιλ. το 2015 σε 71 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+86%, από 55 χιλ. το 2015 σε 101 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 76 χιλ. το 2015 σε 127 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+48%, από 51 χιλ. το 2015 σε 75 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+22%, από 89 χιλ. το 2015 σε 108 χιλ. το 2019), Κρήτη (+1%, από 44 χιλ. το 2015 σε 44 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -57% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 899 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-54%, από 865 χιλ. το 2019 σε 394 χιλ. το 2020), Πελοπόννησο (-46%, από 327 χιλ. το 2019 σε 175 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-58%, από 165 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2020), Νότιο Αιγαίο (-71%, από 193 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2020), Στερεά Ελλάδα (-32%, από 71 χιλ. το 2019 σε 48 χιλ. το 2020), Θεσσαλία (-53%, από 101 χιλ. το 2019 σε 48 χιλ. το 2020), Ιόνια Νησιά (-67%, από 127 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2020), Ήπειρο (-67%, από 75 χιλ. το 2019 σε 25 χιλ. το 2020), Δυτική Ελλάδα (-80%, από 108 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2020), Κρήτη (-64%, από 44 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2020), Αττική (-88%, από 31 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2020) και Βόρειο Αιγαίο (-39%, από 2 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2020).

Πίνακας 73: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Κεντρικής Μακεδονίας	639.861	864.520	393.565	35%	-54%
Πελοποννήσου	260.827	327.337	175.380	25%	-46%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	106.785	164.664	69.008	54%	-58%
Νοτίου Αιγαίου	138.946	192.891	56.224	39%	-71%
Στερεάς Ελλάδας	61.701	70.681	48.293	15%	-32%
Θεσσαλίας	54.501	101.474	47.652	86%	-53%
Ιονίων Νήσων	76.471	127.343	41.392	67%	-67%
Ηπείρου	50.850	75.119	24.526	48%	-67%
Δυτικής Ελλάδας	88.571	108.484	22.118	22%	-80%
Κρήτης	43.984	44.344	15.974	1%	-64%
Αττικής	37.732	31.049	3.763	-18%	-88%
Βορείου Αιγαίου	**0**	**2.017**	**1.222**		**-39%**
Ελλάδα	**1.560.229**	**2.109.923**	**899.117**	**35%**	**-57%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (44%) και της Πελοποννήσου (20%). Δηλαδή οι 2 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2020 το 63% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας.

Διάγραμμα 80: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2020

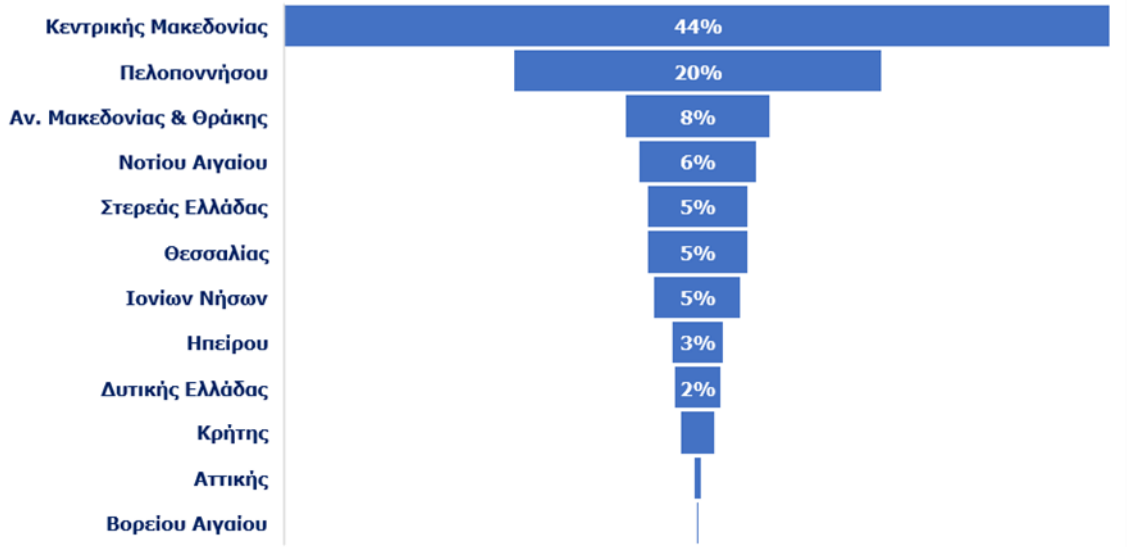

5.6.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 1 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 781 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, μόνο η Ενότητα Λήμνου κατέγραψε διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ την περίοδο 2015-2019. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (61% έναντι 39%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2020 το 0,1% των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -39% σε σύγκριση με το 2019 (από 2 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2020). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -39% (από 1 χιλ. το 2019 σε 754 διανυκτερεύσεις το 2020) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -40% (από 781 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 468 διανυκτερεύσεις το 2020). Επιμέρους, μόνο η Ενότητα Λήμνου κατέγραψε διανυκτερεύσεις την περίοδο 2019-2020. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2020 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (62% έναντι 38%).

Πίνακας 74: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα		2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λήμνου	Αλλοδαποί	0	1.236	754		-39%
	Ημεδαποί	0	781	468		-40%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**0**	**1.236**	**754**		**-39%**
	Ημεδαποί	**0**	**781**	**468**		**-40%**
Σύνολο Περιφέρειας		**0**	**2.017**	**1.222**		**-39%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 2.333 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2019, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 2.479 ξενοδοχεία[18] τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 172.349 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό[19].

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 50% των μονάδων και το 56% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 37% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 29% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 21% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 5* και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ[20], ΚΠΦ[21], Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

[18] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

[19] Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015.

[20] Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

[21] Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 75: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	89.680	120.542	100.622	97.431
Κύκλος Εργασιών	3.262.069.431	2.190.935.667	1.004.047.195	643.495.812
ΚΠΦΤΑ	860.061.739	504.952.894	203.829.326	126.035.652
ως % του Κύκλου Εργασιών	26%	23%	20%	20%
ΚΠΦ	-22.888.646	170.938.533	63.408.779	32.535.258
ως % του Κύκλου Εργασιών	-1%	8%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	2.201.335.531	1.018.595.403	358.973.582	157.788.663
Ίδια Κεφάλαια	5.993.544.916	3.815.983.412	2.136.588.898	1.761.742.699
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	5.551.773.761	1.593.275.697	634.837.964	288.649.974
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,4	0,3	0,2
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	6,5	3,2	3,1	2,3

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Υπάρχει μια αρκετά ισομερής κατανομή δωματίων στα ξενοδοχεία 5*, 4*, 3* και 2*
- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 7,0 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 13,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 8,0 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,7 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 2*, 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Τα 5* ξενοδοχεία, έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ τα ΚΠΦ είναι αρνητικά, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες κατηγορίες. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ είναι αρνητικός ενώ για τις υπόλοιπες κατηγορίες 4*, 3* και 2* οι δείκτες ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ κρίνονται ως ικανοποιητικοί, με εξαίρεση τα ΚΠΦ για τα 2* που κρίνεται ως χαμηλός.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει

μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 76: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	36.375	18.176	9.978	6.605
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	24.547	8.450	3.568	1.619
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	66.833	31.657	21.234	18.082
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	61.906	13.218	6.309	2.963

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 76, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 75.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου βασίζεται στην ταυτοποίηση 137 ξενοδοχείων τα οποία διαθέτουν 5.205 δωμάτια στις κατηγορίες 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 46% των μονάδων και το 49% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 39% των μονάδων και το 51% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 41% των μονάδων και το 49% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 77: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	939	1.839	4.677	3.937
Κύκλος Εργασιών	16.300.214	17.162.708	32.099.949	16.897.299
ΚΠΦΤΑ	-	303.797	6.926.378	3.491.622
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	2%	22%	21%
ΚΠΦ	-	-2.978.470	1.819.066	1.299.657
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	-17%	6%	8%
Καθαρά Πάγια	-	9.115.030	3.419.208	5.904.116
Ίδια Κεφάλαια	-	92.114.992	96.289.769	66.828.247
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	-	12.052.294	17.089.580	4.816.899
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	-	0,1	0,2	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	-	39,7	2,5	1,4

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 82 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια στις κατηγορίες 4*, 3* και 2* είναι περίπου € 255 εκατ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός περίπου € 34 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 18 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 3* συγκριτικά με τις υπόλοιπες κατηγορίες, έχουν σημαντικά υψηλότερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ενώ τα 4* ξενοδοχεία εμφανίζουν τα υψηλότερα Καθαρά Πάγια.
- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών στις κατηγορίες ξενοδοχείων 3* και 2* κρίνεται ως ικανοποιητικός ενώ στα 4* ξενοδοχεία ως

πολύ χαμηλός. Ο δείκτης ΚΠΦ για τις κατηγορίες 3* και 2* κρίνεται ως ικανοποιητικός ενώ για τα 4* ο δείκτης είναι αρνητικός.

- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς για όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τον δείκτη Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ για τα ξενοδοχεία 4* ο οποίος κρίνεται ως πολύ υψηλός.

Πίνακας 78: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	17.359	9.333	6.863	4.292
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	-	4.957	731	1.500
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	-	50.090	20.588	16.974
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	-	6.554	3.654	1.223

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 78, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Καθαρά Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Εξαίρεση αποτελούν τα Καθαρά Πάγια για τα 2* ξενοδοχεία όπου βρίσκονται υψηλότερα από τα αντίστοιχα των 3* ξενοδοχείων.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας και για τις κατηγορίες 2*,3* και 4* (βλ. Πίνακα 76) παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, εξαίρεση αποτελούν τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο για τα 4*.

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει την συνοπτική καταγραφή επιλεγμένων **βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων και προβλέψεων που έχουν άμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη,** όπως έχουν θεσμοθετηθεί και προωθούνται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ)** για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (βλ. ΦΕΚ 181 Δ/16.04.2019).

Τα **ΠΧΠ** θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια διαβούλευση. **Αποτελούν τα βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο**, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της Χώρας και δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν σχέση με:

- **πρότυπα χωρικής οργάνωσης, αναπτυξιακούς πόλους και άξονες, κόμβους και πύλες μεταφορών** καθώς και με
- ειδικές **πρόνοιες και κατευθύνσεις** σε ότι αφορά στην **τουριστική ανάπτυξη ανά χωρική/ γεωγραφική ενότητα, θεματικές μορφές τουρισμού και ειδικές κατηγορίες του χώρου** (πχ. παράκτιος και νησιωτικός χώρος, ορεινός χώρος, κλπ.) καθώς και **όρους δόμησης** (πχ. αρτιότητες, επιτρεπόμενες χρήσεις, πυκνότητα κλινών).

Πρακτικά, οι πρόνοιες και οι κατευθύνσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη μία σειρά επιτελικών σχεδίων και προγραμμάτων, όπως Εθνικές Πολιτικές (πχ. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων), τα οικεία Περιφερειακά και Τομεακά (πχ. υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τις επηρεάζουν. Παράλληλα **έχουν άμεση και στενή σχέση τόσο με τον σχεδιασμό του χώρου ρυθμιστικού χαρακτήρα** (πχ. πολεοδομικά σχέδια) όσο και **με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων** (πχ. μέσω της διαδικασίας της χωροθέτησης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) στους τομείς – μεταξύ άλλων – των μεταφορών, των υποδομών και του τουρισμού.

Σκοπός και στόχοι

Ένας από τους βασικούς στόχους είναι η ισόρροπη ανάπτυξη της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας με έμφαση στην παράλληλη ανάπτυξη και την αλληλοϋποστήριξη του πρωτογενούς τομέα (αλιεία, γεωργία, κτηνοτροφία), του τουρισμού και της παραγωγής «πράσινης» ενέργειας.

Ειδικότεροι στόχοι σχετικοί με τον τουρισμό αποτελούν η: (α) Πολύπλευρη ανάπτυξη του τουρισμού με αξιοποίηση νέων αγορών, (β) η ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού που σχετίζονται με το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά και (γ) η Ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού (τουρισμού κρουαζιέρας, σκαφών αναψυχής, κατάδυσης κ.λπ.).

Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης

Σταθερή προτεραιότητα αποτελεί η βελτιωμένη προσέγγιση των εθνικών αξόνων ανάπτυξης, που ωστόσο δεν αφορά μόνον στον παραδοσιακό προσανατολισμό της Περιφέρειας προς την Αθήνα, αλλά και την ευρύτερη σύνδεση με άλλους κόμβους του ηπειρωτικού αναπτυξιακού άξονα σε σχήμα «S» (σύνδεση με Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Αλεξανδρούπολη), αλλά και άλλους άξονες όπως εκείνον που διατρέχει την Κρήτη (σύνδεση με το Ηράκλειο).

Οι κύριοι πόλοι ανάπτυξης για την Περιφέρεια ταυτίζονται με τους δευτερεύοντες «εθνικούς πόλους» του Γενικού Πλαισίου για το Αιγαίο: τη Μυτιλήνη και τη Χίο. Οι πρωτεύουσες των άλλων μεγάλων νησιών και των αντίστοιχων Περιφερειακών Ενοτήτων (Βαθύ, Μύρινα, Αγ. Κήρυκος) αποτελούν δευτερεύοντες περιφερειακούς πόλους. Προκειμένου να αυξηθεί η επιρροή των ενδοπεριφερειακών πόλων ανάπτυξης, προωθείται και η κυκλική σύνδεσή τους, παράλληλα με την ακτινωτή, η οποία θα βελτιώσει την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ τους χωρίς την απαραίτητη μεσολάβηση της πρωτεύουσας της Περιφέρειας.

Πύλες του δικτύου μεταφορών

Με βάση τις κατευθύνσεις του Γενικού Πλαισίου, οι αερολιμένες της Μυτιλήνης και της Σάμου αναλαμβάνουν κεντρικό ρόλο για τις αεροπορικές υπηρεσίες στην Περιφέρεια. Θεωρείται αναγκαία η αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών στο αεροδρόμιο της Μυτιλήνης και της Χίου ώστε να έχουν τη δυνατότητα εξυπηρέτησης μεγάλων αεροσκαφών.

Για τις λιμενικές υποδομές της Περιφέρειας, το ρόλο κόμβων αναλαμβάνουν οι λιμένες της Μυτιλήνης, του Σιγρίου Λέσβου, της Χίου, των Μεστών Χίου, της Σάμου (Βαθύ), του Καρλοβασίου και της Λήμνου.

Παράλληλα, προωθείται η ανάπτυξη και ο συντονισμός των μεταφορών και η ολοκλήρωση του συστήματος μεταφορών σε διαπεριφερειακό και ενδοπεριφερειακό επίπεδο, μέσω: (α) Ανάπτυξης λειτουργιών «κόμβου» διεθνούς σημασίας και διεύρυνσης των προοπτικών οικονομικής και πολιτιστικής συνεργασίας, με προσανατολισμό στη ΝΑ Μεσόγειο, στο χώρο της ΝΑ Ευρώπης και στις χώρες της Μαύρης Θάλασσας, κατ' ακολουθία με τους κύριους θαλάσσιους άξονες σύνδεσης της χώρας με τις περιοχές αυτές. (β) Τακτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης των «πυλών» της περιφέρειας με τη Θεσσαλονίκη και την Καβάλα, ανοίγοντας νέες αναπτυξιακές δυνατότητες (πχ. στον τομέα του τουρισμού) και ξεφεύγοντας από τη μονοσήμαντη εξάρτηση από την Αθήνα. (γ) Τακτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης των «πυλών» της Περιφέρειας με την Κύμη και το Βόλο, ώστε να μειωθεί η χρονοαπόσταση σύνδεσης των νησιών με την ηπειρωτική χώρα.

Τέλος, προβλέπεται η διατήρηση και αναβάθμιση ελικοδρομίων σε Ψαρά, Οινούσσες και Άγ. Ευστράτιο.

Θαλάσσιες Μεταφορές

Προωθείται η ανάδειξη της θέσης της Περιφέρειας ως «σταυροδρόμι» θαλάσσιων μεταφορών, που αναπτύσσονται κατά μήκος πολλαπλών αξόνων διακίνησης επιβατών και εμπορευμάτων, οι οποίοι διατρέχουν το Αιγαίο Πέλαγος.

Ειδικότερα, προωθείται η:

- Διαρκής αναβάθμιση όλων των υφιστάμενων λιμένων με σημαντική εμπορευματική ή/και επιβατική κίνηση με κύριο σκοπό τη σταθερή παροχή ασφάλειας στις μεταφορές. Ρόλο κόμβων μπορούν να επιτελέσουν οι λιμένες Σάμου (Βαθύ - Καρλόβασι), Μυτιλήνης, Σιγρίου, Χίου, Μεστών και Μύρινας
- Επιλογή συγκεκριμένων λιμένων για την εξυπηρέτηση τουρισμού κρουαζιέρας και προγραμματισμός απαιτούμενων έργων.
- Ενίσχυση του θαλάσσιου τουρισμού με την υπόδειξη ζωνών ή ευρύτερων περιοχών για τη χωροθέτηση οργανωμένων χώρων ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής (μαρίνων).
- Δημιουργία δικτύου τουριστικών λιμένων, καταφυγίων και αγκυροβολίων για την καλύτερη επικοινωνία των περιοχών αλλά και την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού. Ενδεικτικά, προωθείται η ανάπτυξη μαρίνων: σε Χίο (Βολισσός,

Καρδάμυλα), Σάμο (Πυθαγόρειο, Καρλόβασι, Μαραθόκαμπος), Ικαρία (Άγ. Κήρυκος, Εύδηλος και νότιο τμήμα νησιού), στους Φούρνους και στη Θύμαινα.

- Ανάπτυξη υδατοδρομίων τόσο για τη διασύνδεση των νησιών εντός της Περιφέρειας όσο και για την επικοινωνία τους με τον ηπειρωτικό κορμό της χώρας, με την ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών σε υφιστάμενους λιμένες, ή τη δημιουργία νέων, όπως θα προκύψουν από εξειδικευμένες μελέτες.
- Ενίσχυση των ενδοπεριφερειακών ακτοπλοϊκών συνδέσεων, π.χ. Μυτιλήνης - Χίου, Χίου - Ψαρών, ειδικά σε περιπτώσεις διοικητικής εξάρτησης και κάλυψης αναγκών πρόσβασης σε κοινωνικές υποδομές.
- Υποστήριξη της ανάπτυξης νέων θαλάσσιων συνδέσεων επιβατικών ή θαλάσσιου τουρισμού (τύπου Ρεγγάτα) μεταξύ προορισμών της νησιωτικής Ελλάδας (π.χ. Καβάλα - Μυτιλήνη - Χίος - Ρόδος - Κρήτη), με τις Κυκλάδες, τα Δωδεκάνησα και τις Β. Σποράδες.

Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων λοιπής τεχνικής υποδομής

Για τη διαχείριση και διάθεση των στερεών αποβλήτων υιοθετούνται οι προϋποθέσεις και κατευθύνσεις που τίθενται από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Βορείου Αιγαίου, όπως ισχύει. Για την μεταβατική περίοδο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του ΠΕΣΔΑ προτείνονται οι ακόλουθοι άξονες δράσεων: (α) Εκτεταμένη ανακύκλωση συσκευασιών στο σύνολο της Περιφέρειας. (β) Στοχευμένη Διαλογή στην Πηγή του οργανικού κλάσματος σε περιοχές τουριστικές όπου υπάρχει σημαντικός αριθμός εστιατορίων, ξενοδοχείων, και στη δημιουργία μικρών μονάδων κομποστοποίησης, (γ) Βελτιστοποίηση της υπάρχουσας εναλλακτικής διαχείρισης των ειδικών ρευμάτων στο σύνολο της Περιφέρειας αξιοποιώντας την παρουσία των ΣΕΔΑ και (δ) Ολοκλήρωση του δικτύου ΣΜΑ.

Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα των παραγωγικών δραστηριοτήτων - Τουρισμός

Προωθείται η:

- Διεύρυνση της τουριστικής αγοράς της Περιφέρειας (τόνωση των νέων αγορών όπως η Τουρκία και η Ρωσία και προσέλκυση και άλλων). Ιδιαίτερες προοπτικές παρουσιάζει η αξιοποίηση της τουριστικής κίνησης των παραλίων της Τουρκίας, με διαμόρφωση ελκυστικών τουριστικών προϊόντων, ενεργοποίηση σχημάτων επιχειρηματικής συνεργασίας και στοχευμένη προβολή, ώστε να επιτευχθεί ισόρροπη αμφίδρομη διακίνηση τουριστών μεταξύ των δύο πλευρών.

- Επέκταση της τουριστικής δραστηριότητας σε διάρκεια τουλάχιστον έξι μηνών κατά τη διάρκεια του έτους.
- Δημιουργία υποδομών για την τόνωση εξειδικευμένων μορφών τουρισμού, με έμφαση στον θαλάσσιο τουρισμό (σταθμοί ελλιμενισμού) και τον τουρισμό κρουαζιέρας.
- Αντιμετώπιση των ελλείψεων σε βασικές υποδομές ως προς τις πύλες εισόδου (λιμάνια, αεροδρόμια).
- Διάχυση των τουριστικών υποδομών ώστε να ωφεληθούν όλα τα νησιά και να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Δυνατότητα ανάπτυξης ειδικών / εναλλακτικών μορφών τουρισμού με την αξιοποίηση των μοναδικής αξίας φυσικών πόρων, καθώς και του πλούσιου πολιτιστικού, ιστορικού και αξιόλογου κτιριακού αποθέματος και της ύπαρξης ιαματικών θερμών πηγών.
- Αξιοποίηση της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς και η διαμόρφωση ισχυρής φυσιογνωμίας - ταυτότητας προορισμού, ελκυστικής για τον επισκέπτη.
- Δυνατότητα ολοκλήρωσης του τουριστικού προϊόντος με την αξιοποίηση συνεργειών με τους παραδοσιακούς κλάδους και τις τοπικές δραστηριότητες της περιοχής (προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ, υπηρεσίες εστίασης και τοπική γαστρονομία) και την ανάπτυξη διατομεακών / κλαδικών συνεργασιών.

Ιδιαίτερες δυνατότητες παρουσιάζει κατά προτεραιότητα η δημιουργία οργανωμένου δικτύου θεματικών διαδρομών (όλα τα νησιά) και η ανάπτυξη θεματικού τουρισμού

Επιπλέον, σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει το σημαντικό δίκτυο παραδοσιακών οικισμών, κυρίως στη Χίο, τη Λέσβο και τη Λήμνο. Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εγκαταλελειμμένων οικισμών (π.χ. στη Χίο) προωθείται η δυνατότητα αναζωογόνησης τους μέσω της δημιουργίας σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

Οι κατευθύνσεις για τον τουρισμό ανάλογα με το είδος της τουριστικής ανάπτυξης εξειδικεύονται ως εξής:

1. Ως **αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές** αναγνωρίζονται τα παράλια και περιορισμένες περιοχές της ενδοχώρας των μεγάλων νησιών της Περιφέρειας (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία). Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής κατευθύνσεις: (α) Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης βασικών υποδομών, (β) Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων, με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια), ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με

ειδικές τουριστικές υποδομές, (γ) Προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των τουριστικών εγκαταστάσεων, (δ) Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών, (ε) Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping).

2. Ως **περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού** αναγνωρίζονται τα μικρότερα νησιά της Περιφέρειας (Οινούσσες, Ψαρά, Αγ. Ευστράτιος, Φούρνοι) καθώς επίσης και οι περιοχές της ενδοχώρας των μεγαλύτερων νησιών της Περιφέρειας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής κατευθύνσεις: (α) Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, κατηγορίες) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού που υποστηρίζουν, (β) Αποκατάσταση και αξιοποίηση παλαιών κελυφών, επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων, και παροχής κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον 3 αστέρων, (γ) Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές, (δ) Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών, (ε) Προώθηση τοπικών συμφώνων ποιότητας και προγραμμάτων στήριξης αγροτικών ή και παραδοσιακών μεταποιητικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών, κ.ά.) και λειτουργικής διασύνδεσής τους με τουριστικές μονάδες, (στ) Αναβάθμιση και μετατροπή υφιστάμενων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης. (ζ) Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης βασικών υποδομών.

Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Για τις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3

αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

- Για τις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/ στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

Θεματικές/ ειδικές μορφές τουρισμού

Σε ότι αφορά στις θεματικές μορφές τουρισμού, προωθούνται οι κάτωθι κατευθύνσεις και μέτρα:

1. Αστικός τουρισμός: Προωθείται η αναβάθμιση του ρόλου της πόλης της Μυτιλήνης ως τουριστικού προορισμού τουρισμού διαμονής σύντομης διάρκειας, με τα εξής μέτρα: (α) Να αναδειχθεί και να αναβαθμιστεί το ιστορικό κέντρο, τα μνημεία, οι αρχαιολογικοί χώροι και λοιπά αξιόλογα στοιχεία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της πόλης. (β) Να ενταχθεί η πόλη σε εθνικά και διεθνή δίκτυα στα πλαίσια ειδικών θεματικών ενοτήτων (π.χ. κοινή ιστορία, αρχιτεκτονική, τοπική παραγωγή κ.α.). (γ) Να αναβαθμιστούν και να επεκταθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες και δραστηριότητες σε μουσεία, εκθετήρια, φεστιβάλ και άλλες θεματικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις. (δ) Να κατασκευαστούν νέα καταλύματα υψηλών προδιαγραφών με παράλληλη απόσυρση των απαξιωμένων μονάδων καθώς και να αναπτυχθούν οργανωμένοι χωρικοί υποδοχείς στην ευρύτερη περιοχή της Μυτιλήνης (ε) Να αναβαθμιστεί ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, να βελτιωθούν οι συνθήκες κυκλοφορίας και ασφάλειας των πεζών, καθώς και η προσβασιμότητα των εμποδιζόμενων ατόμων. (στ) Να μετεγκατασταθούν ο εμπορικός και επιβατικός λιμένας Μυτιλήνης εκτός του πολεοδομικού συγκροτήματος.
2. Συνεδριακός - Εκθεσιακός τουρισμός: Συγκεντρώνεται στη Μυτιλήνη, τη Λήμνο, τη Σάμο - Καρλόβασι - Πυθαγόρειο και τη Χίο. Στην ανάπτυξη του συνεδριακού - εκθεσιακού τουρισμού συναινούν σημαντικοί παράγοντες, όπως η λειτουργία του Πανεπιστημίου Αιγαίου και η ύπαρξη αξιόλογων στοιχείων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Σημειώνεται ότι οι προοπτικές του

συνεδριακού - εκθεσιακού τουρισμού εξαρτώνται άμεσα από την εύκολη πρόσβαση (κυρίως αεροπορική και οδική, και δευτερευόντως ακτοπλοϊκή).

3. Θαλάσσιος τουρισμός:
    a. Τουρισμός κρουαζιέρας: Η Μυτιλήνη αναπτύσσεται ως πύλη εισόδου επιβατών κρουαζιέρας (homeport), που θα περιλαμβάνει και εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης των επιβατών (port of call). Ως σταθμοί κρουαζιέρας μπορούν να αναδειχθούν περαιτέρω κατά προτεραιότητα η Σάμος, η Χίος, η Λέσβος και η Λήμνος.
    b. Τουρισμός με σκάφη αναψυχής: Σημαντική κατεύθυνση για την ανάπτυξη του τουρισμού αναψυχής στην Περιφέρεια, αποτελεί η πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων (μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια) σε νησιά της Περιφέρειας (Λέσβος - Χίος και μικρότερα νησιά επιρροής τους, Σάμος - Ικαρία και μικρότερα νησιά επιρροής τους). Εξίσου σημαντική κατεύθυνση αποτελεί η βελτίωση - εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών λιμενικών υποδομών. Τέλος, η ανάπτυξη και λειτουργία ενιαίου συστήματος ηλεκτρονικής ενημέρωσης για διαθεσιμότητα θέσης, κόστος κ.λπ. ανά τουριστικό λιμένα, θεωρείται απαραίτητη για την προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών και την προσέλκυση επισκεπτών.
    c. Αλιευτικός τουρισμός: Παρουσιάζει ιδιαίτερες δυνατότητες, δεδομένου ότι διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με την ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων και των αλιευτικών αποθεμάτων, τόσο σε ότι αφορά την υγιεινή τους όσο και σε ότι αφορά τα γευσιγνωστικά τους χαρακτηριστικά.
    d. Τουρισμός καταδύσεων αναψυχής: Βασική κατεύθυνση αποτελεί η ανάπτυξη δραστηριοτήτων καταδυτικού τουρισμού, κατά προτίμηση μέσω της δημιουργίας θαλάσσιων. καταδυτικών πάρκων - θαλάσσιες περιοχές που θα προστατεύονται από την αλιεία και άλλες θαλάσσιες και υποθαλάσσιες δραστηριότητες.
4. Πολιτισμικός τουρισμός: Βασικές κατευθύνσεις αποτελούν: (α) Η διασύνδεση των μουσείων - αρχαιολογικών χώρων - μνημείων - αξιόλογων λαογραφικών πόρων και ένταξη σε δίκτυα διαδρομών από κοινού με προορισμούς φυσιολατρικού ενδιαφέροντος. (β) Η δημιουργία μουσείων και θεματικών πάρκων συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής. (γ) Η διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και ειδικότερα των ιστορικών κέντρων των πόλεων της Περιφέρειας και των παραδοσιακών οικισμών, αλλά και μεμονωμένων κτιρίων. (δ) Η ενίσχυση δράσεων για τη δημιουργία

πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας - πολιτισμού). (ε) Η ενίσχυση, προβολή και καθιέρωση φεστιβάλ, πολιτισμικών θεσμών και άλλων σχετικών εκδηλώσεων. (στ) Η ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού με βάση την εξαιρετική ποιότητα και ποικιλία των παραδοσιακών προϊόντων της Περιφέρειας, και ένταξή του στο τουριστικό προϊόν

5. Ιαματικός και θεραπευτικός τουρισμός: Βασικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού αποτελούν η λήψη μέτρων για τη διαφύλαξη των ιαματικών πόρων από την κάθε είδους υποβάθμιση και η παρακολούθησή τους, και η δημιουργία γενικότερα κέντρων ιαματικού θεραπευτικού τουρισμού (θερμαλισμού, θαλασσοθεραπείας, υδροθεραπευτήρια, κ.λπ.).
6. Τουρισμός υπαίθρου: Σε αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να ληφθούν δράσεις: (α) Προστασίας και αξιοποίησης περιοχών της Περιφέρειας που εντάσσονται στο Δίκτυο Natura 2000. (β) Σχεδιασμού, προστασίας και διαχείρισης των τοπίων διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας. (γ) Προστασία των γεωτόπων της Περιφέρειας (ιδιαίτερα στη δυτική Λέσβο) ως τουριστικών πόρων από χρήσεις που αλλοιώνουν τον χαρακτήρα τους και υποβαθμίζουν την αξία τους ως προορισμό. (δ) Καθιέρωσης τοπικών δικτύων και διαδρομών πολυθεματικού χαρακτήρα με έμφαση στη φυσιολατρική διάσταση με παράλληλη ένταξη πολιτιστικών πόρων (παραδοσιακοί οικισμοί, γαστρονομικοί σταθμοί κ.α.). (ε) Δημιουργίας υποδομών παρατήρησης και ερμηνείας της φύσης (παρατηρητήρια, κέντρα ενημέρωσης επισκεπτών, θεματικά μουσεία). (στ) Διασύνδεσης της τοπικής αγροτικής παραγωγής και των σχετικών προϊόντων μεταποίησης με την τουριστική κατανάλωση (τοπικά σύμφωνα ποιότητας) - προώθηση και εμπορία τοπικών προϊόντων. (ζ) Εξασφάλισης της προσβασιμότητας των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος, τηρουμένων όσων αναφέρονται στο ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 3937/2011, όταν πρόκειται για περιοχές που εντάσσονται στο δίκτυο Natura 2000.

Χωρικός προσδιορισμός των βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων

Σε επίπεδο χωρικών ενοτήτων, προωθείται η:

- Ανάδειξη της Λέσβου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στη Μυτιλήνη και το Σίγρι. Δημιουργία σύγχρονων κέντρων θερμαλισμού σε περιοχές που διαθέτουν τους κατάλληλους φυσικούς πόρους (Πολιχνίτος, Θέρμα Κόλπου Γέρας, Λουτρόπολη Θερμής, Εφταλού, Λισβόρι).

- Ανάδειξη της Λήμνου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στη Μύρινα. Αξιοποίηση της ιαματικής πηγής των Θέρμων της κοινότητας Κορνού.

Παράλληλα, η Λέσβος και η Λήμνος αποκτούν ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του γεωτουρισμού και εισέρχονται σε ένα εν δυνάμει δημιουργούμενο δίκτυο γεωτόπων της ευρύτερης περιοχής καθώς προωθείται η ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη).

Επίσης προωθείται η:

- Ανάδειξη της Χίου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στην πόλη της Χίου και του λιμένα των Μεστών. Ανάπτυξη του θερμαλισμού στην περιοχή των ιαματικών πηγών στα Αγιάσματα. Προωθείται η ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος (λ.χ. σπήλαιο Αγ. Γάλακτος, Ψαρώνας, περιοχή Κορακάρη, περιοχή Κεραμείων) σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη).
- Ανάδειξη της Σάμου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στο Βαθύ και το Καρλόβασι. Αξιοποίηση και ανάδειξη των φυσικών σπηλαίων (π.χ. σπήλαιο Πυθαγόρα) και φαραγγιών.
- Ανάδειξη της Ικαρίας σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στον Εύδηλο. Προωθείται η οργάνωση σε ολοκληρωμένο δίκτυο και η αξιοποίηση πηγών (Κράτσα, Αρτέμιδος και Παμφίλη, Κέντρο Υδροθεραπείας Απόλλωνα στην πλατεία των Θερμών, πηγή Αγ. Κυριακής, περιοχή Πηγή ανατολικά του χωριού «Ξυλοσύρτης», ιαματικές πηγές Λευκάδος κ.α.). Αξιοποίηση και ανάδειξη των πολυάριθμων και δυσπρόσιτων φυσικών σπηλαίων και του φαραγγιού του Χάλαρη.
- Προωθείται η ήπια ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στα Ψαρά, τους Φούρνους και τον Αγ. Ευστράτιο.

Βασικές προτεραιότητες για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ορισμένες από τις βασικές προτεραιότητες για το φυσικό περιβάλλον και την πολιτισμική κληρονομιά που έχουν σχέση με τον τουρισμό είναι οι εξής:

- Αξιοποίηση των προστατευόμενων φυσικών και πολιτιστικών πόρων για την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα.
- Διευθέτηση συγκρούσεων χρήσεων γης σε περιοχές όπου τα συμφέροντα παραγωγικών επενδύσεων αντιβαίνουν στα συμφέροντα διατήρησης και προστασίας ευαίσθητων οικολογικών και πολιτιστικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων τοπίων διεθνούς ή εθνικής εμβέλειας, υπέρ των οικολογικών και πολιτιστικών πόρων και τοπίων.
- Δημιουργία δικτύων των μνημείων Διεθνούς και Εθνικής Σημασίας με τα αντίστοιχα Τοπικής Εμβέλειας και αξιόλογους προορισμούς φυσικής κληρονομιάς. Στόχος η συνολική ανάδειξή τους και η ανάπτυξη του τουρισμού.
- Βελτίωση της προσβασιμότητας και της οργάνωσης σε όλους τους ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους και πολιτιστικά μνημεία.
- Παρεμβάσεις ανάπλασης στα ιστορικά κέντρα των πόλεων της Περιφέρειας και αύξηση της επισκεψιμότητας των Μουσείων Λήμνου, Λέσβου, Χίου και Σάμου και η σύνδεση των παραδοσιακών και των σύγχρονων λειτουργιών.
- Ολοκλήρωση των συνδέσεων των ιστορικών κέντρων Μύρινας, Μυτιλήνης, Χίου και Πυθαγορείου με τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μεμονωμένα μνημεία.
- Σχεδιασμός και δημιουργία δικτύων μεταξύ των ποικίλων πολιτισμικών και φυσικών πόρων σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας, και συνδυασμός με προορισμούς ή/και δραστηριότητες ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- Δημιουργία μουσείων με την αναβάθμιση αρχαιολογικών συλλογών συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής.
- Δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας-πολιτισμού).
- Μέριμνα για την ανάδειξη και συνολική διαχείριση του τοπίου, ώστε να αναδεικνύεται η άρρηκτη σχέση των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων με το ευρύτερο περιβάλλον τους.
- Σε παραδοσιακούς, εγκαταλελειμμένους, παλιούς και φθίνοντες οικισμούς ή οικιστικές ενότητες με αξιόλογα στοιχεία φυσικής ή/και πολιτιστικής κληρονομιάς προωθείται η αναζωογόνησή τους, με διαφύλαξη της αξίας του πόρου και προστασία του παραδοσιακού ή αξιόλογου χαρακτήρα τους. Για

παράδειγμα, ενθαρρύνεται η επένδυση υπό τη μορφή σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020" και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**